

STAATSKOERANT
VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
GOVERNMENT GAZETTE

REGULASIEKOERANT No. 1108

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

PRYS 10c PRICE
OORSEE 15c OVERSEAS
POSVRY—POST FREE

REGULATION GAZETTE No. 1108

Registered at the Post Office as a Newspaper

VOL. 45.]

KAAPSTAD, 28 MAART 1969.
CAPE TOWN, 28TH MARCH 1969.

[No. 2327.]

PROKLAMASIES

VAN DIE STAATSPRESIDENT VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA.

No. R58, 1969.]

- 1. INSTELLING VAN DIE BASOTHO BA BORWA-
GEBIEDSOWERHEID.**
- 2. ALGEMENE REGULASIES VIR BANTOESTAM-
EN -GEMEENSKAPSOWERHEDE: BUITE-
WERKINGTREDING IN DIE GEBIED VAN DIE
BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.**
- 3. OORDRAG VAN BEVOEGDHEDE, PLIGTE,
WERKSAAMHEDE EN VERPLIGTINGS AAN
DIE MOPELI- EN BATLHOKOA-STAMOWER-
HEID, WITZIESHOEK: HERROEPING VAN
PROKLAMASIE NO. 63 VAN 1956.**

KRAGTENS die bevoegdheid my verleen by artikels 2 en 17 van die Wet op Bantoe-owerhede, 1951 (Wet No. 68 van 1951), gelees met artikel 25 van die Bantoe-administrasie Wet, 1927 (Wet No. 38 van 1927), verklaar ek hierby—

- (a) dat 'n gebiedsowerheid wat bekend sal staan as die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid hierby ingestel word ten opsigte van die gebiede van die Mopeli- en die Batlhokoa-stamowerheid in die gebied Witzieshoek, distrik Harrismith;
- (b) dat die algemene regulasies vir Bantoestam- en -gemeenskapsowerhede, vervat in die Bylae van Goewermentskennisgewing No. 939 van 1953, soos gewysig by Goewermentskennisgewings Nos. 1096 van 1960 en 527 van 1965, buite werking tree ten opsigte van stamowerhede in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid;
- (c) dat Proklamasie No. 63 van 1956 hierby herroep word;

PROCLAMATIONS

**BY THE STATE PRESIDENT OF THE REPUBLIC
OF SOUTH AFRICA.**

No. R58, 1969.]

- 1. ESTABLISHMENT OF THE BASOTHO BA
BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.**
- 2. GENERAL REGULATIONS FOR BANTU
TRIBAL AND COMMUNITY AUTHORITIES:
CESSATION OF EFFECT IN THE AREA OF THE
BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL
AUTHORITY.**
- 3. CONFERMENT OF POWERS, DUTIES, FUNC-
TIONS AND OBLIGATIONS UPON THE MOPELI
AND BATLHOKOA TRIBAL AUTHORITIES,
WITZIESHOEK: REPEAL OF PROCLAMATION
NO. 63 OF 1956**

UNDER and by virtue of the powers vested in me by sections 2 and 17 of the Bantu Authorities Act, 1951 (Act No. 68 of 1951), read with section 25 of the Bantu Administration Act, 1927 (Act No. 38 of 1927), I hereby declare—

- (a) that a territorial authority to be known as the Basotho ba Borwa Territorial Authority is hereby established in respect of the areas of the Mopeli and Batlhokoa Tribal Authorities in the area of Witzieshoek, Harrismith district;
- (b) that the general regulations for Bantu tribal and community authorities, contained in the Schedule to Government Notice No. 939 of 1953; as amended by Government Notices Nos. 1096 of 1960 and 527 of 1965, shall cease to have effect in respect of tribal authorities in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority;
- (c) that Proclamation No. 63 of 1956 is hereby repealed;

- (d) dat enigiets wat gedoen is ingevolge die bepalings van die voornoemde regulasies wat buite werking tree of voornoemde Proklamasie wat herroep word, geag word wettiglik gedoen te gewees het asof bedoelde regulasies nie buite werking getree het nie en bedoelde Proklamasie nie herroep is nie;
- (e) dat die bepalings van hierdie Proklamasie in werking tree op 'n datum deur die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal.

GEGEE onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Kaapstad op hede die Sewende dag van Maart Eenduisend Nege-honderd Nege-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,
Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade,
M. C. BOTHA.

F56/11

No. R59, 1969.]

1. REGULASIES VIR STAMOWERHEDE IN DIE GEBIED VAN DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.
2. REGULASIES VIR DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.
3. REGLEMENT VAN ORDE, BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

KRAGTENS die bevoegdheid my verleen by artikel 17 van die Wet op Bantoe-owerhede, 1951 (Wet No. 68 van 1951), gelees met artikel 25 van die Bantoe-administrasie Wet, 1927 (Wet No. 38 van 1927), vaardig ek hierby uit—

- (a) die regulasies vervat in Bylae A hiervan, ten opsigte van stamowerhede in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid;
- (b) die regulasies vervat in Bylae B hiervan, ten opsigte van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid; en
- (c) die reglement van orde vervat in Bylae C hiervan, ten opsigte van die verrigtings van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid.

EN voorts verklaar ek hierby dat voornoemde regulasies en reglement van orde die krag van wet het in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid vanaf 'n datum deur die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling in die *Staatskoerant* bepaal.

GEGEE onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Kaapstad op hede die Sewende dag van Maart Eenduisend Nege-honderd Nege-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,
Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade,
M. C. BOTHA.

F56/11

- (d) that anything done under the provisions of the aforementioned regulations which have ceased to have effect or the aforementioned Proclamation which is repealed shall be deemed to have been lawfully done as if the said regulations had not ceased to have effect and the said Proclamation had not been repealed;

- (e) that the provisions of this Proclamation shall come into operation on a date to be determined by the Minister of Bantu Administration and Development by notice in the *Gazette*.

GIVEN under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Cape Town, this Seventh day of March, One thousand Nine hundred and Sixty-nine.

J. J. FOUCHÉ,
State President.

By order of the State President-in-Council,
M. C. BOTHA.

F56/11

No. R59, 1969.]

1. REGULATIONS FOR TRIBAL AUTHORITIES IN THE AREA OF THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.
2. REGULATIONS FOR THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.
3. RULES OF PROCEDURE, BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

UNDER and by virtue of the powers vested in me by section 17 of the Bantu Authorities Act, 1951 (Act No. 68 of 1951), read with section 25 of the Bantu Administration Act, 1927 (Act No. 38 of 1927), I hereby make—

- (a) the regulations contained in Schedule A hereto in respect of tribal authorities in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority;
- (b) the regulations contained in Schedule B hereto in respect of the Basotho ba Borwa Territorial Authority; and
- (c) the rules of procedure contained in Schedule C hereto in respect of the proceedings of the Basotho ba Borwa Territorial Authority.

AND I do hereby further declare that the aforementioned regulations and rules of procedure shall have the force of law in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority from a date to be determined by the Minister of Bantu Administration and Development by notice in the *Gazette*.

GIVEN under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Cape Town, this Seventh day of March, One Thousand Nine hundred and Sixty-nine.

J. J. FOUCHÉ,
State President.

By order of the State President-in-Council,
M. C. BOTHA.

F56/11

WOORDOMSKRYWINGS.

Vir die doeleindes van die regulasies en reglemente in die Bylaes van hierdie Proklamasie vervat, tensy dit uit die samehang anders blyk, het 'n uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet verleen is, daardie betekenis, en beteken—

- (i) „Direkteur”, 'n amptenaar deur die Minister ingevolge artikel 3(7) van die Wet aangewys as administratiewe hoof van een of meer van die departemente van die Gebiedsowerheid;
- (ii) „Gebiedsowerheid”, die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid ingestel ingevolge artikel 2(1) (c) van die Wet;
- (iii) „Hoofdirekteur”, 'n beampete deur die Minister ingevolge artikel 3(7) van die Wet aangewys as die administratiewe hoof van die Departement van Owerheidsake en Finansies en as ko-ordinerende beampete van al die Departemente van die Gebiedsowerheid;
- (iv) „Hoofraadslid”, die lid as sodanig verkies ingevolge die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies;
- (v) „Kaptein”, ook 'n waarnemende kaptein of 'n onderkaptein;
- (iv) „Kommissaris-generaal”, die Kommissaris-generaal van die Suid-Sothovolkseenheid aangesel ingevolge die Wet op die Bevordering van Bantoe-selfbestuur, 1959 (Wet No. 46 van 1959);
- (vii) „Raadslid”, 'n lid van die Gebiedsowerheid verkies of aangewys as lid van die Uitvoerende Raad ingevolge die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies;
- (viii) „Republiek”, die Republiek van Suid-Afrika;
- (ix) „Sekretaris”, die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling, en sluit ook 'n Adjunk- of Ondersekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling in, en ten opsigte van aangeleenthede wat onder die Departement van Onderwys en Kultuur ressorteer, ook die Sekretaris van Bantoe-onderwys en enige Adjunk of Ondersekretaris van Bantoe-onderwys;
- (x) „Uitvoerende Raad”, die Uitvoerende Raad van die Gebiedsowerheid;
- (xi) „die Wet”, die Wet op Bantoe-owerhede, 1951 (Wet No. 68 van 1951).

DEFINITIONS.

For the purposes of the regulations and rules of procedure contained in the Schedules to this Proclamation, unless the context otherwise indicates, any expression which a meaning has been assigned in the Act, shall bear that meaning and—

- (i) “the Act” means the Bantu Authorities Act, 1951 (Act No. 68 of 1951);
- (ii) “Chief” includes an acting chief and a sub-chief;
- (iii) “Chief Councillor” means the member elected as such in terms of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations;
- (iv) “Chief Director” means an officer designated by the Minister in terms of section 3 (7) of the Act, as administrative head of the Department of Authority Affairs and Finance and as co-ordinating officer of all the departments of the Territorial Authority;
- (v) “Commissioner-General” means the Commissioner-General of the South-Sotho National Unit appointed in terms of the Promotion of Bantu Self-government Act, 1959 (Act No. 46 of 1959);
- (vi) “Councillor” means a member of the Territorial Authority elected or designated as member of the Executive Council in terms of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations;
- (vii) “Director” means an officer designated by the Minister in terms of section 3 (7) of the Act, as administrative head of one or more of the departments of the Territorial Authority;
- (viii) “Executive Council” means the Executive Council of the Territorial Authority;
- (ix) “Republic” means the Republic of South Africa;
- (x) “Secretary” means the Secretary for Bantu Administration and Development and includes any Deputy or Under Secretary for Bantu Administration and Development, and in respect of matters falling under the Department of Education and Culture, includes the Secretary for Bantu Education and any Deputy or Under Secretary for Bantu Education;
- (xi) “Territorial Authority” means the Basotho ba Borwa Territorial Authority established in terms of section 2 (1) (c) of the Act.

BYLAE A.

REGULASIES VIR STAMOWERHEDE IN DIE GEBIED VAN DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

*Inhoudsopgawe.**Regulasies.*

Deel I.	Erkenning, verkiesing en aanstelling van raadsmanne	1-2
Deel II.	Prosedure by vergaderings of ander verrigtings van stamowerheid ..	3-6
Deel III.	Werknemers	7
Deel IV.	Algemeen	8

DEEL I.

ERKENNING, VERKIESING EN AANSTELLING VAN RAADSMANNE.

Raadsmanne van stamowerhede ingestel kragtens artikel 2 (1) (a) (i) van die Wet.

1. (1) Die raadsmanne van 'n stamowerheid is—

- (a) daardie lede van die stam wat die stam ooreenkomstig sy reg en gebruik as raadsmanne erken wat saam met die kaptein die stamregering uitmaak; en
- (b) sodanige ander lede van die stam wat die kaptein van tyd tot tyd met die instemming van die diensdoenende raadsmanne as raadsmanne mag aanstel.

(2) Die totale aantal raadsmanne mag nie te eniger tyd die getal raadsmanne wat die Staatspresident ingevolge artikel 3 (1) (a) van die Wet bepaal, te bowe gaan nie.

2. Raadsmanne van 'n stamowerheid beklee hul amp ooreenkomstig die reg en gebruik van die betrokke stam en die voorwaardes en verstryking van hul ampstermyn, die ontruiming van hul amp, die erkenning of aanstelling van plaasvervangers en die ontslag van 'n raadsman uit sy amp word, behoudens die bepalinge van artikel 3 (4) van die Wet, ooreenkomstig sodanige reg en gebruike bepaal.

DEEL II.

PROSEDURE BY VERGADERINGS OF ANDER VERRIGTINGS VAN STAMOWERHEID.

Prosedure by vergaderings of ander verrigtings.

3. Die prosedure wat gevolg moet word by vergaderings of ander verrigtings van 'n stamowerheid, moet in ooreenstemming wees met die reg en gebruike van die betrokke stam.

Aanwesigheid van kaptein.

4. Die kaptein of die persoon wat in sy plek optree, moet by elke vergadering van die stamowerheid teenwoordig wees en geen besluit in sy afwesigheid geneem, is geldig nie.

Verteenwoordiger van raadsman.

5. Indien die reg en gebruike van die stam dit toelaat, kan 'n raadsman 'n lid van die stam benoem om 'n vergadering van 'n stamowerheid as sy verteenwoordiger by te woon en so 'n verteenwoordiger word, wanneer hy so 'n vergadering aldus bywoon, geag 'n raadsman te wees.

Notuleboek.

6. (1) Elke stamowerheid moet 'n notuleboek hou waarin ten opsigte van elkeen van sy vergaderings opgeteken moet word—

- (a) die datum en plek van die vergadering;
- (b) 'n opsomming van elke besluit op so 'n vergadering geneem; en
- (c) indien 'n raadsman aldus versoek, die feit dat hy nie saamstem met 'n besluit geneem nie.

(2) Alle rekords wat ingevolge hierdie regulasies opgeteken moet word, moet opgeteken word in Suid-Sotho en een van die amptelike tale van die Republiek.

DEEL III.

WERKNEMERS.

Aanstelling van werknemers.

7. 'n Stamowerheid kan, behoudens die goedkeuring van sy begroting van uitgawes, sodanige werknemers aanstel as wat hy nodig mag ag, en kan hul diensvoorwaardes voorskryf.

DEEL IV.

ALGEMEEN.

Kort titel.

8. Die regulasies in hierdie Bylae vervat staan vir die doeleindes van hierdie Proklamasie as die Basotho ba Borwa-stamowerhederegulasies bekend.

SCHEDULE A.

REGULATIONS FOR TRIBAL AUTHORITIES IN THE AREA OF THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

Table of contents.

Regulations.

Part I. Recognition, election and appointment of councillors	1-2
Part II. Procedure at meetings or other proceedings of tribal authority	3-6
Part III. Employees	7
Part IV. General	8

PART I.

RECOGNITION, ELECTION AND APPOINTMENT OF COUNCILLORS.

1. (1) The members of a tribal authority shall be—

- (a) those members of the tribe whom the tribe in accordance with its laws and customs recognises as councillors who, with the chief, constitute the tribal government; and
- (b) such other members of the tribe as the chief may from time to time with the concurrence of the councillors holding office, appoint as councillors.

Councillors of tribal authorities established in terms of section 2 (1) (a) (i) of the Act.

(2) The total number of councillors shall not at any time exceed the number of councillors determined by the State President in terms of section 3 (1) (a) of the Act.

2. Councillors of a tribal authority shall hold office according to the laws and customs of the tribe concerned and the terms and expiry of their period of office, the vacation of their office, the recognition or appointment of substitutes and the removal of a councillor from office shall be determined in accordance with such laws and customs, subject to the provisions of section 3 (4) of the Act.

PART II.

PROCEDURE AT MEETINGS OR OTHER PROCEEDINGS OF TRIBAL AUTHORITY.

3. The procedure to be followed at meetings or other proceedings of a tribal authority shall be in accordance with the laws and customs of the tribe concerned.

Procedure at meetings or other proceedings.

4. The chief or the person acting in his stead, shall be present at every meeting of the tribal authority, and no decision taken in his absence shall be valid.

Presence of Chief.

5. If the laws and customs of a tribe so permit, a councillor may nominate a member of the tribe to attend a meeting of a tribal authority as his representative and such representative shall be deemed to be a councillor when so attending such meetings.

Councillor's representative.

6. (1) Every tribal authority shall maintain a minute book in which shall be recorded in respect of each of its meetings—

Minute book.

- (a) the date and place of the meeting;
- (b) a summary of each decision taken at the meeting; and
- (c) if a councillor so requests, the fact that he dissents from a decision taken.

(2) All records required to be maintained in terms of these regulations shall be maintained in South-Sotho and one of the official languages of the Republic.

PART III.

EMPLOYEES.

7. A tribal authority may, subject to the approval of its estimates of expenditure, appoint such employees as it may deem necessary and may prescribe the conditions of their employment.

Appointment of employees.

PART IV.

GENERAL.

8. The regulations contained in this schedule shall for the purposes of this Proclamation be known as the Basotho ba Borwa Tribal Authorities regulations.

Short title.

BYLAE B.

REGULASIES VIR DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

Inhoudsopgawe.

Regulasies.

Deel I.	Lidmaatskap	1-7
Deel II.	Sessies	8-15
Deel III.	Die Uitvoerende Gesag	16-27
Deel IV.	Status van Kapteins	28
Deel V.	Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsdiens.. .. .	29-30
Deel VI.	Diverse Bepalings	31-35
Deel VII.	Algemeen	36

DEEL I.

LIDMAATSKAP VAN DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

Lede.

1. (1) Die lede van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid is—

- (a) die kapteins van die samestellende stamowerhede, wat *ex officio* lede is; en
- (b) ses lede aangestel deur elke sodanige stamowerheid uit sy raadsmanne.

(2) Die ampstermyn van ander lede as *ex officio* lede is vyf jaar wat begin vanaf die datum van die eerste sessie van die Gebiedsowerheid na die inwerkingtreding van hierdie regulasies (hierna die eerste sessie genoem).

Kaptein se
gevolmagtigde.

2. (1) 'n Kaptein van 'n stamowerheid kan, in oorleg met sy stamowerheid, 'n raadsman van sodanige stamowerheid, wat nie as lid aangestel is ingevolge regulasie 1 (1) (b) nie, as sy gevolmagtigde aanstel om hom by enige sitting van die Gebiedsowerheid wat hy om goeie redes nie kan bywoon nie, te verteenwoordig en wanneer 'n gevolmagtigde 'n kaptein aldus verteenwoordig geniet hy, behoudens die bepalinge van subregulasie (4), al die bevoegdhede en voorregte van 'n lid van die Gebiedsowerheid. 'n Kaptein kan so 'n aanstelling in oorleg met sy stamowerheid om goeie redes intrek.

(2) 'n Aanstelling of intrekking daarvan ingevolge subregulasie (1) moet skriftelik wees en geteken word deur die betrokke kaptein wat ook die Sekretaris van die Gebiedsowerheid skriftelik in kennis moet stel van so 'n aanstelling of intrekking daarvan.

(3) Niemand is vir sodanige aanstelling geskik nie tensy hy voldoen aan die bevoegdhede vir 'n lid van die Gebiedsowerheid, soos voorgeskryf by regulasie 4.

(4) Die kaptein se gevolmagtigde kan, tensy hy in 'n permanente hoedanigheid aangestel is, geen amp op die Uitvoerende Raad beklee nie.

3. Die Hoofdirekteur moet die Kommissaris-generaal, die Sekretaris en die Kontroleur en Ouditeur-generaal in kennis stel van die name van die lede van die Gebiedsowerheid.

Bevoegdhede van
lede.

4. Niemand is bevoeg om 'n lid van die Gebiedsowerheid te wees nie tensy hy oor die ouderdom van een-en-twintig jaar is en—

- (a) 'n kaptein vermeld in regulasie 1 is; of
- (b) 'n persoon is, aangestel ingevolge regulasie 1 (1); of
- (c) 'n kaptein se gevolmagtigde is, wat in 'n voltydse hoedanigheid aangestel is.

Diskwalifikasies
van lede.

5. (1) Iemand wat—

- (a) in die Republiek of in die gebied Suidwes-Afrika skuldig bevind is—
 - (i) aan hoogverraad of 'n misdryf ingevolge enige wet wat die veiligheid van die Republiek in gevaar stel; of
 - (ii) aan enige ander misdryf en daarvoor gevonnissen is tot 'n tydperk van gevangenisstraf van meer as twaalf maande sonder die keuse van 'n boete of bevel is om kragtens 'n wetsbepaling betreffende werkskolonies aangehou te word en genoemde tydperk nie verstryk het nie of bedoelde bevel nie finaal buite werking getree het nie, minstens drie jaar voor die datum waarop hy anders bevoeg sou raak om 'n lid te word van die Gebiedsowerheid ingevolge regulasie 4.
- (b) onderhewig is aan 'n hofbevel waarby hy kranksinnig of geestelik gekrenk of gebrekkig verklaar is of wettiglik kragtens die „Wet op Geestesgebreken, 1916” (Wet No. 38 van 1916), as geestelik gekrenkte of gebrekkige aangehou word;
- (c) 'n ongerehabiliteerde insolvente persoon is, is onbevoeg om 'n lid van die Gebiedsowerheid te wees.

(2) Vir die doeleindes van subregulasie (1) (a) word 'n persoon wat ten volle begenadig is, geag nie aan die betrokke misdryf skuldig bevind te gewees het nie, en beteken 'n tydperk van gevangenisstraf die hele termyn van 'n vonnis tot gevangenisstraf, al is die vonnis in die geheel of gedeeltelik opgeskort of kwytgeskeld.

SCHEDULE B.

REGULATIONS FOR THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

Table of contents.	Regulations.
Part I. Membership	1-7
Part II. Sessions	8-15
Part III. The Executive	16-27
Part IV. Status of Chiefs	28
Part V. Basotho ba Borwa Territorial Authority Service	29-30
Part VI. Miscellaneous Provisions	31-35
Part VII. General.. .. .	36

PART I.

MEMBERSHIP OF THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

1. (1) The members of the Basotho ba Borwa Territorial Authority shall be—

Members.

 - (a) the chiefs of the constituent tribal authorities who shall be members *ex officio*; and
 - (b) six members appointed by each such tribal authority from amongst its councillors.
- (2) The period of office of members other than *ex officio* members shall be five years commencing from the date of the first session of the Territorial Authority after the coming into operation of these regulations (hereinafter referred to as the first session).
2. (1) A chief of a tribal authority may, in consultation with his tribal authority, appoint as his deputy a councillor of such tribal authority, who has not been appointed as a member in terms of regulation 1 (1) (b), to represent him at any sitting of the Territorial Authority which for any good reason he cannot attend, and when a deputy so represents a chief he shall subject to the provisions of subregulation (4) enjoy all the powers and privileges of a member of the Territorial Authority. A chief may, in consultation with his tribal authority for good reasons withdraw such an appointment.

Chief's deputy.
- (2) An appointment or withdrawal thereof in terms of subregulation (1) shall be in writing and shall be signed by the chief concerned who shall also inform the Secretary of the Territorial Authority in writing of such an appointment or withdrawal thereof.
- (3) No person shall be qualified for such appointment unless he complies with the qualifications of a member of the Territorial Authority as prescribed in regulation 4.
- (4) The deputy of a chief, unless he is appointed in a permanent capacity, shall not hold any office on the Executive Council.
3. The Chief Director shall advise the Commissioner-General, the Secretary and the Controller and Auditor-General of the names of the members of the Territorial Authority.
4. No person shall be qualified to be a member of the Territorial Authority unless he is over the age of twenty-one years and—

Qualifications of Members.

 - (a) is a chief referred to in regulation 1;
 - (b) is a person appointed in terms of regulation 1 (1); or
 - (c) is the deputy of a chief, who has been appointed in a permanent capacity.
5. (1) Any person who—

Disqualification of Members.

 - (a) has been convicted in the Republic or the Territory of South West Africa—
 - (i) of treason or any offence in terms of any law endangering the safety of the Republic; or
 - (ii) of any other offence and sentenced therefor to a period of imprisonment in excess of 12 months without the option of a fine or ordered to be detained under any law relating to work colonies, and the said period has not expired or such order has not finally ceased to be operative at least three years before the date on which he otherwise would be eligible for membership of the Territorial Authority in terms of regulation 4;
 - (b) is subject to an order of court declaring him to be of unsound mind or mentally disordered or defective or is lawfully detained as mentally disordered or defective under the Mental Disorders Act, 1916 (Act No. 38 of 1916);
 - (c) is an unrehabilitated insolvent,
 is not entitled to be a member of the Territorial Authority.
- (2) For the purposes of subregulation 1 (a) a person who has been granted a free pardon shall be deemed not to have been convicted of the offence in question, and a period of imprisonment means the full term of a sentence of imprisonment, notwithstanding any suspension or remission of the whole or any portion of the sentence.

Ontruiming van setels.

6. Die setel van ander lede van die Gebiedsowerheid as *ex officio* lede word geag ontruim te wees—

- (a) by die afsterwe van so 'n lid;
- (b) by die aanvaarding deur die Uitvoerende Raad van 'n kennisgewing onder die handtekening van so 'n lid waarin hy meld dat hy uit sy amp bedank;
- (c) as hy ophou om die bevoegdhede vermeld in regulasie 4 te besit, of ingevolge regulasie 5 gediskwalifiseer raak.

Vulling van setels.

7. Wanneer die setel van 'n lid van die Gebiedsowerheid vakant word, word dit so gou doenlik gevul.

DEEL II.

SESSIES.

Sessies.

8. (1) Daar moet minstens een maal in elke jaar 'n gewone sessie van die Wetgewende Raad te Witzieshoek plaasvind.

(2) 'n Tydperk van meer as vyftien maande moet nie verloop tussen twee gewone opeenvolgende sessies van die Gebiedsowerheid nie tensy die Minister goedkeur dat 'n sessie na verloop van die tydperk van vyftien maande gehou word.

(3) 'n Spesiale sessie van die Gebiedsowerheid kan te eniger tyd, en moet indien die Minister aldus gelas, byeengeroep word deur die Uitvoerende Raad.

(4) Op so 'n spesiale sessie mag alleenlik dié sake wat die Hoofraadslid aan die Gebiedsowerheid voorlê, behandel word: Met dien verstande dat indien sodanige spesiale sessie op las van die Minister byeengeroep word, slegs die sake wat die byeenroeping van die spesiale sessie nodig gemaak het, bespreek word.

(5) Elke sessie van die Gebiedsowerheid moet begin op 'n datum en tyd deur die Uitvoerende Raad bepaal.

(6) Die hoofdirekteur moet skriftelik minstens 42 dae voor 'n gewone sessie en minstens sewe dae voor 'n spesiale sessie van die Gebiedsowerheid die lede en die Kommissaris-generaal in kennis stel van die datum en tyd bepaal vir en die sake wat behandel moet word op so 'n sessie.

(7) Nietenstaande enigiets vervat in hierdie reglement wys die Minister 'n persoon aan wat die eerste sessie van die Gebiedsowerheid moet byeenroep om 'n aanvang te neem op 'n datum en tyd deur die Minister bepaal, en die aldus aangewysde persoon moet op sodanige sessie voorsit totdat 'n Voorsitter gekies is soos hierna bepaal.

(8) Die Staatspresident, die Minister, die Kommissaris-generaal en enige persoon spesiaal daartoe gemagtig deur die Minister kan enige sitting van die Gebiedsowerheid bywoon en toespreek.

Procedure.

9. (1) Alle vrae in die Gebiedsowerheid word beslis deur 'n meerderheid van stemme van die aanwesige lede. In geval van 'n staking van stemme het die Voorsitter, of in sy afwesigheid die Ondervoorsitter, 'n beslissende stem en moet dit uitbring.

(2) Enige aantal lede wat meer is as die helfte van die getal lede, maak 'n kworum uit.

(3) Behoudens die bepalinge van hierdie regulasies en die Gebiedsowerheid se reglement van orde, is daar vryheid van spraak en debat op sittings van die Gebiedsowerheid.

(4) Geen lid is blootgestel aan enige regsgeding uit hoofde van enige aangeleentheid wat hy by versoekskrif, konsepmaatreël, besluit, mosie of andersins aan die Gebiedsowerheid voorlê het of in die Gebiedsowerheid gesê het of uit hoofde van die wyse waarop hy in die Gebiedsowerheid gestem het nie.

(5) Behoudens die reglement van orde is die verrigtings van die Gebiedsowerheid oop vir die publiek.

(6) Die Voorsitter, of in sy afwesigheid die Ondervoorsitter, sit voor by al die sittings of as sowel die Voorsitter as die Ondervoorsitter weens afwesigheid of ander rede nie by 'n sitting kan voorsit nie, moet die aanwesige lede onder voorsitterskap van die Sekretaris van die Gebiedsowerheid een van die lede benoem om by sodanige sitting voor te sit.

Eed wat lede moet aflê.

10. (1) Elke lid moet, voordat hy sy plek inneem, voor die Kommissaris-generaal of 'n persoon deur die Minister aangewys, by 'n sitting van die Gebiedsowerheid 'n eed in die volgende vorm aflê en onderteken:—

Ek, A.B., sweer dat ek lojaal en getrou sal wees aan die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid, aan sy administrasie en aan die Regering van die Republiek van Suid-Afrika en dat ek alle wette wat in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid van toepassing is, sal eerbiedig en ek beloof om my pligte op 'n getroue en waardige wyse na die beste van my vermoë te verrig.

So help my God.

(2) By die eerste sittingsdag van die Gebiedsowerheid na die afkondiging van hierdie regulasies en behoudens die reglement van orde moet die lede van die Gebiedsowerheid die eed soos bepaal in subregulasie (1) aflê en onderteken.

(3) 'n Lid wat sy plek inneem na die dag in subregulasie (2) vermeld, moet na die Tafel begelei word deur twee lede nadat sy naam gelees is en hy moet ingesweer word.

6. The seat of a member of the Territorial Authority other than *ex officio* members shall be deemed to have been vacated—

Vacating of seats.

- (a) upon the death of such member;
- (b) upon acceptance by the Executive Council of a notice under the hand of such member stating that he resigns;
- (c) if he ceases to possess the qualifications mentioned in regulation 4 or becomes disqualified in terms of regulation 5.

7. Whenever the seat of a member of the Territorial Authority becomes vacant it shall as soon as possible be filled.

Filling of seats

PART II.

SESSIONS.

8. (1) There shall be an ordinary session of the Territorial Authority at least once in every year to be held at Witzieshoek.

Sessions.

(2) A period of more than fifteen months shall not intervene between two ordinary consecutive sessions of the Territorial Authority unless the Minister approves of a session being held after the expiration of the period of fifteen months.

(3) A special session of the Territorial Authority may at any time, and if so directed by the Minister shall, be called the Executive Council.

(4) At such special session only such business as the Chief Councillor may lay before the Territorial Authority shall be transacted: Provided that if such special session is called by the direction of the Minister, only the business necessitating the calling of the special session shall be discussed.

(5) Every session of the Territorial Authority shall commence on a date and time fixed by the Executive Council.

(6) The Chief Director shall in writing not less than forty-two days prior to an ordinary session and not less than seven days prior to a special session of the Territorial Authority notify the members and the Commissioner-General of the date and time fixed for, and the business to be transacted at such session.

(7) Notwithstanding anything contained in this rule, the Minister shall designate a person who shall convene the first session of the Territorial Authority to commence on a date and time determined by the Minister and the person so designated shall preside at such session until a Chairman has been elected as hereinafter provided.

(8) The State President, the Minister, the Commissioner-General and any person specially authorised thereto by the Minister, may attend at and address any sitting of the Territorial Authority.

9. (1) All questions in the Territorial Authority shall be determined by a majority of votes of members present. In the case of an equality of votes the Chairman, or in his absence, the Deputy-Chairman, shall have and exercise a casting vote.

Procedure.

(2) Any number of members more than half the number of members shall form a quorum.

(3) Subject to the provisions of these regulations and the Territorial Authority's rules of procedure there shall be freedom of speech and debate at sittings of the Territorial Authority.

(4) No member shall be liable to any legal proceedings by virtue of any matter he may have brought by petition, draft enactments, resolution, motion or otherwise or have said before the Territorial Authority, or by reason of his vote in the Territorial Authority.

(5) The proceedings of the Territorial Authority shall subject to the rules of procedure be open to the public.

(6) The Chairman, or in his absence, the Deputy-Chairman, shall preside at all sittings or if both the Chairman as well as Deputy-Chairman are unable through absence or other cause to preside at a sitting, the members present shall with the Secretary of the Territorial Authority as presiding officer nominate one of the members to preside at such sitting.

10. (1) Every member shall before taking his seat make and subscribe before the Commissioner-General, or a person designated by the Minister, at a sitting of the Territorial Authority an oath in the following form—

Oath to be taken by members.

I, A.B., do swear that I shall be loyal and faithful to the Basotho ba Borwa Territorial Authority, its administration and to the Government of the Republic of South Africa and that I will respect all laws applicable in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority and I promise to perform my duties in a loyal and worthy manner and to the best of my ability.

So help me God.

(2) At the first sitting day of the Territorial Authority after the publication of these regulations and subject to the rules of procedure members shall make and subscribe the oath as provided in subregulation (1).

(3) In the case of a member taking his seat subsequent to the day referred to in subregulation (2) he shall be brought to the Table by two members after his name has been read out, and the oath shall be administered to him.

(4) 'n Lid neem nie sy plek in of stem nie by 'n sitting van die Gebiedsowerheid nie voordat hy die eed in subregulasie (1) voorgeskryf, afgelê en onderteken het. Die bepalings van hierdie regulasie is *mutatis mutandis* van toepassing op 'n kaptein se gevolmagtigde.

Voorsitter en
ondervoorsitter.

11. Nadat die aanwesige lede die eed afgelê en geteken het, gaan die Gebiedsowerheid op 'n sitting waarop 'n voorsitter en ondervoorsitter verkies moet word, oor om uit sy lede, 'n voorsitter en 'n ondervoorsitter te verkies.

Verkiesing van
voorsitter.

12. Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid moet aan die Gebiedsowerheid die behoeftes vir die verkiesing van 'n voorsitter aankondig en moet die Gebiedsowerheid versoek om onverwyld met die verkiesing voort te gaan: Met dien verstande dat in die geval van die eerste sessie so 'n aankondiging gemaak moet word deur die persoon wat die Minister ingevolge regulasie 8 aanwys.

Wyse waarop
voorsitter gekies of
aangewys word.

13. (1) Nominasies van kandidate as voorsitter moet gevra word soos bepaal in die Gebiedsowerheid se reglement van orde.

(2) Elke nominasie moet skriftelik voorgelê word en moet geteken word deur twee lede en ook deur die genomineerde lid.

(3) Die name van die lede wat behoorlik genomineer is, moet deur die voorsittende beampte aankondig word en geen debat word toegelaat nie.

(4) Indien daar slegs een nominasie ontvang word, verklaar die voorsittende beampte die betrokke lid aldus genomineer behoorlik verkies as voorsitter.

(5) Waar twee of meer kandidate genomineer word, vind 'n geheime stemming plaas en die kandidaat ten gunste van wie 'n meerderheid van al die stemme wat uitgebring is, aangeteken word, word deur die voorsittende beampte as behoorlik tot voorsitter verkies verklaar.

(6) Indien geen kandidaat 'n meerderheid verkry van al die stemme wat aldus uitgebring is nie, word die kandidaat wat die minste stemme gekry het, uitgeskakel, en 'n verdere stemming ten opsigte van die oorblywende kandidate gehou, en hierdie prosedure word herhaal so dikwels as wat nodig is totdat 'n kandidaat 'n meerderheid verkry van al die stemme wat uitgebring word en behoorlik verkies as voorsitter verklaar word deur die voorsittende beampte.

(7) Wanneer twee of meer kandidate dieselfde getal stemme behaal het, maar minder as al die ander kandidate, bepaal die Gebiedsowerheid by afsonderlike stemming, wat so dikwels nodig herhaal word, watter van daardie kandidate vir die doeleindes van subregulasie (6) uitgeskakel moet word.

(8) Wanneer—

(a) slegs twee kandidate genomineer is; of

(b) daar na die uitskakeling van een of meer kandidate ooreenkomstig die bepalings van hierdie regulasie slegs twee kandidate oorbly,

en daar 'n staking van stemme tussen daardie twee kandidate is word een verdere stemming ten opsigte van die twee kandidate gehou. Indien by hierdie verdere stemming daar nog 'n staking van stemme voorkom gaan die Gebiedsowerheid oor om by loting op die wyse wat hy bepaal die kandidaat wat as voorsitter verklaar sal word, aan te wys. Die kandidaat ten opsigte waarvan 'n meerderheid van stemme uitgebring word of by wyse van loting aangewys word, na gelang van die geval, word as voorsitter verklaar deur die voorsittende beampte.

(9) Sodra 'n kandidaat behoorlik verkies of aangewys verklaar word, word hy begelei na die Stoel deur sy voorsteller en sekondant en neem dan die Stoel van die Gebiedsowerheid in.

(10) Die Hoofdirekteur moet onverwyld die Kommissaris-generaal, die Kontroleur en Ouditeur-generaal en die Sekretaris skriftelik in kennis stel van die name en ampstermyn van die Hoofraadslid, Raadslede, Ondervoorsitter en die persoon wat behoorlik as voorsitter verkies of aangewys verklaar is ingevolge subregulasie (4), (6) of (8), en sodanige persoon beklee voorwaardelik die amp van voorsitter in afwagting van die Staatspresident se beslissing betreffende sy aanwysing as voorsitter ingevolge artikel 3 (1) (b) van die Wet.

Wyse waarop
ondervoorsitter
verkieë of
aangewys word.

14. Die bepalings van regulasie 12 en van subregulasies (1) tot (8) van regulasie 13 is *mutatis mutandis* van toepassing op die verkiesing of aanwysing van 'n ondervoorsitter behalwe dat die verkiesing behartig word deur die Voorsitter in die hoedanigheid van voorsittende beampte soos in die reglement van orde van die Gebiedsowerheid bepaal.

Ampstermyn van
voorsitter en
ondervoorsitter.

15. (1) Die Voorsitter en Ondervoorsitter beklee hul amp totdat hul opvolgers verkies of aangewys word by die vyfde gewone sessie van die Gebiedsowerheid wat plaasvind na die sessie waarin hulle verkies of aangewys is: Met dien verstande dat indien die setel van die Voorsitter of Ondervoorsitter vakant raak uit hoofde van die toepassing van die bepalings van regulasie 26, die lid wat as voorsitter of ondervoorsitter verkies of aangewys word, na gelang van die geval, die amp beklee vir die onverstreke ampstermyn waarvoor die persoon wie se setel aldus vakant raak, as voorsitter of ondervoorsitter verkies of aangewys was.

(2) Die Ondervoorsitter kan by besluit van die Gebiedsowerheid uit sy amp ontslaan word.

(4) No member of the Territorial Authority shall sit or vote at any sitting of the Territorial Authority until he has made and subscribed the oath in the form prescribed in subregulation (1). The provisions of this regulation shall *mutatis mutandis* apply to the deputy of a chief.

11. After the members present have made and subscribed the oath, the Territorial Authority shall at a sitting at which a chairman and deputy-chairman are to be elected proceed to the election, from amongst its members, of a chairman and a deputy-chairman.

Chairman and
deputy-chairman.

12. The Secretary of the Territorial Authority shall announce to the Territorial Authority the need for the election of a Chairman and shall call upon the Territorial Authority to proceed with the election forthwith: Provided that in the case of the first session such announcement shall be made by the person designated by the Minister in terms of regulation 8.

Election of
chairman.

13. (1) Nominations of candidates as chairman shall be called for as provided in the Territorial Authority's rules of procedure.

Method of election
or designation of
chairman.

(2) Every nomination shall be submitted in writing and shall be signed by two members and also by the member nominated.

(3) The names of the members duly nominated shall be announced by the presiding officer and no debate shall be allowed.

(4) If only one nomination is received the presiding officer shall declare the member so nominated duly elected as chairman.

(5) Where two or more candidates are nominated a vote shall be taken by secret ballot and the candidate in whose favour a majority of all the votes cast is recorded, shall be declared duly elected as chairman by the presiding officer.

(6) If no candidate obtains a majority of all the votes so cast, the candidate who received the smallest number of votes shall be eliminated and a further ballot taken in respect of the remaining candidates, this procedure being repeated as often as may be necessary until a candidate receives a majority of all votes cast and is declared duly elected as chairman by the presiding officer.

(7) Whenever two or more candidates being the lowest on the poll have received the same number of votes, but less than all the other candidates, the Territorial Authority shall by separate vote, to be repeated as often as may be necessary, determine which of those candidates shall for the purpose of subregulation (6) be eliminated.

(8) Whenever—

(a) only two candidates have been nominated; or

(b) after the elimination of one or more candidates in accordance with the provisions of this regulation, only two candidates remain,

and there is an equality of votes between the two candidates one further ballot in respect of the two candidates shall be held. If at this further ballot there is still an equality of votes the Territorial Authority shall proceed to designate by lot in the manner determined by it the candidate who shall be declared as chairman. The candidate in respect of whom a majority of votes is cast or who is designated by lot, as the case may be, shall be declared as chairman by the presiding officer.

(9) As soon as a candidate has been declared duly elected or designated he shall be conducted to the Chair by his proposer and seconder and shall thereupon take the Chair of the Territorial Authority.

(10) The Chief Director shall forthwith in writing advise the Commissioner-General, the Controller and Auditor-General and the Secretary of the names and period of office of the Chief Councillor, Councillors, Deputy-Chairman and the person declared duly elected or designated as chairman in terms of subregulation (4), (6) or (8) and such person shall provisionally hold office as chairman pending the decision of the State President in regard to his designation as chairman in terms of section 3 (1) (b) of the Act.

14. The provisions of regulation 12 and of subregulations (1) to (8) of regulation 13 shall *mutatis mutandis* apply to the election or designation of a deputy-chairman save that the election shall be conducted by the Chairman in the capacity of presiding officer as provided in the Rules of Procedure of the Territorial Authority.

Method of election
or designation of
deputy-chairman.

15. (1) The Chairman and Deputy-Chairman shall hold office until their successors are elected or designated at the fifth ordinary session of the Territorial Authority held after the session at which they were elected or designated: Provided that if the seat of the Chairman or Deputy-Chairman becomes vacant by reason of the application of the provisions of regulation 26 the member elected or designated as chairman or deputy-chairman, as the case may be, shall hold office for the unexpired period of office for which the person whose seat has thus become vacant was elected or designated as chairman or deputy-chairman.

Period of office of
chairman and
deputy-chairman.

(2) The Deputy-Chairman may be removed from office by resolution of the Territorial Authority.

DEEL III.

DIE UITVOERENDE GESAG.

Uitvoerende gesag
berus by Uitvoe-
rende Raad.

16. Die uitvoerende gesag met betrekking tot alle bevoegdhede, werksaamhede en pligte wat die Wet aan die Gebiedsowerheid verleen of oplê of wat aan hom deur die Staatspresident kragtens die bepalings van die Wet, toegewys word, berus by 'n uitvoerende raad wat saamgestel moet word uit die lede van die Gebiedsowerheid.

Samestelling van
die Uitvoerende
Raad.

17. (1) Die Uitvoerende Raad bestaan uit:—

- (a) 'n Hoofsaadslid wat 'n kaptein moet wees en die Voorsitter van die Uitvoerende Raad is; en
- (b) drie ander lede, hierna Raadslede genoem, van wie—
 - (i) een 'n kaptein of sy permanente gevolgmagtigde moet wees; en
 - (ii) een aangewys moet word deur elk van die samestellende stamowerhede uit hulle lede aangestel kragtens regulasie 1 (b) en elke sodanige stamowerheid moet so gou doenlik die Hoofdirekteur verwittig van die naam van die persoon aldus aangewys.

(2) Die Hoofsaadslid word verkies of aangewys soos hierna bepaal.

(3) Die Hoofsaadslid en die Raadslede is verantwoordelik vir die administrasie van die departemente in die aanhangsel by hierdie regulasies vermeld.

Verkiesing of
aanwysing van
hoofsaadslid.

18. Sodra 'n voorsitter en ondervoorsitter verkies of aangewys is soos bepaal in regulasies 13 en 14, gaan die Gebiedsowerheid oor tot die verkiesing of aanwysing van 'n hoofsaadslid.

Wyse waarop
hoofsaadslid
verkies of
aangewys word.

19. Die bepalings van regulasie 12 en van subregulasie (1) tot (8) van regulasie 13 is *mutatis mutandis* van toepassing op die verkiesing of aanwysing van 'n hoofsaadslid behalwe dat die verkiesing of aanwysing behoudens die bepalings van regulasie 20, behartig word deur die Voorsitter in die hoedanigheid van voorsittende beampte soos bepaal in die Gebiedsowerheid se reglement van orde.

Aanwysing van
Voorsitter of
Ondervoorsitter as
Raadslid.

20. Indien of die Voorsitter of die Ondervoorsitter as Raadslid aangewys word, word die Voorsitter of Ondervoorsitter, na gelang van die geval, geag sy amp as sodanig te ontruim het, en die Gebiedsowerheid verkies of wys 'n nuwe Voorsitter of Ondervoorsitter aan.

Eed vir Raadslede.

21. (1) Die Hoofsaadslid en elke Raadslid moet voordat hy sy pligte in daardie hoedanigheid aanvaar, voor die Kommissaris-generaal of 'n persoon deur die Minister aangewys, by 'n sitting van die Gebiedsowerheid 'n eed in die volgende vorm aflê en onderteken:—

Ek, A.B., sweer hierby om my amp as lid van die Uitvoerende Raad van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid op eervolle en waardige wyse te beklee; om alle wette wat van toepassing is ten opsigte van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid en in die gebied ten opsigte waarvan die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid ingestel is, te eerbiedig; om 'n opregte en getroue Uitvoerende Raadslid te wees, om geen sake wat voor die Uitvoerende Raad dien en wat aan my vir geheimhouding toevertrou word, regstreeks of onregstreeks te openbaar nie; en om my ampspligte met nougesetheid na die beste van my vermoë na te kom; en ek onderneem voor God om hierdie eed te eerbiedig.

So help my God.

(2) 'n Raadslid kragtens regulasie 27 (2) aangewys, moet voordat hy as sodanig sy pligte aanvaar, voor die Kommissaris-generaal of 'n persoon deur die Minister aangewys, en in die teenwoordigheid van die Uitvoerende Raad die eed soos voorgeskryf in subregulasie (1), aflê en onderteken.

Beheer van
prosedure van
Uitvoerende Raad.

22. (1) Vrae wat in die Uitvoerende Raad ontstaan, word beslis by meerderheid van stemme van die aanwesige Raadslede en die Hoofuitvoerende Raadslid het by 'n staking van stemme 'n beslissende stem.

(2) Die Uitvoerende Raad kan reëls maak vir die bestuur van sy vergaderings en sodanige reëls moet aan die Staatspresident vir goedkeuring voorgelê word.

(3) Die Uitvoerende Raad kan van tyd tot tyd uit sy geledere subkomitees aanstel vir enige doel wat hy nodig ag en kan een of meer lede van die Gebiedsowerheid koöpteer om op so 'n subkomitee te dien; so 'n subkomitee moet verslag doen oor sy bevindings en kan sodanige aanbevelings as wat hy nodig ag aan die Uitvoerende Raad vir oorweging voorlê.

(4) Die Kommissaris-generaal, die Hoofdirekteur en enige Direkteur kan enige vergadering van die Uitvoerende Raad bywoon om oor sake wat oorweeg of bespreek word te adviseer indien hulle dit verlang of indien dit deur die Hoofsaadslid versoek word.

Ampstermyn van
Raadslede.

23. (1) Behoudens die bepalings van regulasie 26 beklee—

- (a) die Hoofsaadslid sy amp tot na afloop van die vyfde gewone sitting van die Gebiedsowerheid na die sitting waarop hy verkies of aangewys is; en
- (b) 'n ander Raadslid as die Hoofsaadslid sy amp vir 'n tydperk van vyf jaar vanaf die datum waarop sy aanwysing in die Gebiedsowerheid aangekondig word.

PART III.

THE EXECUTIVE.

16. The executive power in regard to all powers, functions and duties conferred or imposed upon the Territorial Authority by the Act, or assigned to it by the State President under the provisions of the Act, shall vest in an executive council which shall be constituted from amongst the members of the Territorial Authority. Executive power to vest in an Executive Council.
17. (1) The Executive Council shall consist of— Constitution of the Executive Council.
 (a) a Chief Councillor who shall be a chief and the Chairman of the Executive Council; and
 (b) three other members, hereinafter referred to as Councillors of whom—
 (i) one shall be a chief or his permanent deputy; and
 (ii) one shall be designated by each of the constituent tribal authorities from their members appointed in terms of regulation 1 (b) and each such tribal authority shall advise the Chief Director as soon as possible of the name of the person so designated.
 (2) The Chief Councillor shall be elected or designated as hereinafter provided.
 (3) The Chief Councillor and the Councillors shall be responsible for the administration of the departments appearing in the annexure of these regulations.
18. As soon as a chairman and a deputy-chairman have been elected or designated as in regulations 13 and 14 provided, the Territorial Authority shall proceed to the election or designation of a chief councillor. Election or designation of chief councillor.
19. The provisions of regulation 12 and subregulations (1) to (8) of regulation 13 shall *mutatis mutandis* apply to the election or designation of a chief councillor save that the election or designation shall, subject to the provisions of regulation 20, be conducted by the Chairman in the capacity of presiding officer as provided in the rules of procedure of the Territorial Authority. Method of election or designation of chief councillor.
20. If either the Chairman or Deputy-Chairman is designated as Councillor, the Chairman or Deputy-Chairman, as the case may be, shall be deemed to have vacated his office as such and the Territorial Authority shall thereupon proceed to the election or designation of a new Chairman or Deputy-Chairman. Designation of Chairman and Deputy-Chairman as Councillor.
21. (1) The Chief Councillor and every Councillor, shall before assuming his duties as such, make and subscribe before the Commissioner-General or a person designated by the Minister at a sitting of the Territorial Authority an oath in the following form— Oath for Councillors.
 I, A.B., do hereby swear to hold my office as member of the Executive Council of the Basotho ba Borwa Territorial Authority with honour and dignity; to respect all laws applicable to the Basotho ba Borwa Territorial Authority and in the area for which the Basotho ba Borwa Territorial Authority was established; to be a true and faithful Executive Councillor; not to divulge directly or indirectly any matters brought before the Executive Council which are entrusted to me under secrecy; and to perform the duties of my office conscientiously and to the best of my ability; and I undertake before God to honour this oath.
 So help me God.
- (2) Any Councillor designated in terms of regulation 27 (2) shall before assuming his duties as such make and subscribe before the Commissioner-General or a person designated by the Minister and in the presence of the Executive Council the oath as set out in subregulation (1).
22. (1) Questions arising in the Executive Council shall be determined by a majority of votes of the Councillors present and in the case of equality of votes the Chief Councillor shall have a casting vote. Conduct of proceedings of Executive Council.
 (2) The Executive Council may make rules for the conduct of its meetings and such rules shall be submitted to the State President for approval.
 (3) The Executive Council may from time to time appoint sub-committees from among its members for any purpose it may deem necessary and may co-opt one or more members of the Territorial Authority to serve on such sub-committee; such sub-committee shall report on its findings and may submit such recommendations as it may deem necessary to the Executive Council for consideration.
 (4) The Commissioner-General, the Chief Director and any Director may attend any meeting of the Executive Council to advise on matters being considered or discussed, if they so desire, or if so requested by the Chief Councillor.
23. (1) Subject to the provisions of regulation 26—
 (a) the Chief Councillor shall hold office until the end of the fifth ordinary session after the session at which he was elected or designated;
 (b) a Councillor other than the Chief Councillor shall hold office for a period of five years from the date on which his designation is announced in the Territorial Authority. Period of office of Councillors.

(2) Die Hoofraadslid en enige Raadslid kan by besluit van die Gebiedsowerheid uit sy amp ontslaan word.

Verseekskrif vir
ontslag van
Voorsitter.

24. (1) Die Gebiedsowerheid kan om grondige en oortuigende redes by verseekskrif aan die Staatspresident versoek dat die Voorsitter ontslaan en die verkiesing van 'n nuwe Voorsitter vir die oorblywende ampstermyn van sy voorganger gelas word, en die Staatspresident kan na goeddunke aan so 'n verseekskrif voldoen.

(2) 'n Verseekskrif ingevolge subregulasie (1) word deur die Hoofraadslid oorgedra aan die Kommissaris-generaal wat dié verseekskrif aan die Minister moet stuur om aan die Staatspresident voorgelê te word.

(3) Die beslissing van die Staatspresident oor so 'n verseekskrif word binne 'n tydperk van sewe dae na ontvangs daarvan in die Gebiedsowerheid ter Tafel gelê, indien hy dan in sessie is, of, indien hy dan nie in sessie is nie, binne 'n tydperk van sewe dae vanaf die openingsdatum van die volgende sessie.

(4) Die Gebiedsowerheid moet onverwyld nadat kennisgewing van die ontslag van die Voorsitter ter Tafel gelê is, stappe doen vir die verkiesing van 'n nuwe voorsitter ooreenkomstig die bepalings van hierdie regulasies.

Werksaamhede van
Hoofraadslid.

25. (1) Die Hoofraadslid of, in sy afwesigheid, 'n Raadslid deur hom vir die doel benoem, sit voor by alle Uitvoerende Raadsvergaderings.

(2) Wanneer die amp van Hoofraadslid vakant raak of die Hoofraadslid afwesig is of nie in staat is om op te tree nie, en geen raadslid ingevolge subregulasie (1) benoem is om aldus waar te neem nie, wys die Raadslede een uit hul geledere aan om as Hoofraadslid op te tree totdat die vakature gevul word of, na gelang van die geval, totdat die Hoofraadslid in staat is om sy werksaamhede te hervat.

(3) Die Hoofraadslid moet in oorleg met die Raadslede die verantwoordelikheid vir die beheer en administrasie van die verskillende departemente, genoem in die aanhangsel by hierdie regulasies, aan die onderskeie Raadslede opdra en toewys, en hy kan na oorlegpleging met die Raadslede, ook die bevoegdhede, pligte en werksaamhede wat ten opsigte van die verskillende departemente uitgeoefen of verrig moet word, en sodanige bevoegdhede, werksaamhede en pligte wat die Staatspresident ingevolge die Wet aan die Gebiedsowerheid toewys, onder die onderskeie departemente indeel en kan, indien nodig, bedoelde departemente met die oog op beter administrasie in oorleg met die Raadslede en die Sekretaris herorganiseer.

Ontruiming van
setels deur
Voorsitter, Onder-
voorsitter,
Hoofraadslid en
Raadslede.

26. (1) Die Voorsitter, die Ondervoorsitter, die Hoofraadslid of 'n Raadslid moet sy amp as sodanig ontruim—

- (a) indien sy setel as lid van die Gebiedsowerheid geag is ontruim te wees ingevolge regulasie 6;
- (b) indien hy uit sy amp as Voorsitter, Ondervoorsitter, Hoofraadslid of Raadslid bedank by skriftelike kennisgewing aan die Sekretaris van die Gebiedsowerheid of as hy 'n aankondiging te dien effekte op 'n sitting van die Gebiedsowerheid maak of, in die geval van die Hoofraadslid of 'n Raadslid, by 'n vergadering van die Uitvoerende Raad;
- (c) indien hy, in geval van 'n Ondervoorsitter, die Hoofraadslid of 'n Raadslid, by besluit van die Gebiedsowerheid soos in regulasie 15 (2) of 23 (2) bepaal, uit sy amp ontslaan word; of
- (d) indien, in geval van die Voorsitter, die Staatspresident voldoen het aan 'n verseekskrif om sy ontslag soos in regulasie 24 bepaal.

(2) Indien die Voorsitter, Ondervoorsitter, Hoofraadslid of 'n Raadslid sy amp ontruim op 'n ander wyse as ingevolge sy bedanking wat op 'n sitting van die Gebiedsowerheid aangekondig is, moet die Sekretaris van die Gebiedsowerheid by die eersvolgende sessie die Gebiedsowerheid dienoreenkomstig verwittig.

Vulling van
toevallige
vakatures.

27. (1) Behoudens die bepalings van subregulasie (3) word enige toevallige vakature wat ontstaan weens die ontruiming van sy amp deur die Voorsitter, Ondervoorsitter, Hoofraadslid of 'n Raadslid gevul deur verkiesing of aanwysing ooreenkomstig die bepalings van hierdie regulasies, wat gehou moet word binne 'n tydperk van vier dae na die datum waarop die vakature ontstaan het, as die Gebiedsowerheid dan in sessie is.

(2) Indien die Gebiedsowerheid nie in sessie is nie word vakatures in die Uitvoerende Raad, behalwe dié van Hoofraadslid, gevul soos bepaal by regulasie 17.

(3) Die persoon wat aldus aangewys word, beklee sy amp vir die onverstreke ampstermyn waarvoor die persoon wat sy amp op die Uitvoerende Raad ontruim het, verkies was.

(4) Indien die amp van Hoofraadslid vakant raak en die Gebiedsowerheid nie in sessie is nie, moet die Gebiedsowerheid binne veertien dae vanaf die datum waarop die vakature ontstaan het, byeengeroep word soos in regulasie 8 (4) bepaal vir die doel om 'n Hoofraadslid te verkies op die wyse in hierdie regulasies bepaal vir die onverstreke gedeelte van die tydperk waarvoor sy voorganger verkies was.

(2) The Chief Councillor and any Councillor may be removed from office by resolution of the Territorial Authority.

24. (1) The Territorial Authority may for sound and cogent reasons by petition request the State President to remove the Chairman and to order the election of a new Chairman for the remainder of the period of office of his predecessor and the State President may if he deems fit accede to such petition.

Petition for removal of Chairman.

(2) A petition in terms of subregulation (1) shall be conveyed by the Chief Councillor to the Commissioner-General who shall forward such petition to the Minister for presentation to the State President.

(3) The decision of the State President on such petition shall within a period of seven days after it is received, be tabled in the Territorial Authority if the Territorial Authority is then in session or, if the Territorial Authority is not then in session, within a period of seven days from the date of the opening of the next session.

(4) The Territorial Authority shall forthwith after notice of the removal of the Chairman has been tabled proceed with the election of a new chairman in accordance with the provisions of these regulations.

25. (1) The Chief Councillor or, in his absence, a Councillor nominated by him for the purpose shall preside at all Executive Council meetings.

Functions of Chief Councillor.

(2) Whenever the office of Chief Councillor becomes vacant or the Chief Councillor is absent or unable to act and no Councillor has been nominated in terms of subregulation (1) so to act, the Councillors shall designate one of their number to act as Chief Councillor until the vacancy is filled or, as the case may be, until the Chief Councillor is able to resume his functions.

(3) The Chief Councillor shall in consultation with the Councillors assign and allocate the responsibility for the control and administration of the different departments mentioned in the annexure to these regulations to the various Councillors, and he may, after consultation with the Councillors, also allocate the powers, duties and functions to be performed or executed in connection with the various departments and such powers, functions and duties as may be assigned to the Territorial Authority by the State President in terms of the Act amongst the respective departments and, if necessary, reorganize such departments in the interests of better administration in consultation with the Councillors and the Secretary.

26. (1) The Chairman, the Deputy-Chairman, the Chief Councillor or any Councillor shall vacate his office as such—

Vacating of seats by Chairman, Deputy-Chairman, Chief Councillor and Councillors.

- (a) if his seat as a member of the Territorial Authority is deemed to have been vacated in terms of regulation 6;
- (b) if he resigns his seat as Chairman, Deputy-Chairman, Chief Councillor or Councillor by notice in writing to the Secretary of the Territorial Authority or makes an announcement to that effect at a sitting of the Territorial Authority or in the case of the Chief Councillor or any Councillor at a meeting of the Executive Council.
- (c) if, in the case of the Deputy-Chairman, the Chief Councillor or a Councillor, he is removed from office by resolution of the Territorial Authority as in regulation 15 (2) or 23 (2) provided; or
- (d) if, in the case of the Chairman, the State President has acceded to a petition for his removal as in regulation 24 provided.

(2) If the Chairman, Deputy-Chairman, Chief Councillor or a Councillor vacates his seat otherwise than in pursuance of his resignation announced at a sitting of the Territorial Authority, the Secretary of the Territorial Authority shall at the first ensuing session inform the Territorial Authority accordingly.

27. (1) Subject to the provisions of subregulation (3) any casual vacancy arising out of the vacating of his office by the Chairman, Deputy-Chairman, Chief Councillor or a Councillor shall be filled by election or designation in accordance with the provisions of these regulations within a period of four days after the date on which the vacancy occurred if the Territorial Authority is then in session.

Filling of casual vacancies.

(2) If the Territorial Authority is not in session vacancies in the Executive Council other than that of Chief Councillor shall be filled as provided in regulation 17.

(3) The person so designated shall hold office for the unexpired period of office for which the person who vacated his seat on the Executive Council, was elected.

(4) If the office of Chief Councillor becomes vacant and the Territorial Authority is not in session, the Territorial Authority shall, within fourteen days of the date on which the vacancy occurred, be summoned as in regulation 8 provided for the purpose of electing in the manner provided in these regulations a Chief Councillor who shall hold office for the unexpired portion of the period for which his predecessor was elected.

DEEL IV.

STATUS VAN KAPTEINS.

Kapteins behou
persoonlike status.

28. 'n Kaptein in die gebied van die Gebiedsowerheid geniet die persoonlike status wat hy voorheen geniet het, en hy het ten opsigte van seremoniële en stamaangeleenthede en by seremoniële geleenthede in sy gebied voorrang bo die Hoofraadslid of Raadslede behalwe ten opsigte van aangeleenthede of geleenthede in verband met die werksaamhede van die Gebiedsowerheid.

DEEL V.

BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEIDSDIENS.

Instelling van
Basotho ba Borwa-
gebiedsower-
heidsdiens.

29. Daar word hierby, vanaf 'n datum deur die Minister bepaal, die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsdiens ingestel. Beamptes en werknemers wat op sodanige datum in diens van die Gebiedsowerheid en stamowerhede is, kan vir aanstelling in bedoelde Gebiedsowerheidsdiens oorweeg word met behoorlike inagneming van die voorwaardes wat die Sekretaris voorskryf.

Dienste van
beamptes van die
Staatsdiens tot be-
skikking van
Gebiedsowerheid.

30. (1) Die Regering van die Republiek kan, behoudens die bepalings van die Staatsdienswet, 1957 (Wet No. 54 van 1957), die dienste van sodanige beamptes en werknemers uit die Staatsdiens van die Republiek as wat van tyd tot tyd nodig is vir die behoorlike beheer en administrasie van die funksies van die Gebiedsowerheid, tot die beskikking van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid stel.

(2) Sodanige beamptes en werknemers bly beamptes en werknemers in die Staatsdiens van die Republiek en word deur die Regering van die Republiek besoldig.

(3) Die aanstelling, tug of onttrekking van sodanige beamptes of werknemers bly by die bevoegde gesag in die Republiek berus.

DEEL VI.

DIVERSE BEPALINGS.

Toepassing van die
Wet op Voorkoming
van Korruptsie.

31. Die Gebiedsowerheid word geag 'n „plaaslike bestuur” te wees vir die toepassing van die Wet op Voorkoming van Korruptsie, 1958 (Wet No. 6 van 1958).

Aanneem van
voordele deur
lede.

32. Geen lid mag enige salaris, toelae, geld of beloning vir enige plig of diens wat deur hom in sy hoedanigheid as lid verrig word, aanneem nie, behalwe soos voorgeskryf; ook mag geen sodanige lid 'n kontrakteur wees vir die Gebiedsowerheid of 'n regstreekse of onregstreekse belang hê in 'n kontrak wat met die Gebiedsowerheid aangegaan is nie.

Hou van per-
manente rekords.

33. (1) Die Gebiedsowerheid moet 'n permanente rekord hou van die vernaamste gebeurtenisse wat plaasvind vanaf die datum van die instelling van die Gebiedsowerheid.

(2) In besonder moet die volgende opgeteken word—

- (a) alle proklamasies en goewermentskennisgewings met betrekking tot die instelling of funksionering van die Gebiedsowerheid;
- (b) die naam van elke stamowerheid binne sy regsgebied;
- (c) die naam en ampstermyn van elke opvolgende voorsitter en ondervoorsitter;
- (d) die naam en ampstermyn van elke opvolgende Hoofraadslid en Raadslid;
- (e) die naam van elke lid;
- (f) alle maatreëls deur die Gebiedsowerheid uitgevaardig;
- (g) besonderhede van enige grond wat deur die Gebiedsowerheid verkry is;
- (h) besonderhede van enige belasting hef of belasting opgelê deur die Gebiedsowerheid;
- (i) besonderhede van enige werksaamhede deur die Gebiedsowerheid verrig,

en afskrifte van bedoelde Goewermentskennisgewings, proklamasies en maatreëls moet deur die Gebiedsowerheid bewaar word.

Gebruik van
amptelike tale.

34. (1) Alle notule en ordelyste moet in Suid-Sotho, Afrikaans en Engels gehou word. Geregtelike, administratiewe en finansiële dokumente moet ook, soos omstandighede vereis, aldus gehou word.

(2) Die Gebiedsowerheid kan 'n *verbatim* verslag hou van sy verrigtings en sodanige verslag word in Suid-Sotho gehou en ook in opeenvolgende jare in Afrikaans en Engels.

Plegtige verklaring
in plaas van eed.

35. Enigeen van wie ingevolge 'n bepaling van hierdie regulasies vereis word om 'n ampseed af te lê en te onderteken kan in plaas van so 'n eed 'n plegtige verklaring in ooreenstemmende vorm aflê en onderteken.

DEEL VII.

ALGEMEEN.

Kort titel.

36. Die regulasies in hierdie Bylae vervat staan vir die doeleindes van hierdie Proklamasie bekend as die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies.

PART IV.

STATUS OF CHIEFS.

28. A chief in the area of the Territorial Authority shall continue to enjoy the personal status he has previously enjoyed and shall with regard to ceremonial and tribal matters and at ceremonial occasions within his area take precedence over the Chief Councillor and Councillors, except in respect of matters or occasions connected with the business of the Territorial Authority.

Chiefs to retain personal status.

PART V.

BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY SERVICE.

29. There is hereby established, from a date to be determined by the Minister, the Basotho ba Borwa Territorial Authority Service. Officers and employees in the service of the Territorial Authority and tribal authorities on such date may be considered for appointment in such Territorial Authority Service with due regard to the requirements prescribed by the Secretary.

Establishment of Basotho ba Borwa Territorial Authority Service.

30. (1) The Government of the Republic may subject to the provisions of the Public Service Act, 1957 (Act No. 54 of 1957), place at the disposal of the Basotho ba Borwa Territorial Authority the services of such officers and employees of the Public Service of the Republic as may from time to time be necessary for the proper administration of the functions of the Territorial Authority.

Service of Public Service officials at disposal of Territorial Authority.

(2) Such officers and employees shall remain officers and employees of the Public Service of the Republic and be paid by the Government of the Republic.

(3) The appointment, disciplinary control or removal of such officers and employees shall remain vested in the competent authority in the Republic.

PART VI.

MISCELLANEOUS PROVISIONS.

31. For the purposes of the Prevention of Corruption Act, 1958 (Act No. 6 of 1958), the Territorial Authority shall be deemed to be a "local authority".

Applicability of the Prevention of Corruption Act.

32. No member may accept any salary, allowance, fee or reward for any duty or service performed by him in his capacity as a member except as may be prescribed, nor shall any such member become a contractor with the Territorial Authority or be interested directly or indirectly in any contract entered into with the Territorial Authority.

Acceptance of benefits by members.

33. (1) The Territorial Authority shall maintain a permanent record of the main events taking place from the date of establishment of the Territorial Authority.

Maintenance of permanent records.

(2) In particular the following shall be recorded—

- (a) all proclamations and government notices relating to the establishment or operation of the Territorial Authority;
- (b) the name of each tribal authority within its area of jurisdiction;
- (c) the name and period of office of each successive chairman and deputy-chairman;
- (d) the name and period of office of each successive Chief Councillor and Councillor;
- (e) the name of every member;
- (f) all enactments made by the Territorial Authority;
- (g) particulars of any land acquired by the Territorial Authority;
- (h) particulars of any rate levied or tax imposed by the Territorial Authority; and
- (i) particulars of any works performed by the Territorial Authority,

and copies of such government notices, proclamations and enactments shall be maintained by the Territorial Authority.

34. (1) All votes and proceedings and order papers shall be recorded in South-Sotho, Afrikaans and English. Judicial, administrative and financial documents shall also, as circumstances may dictate, be so recorded.

Use of official languages.

(2) The Territorial Authority may maintain a verbatim report of the proceedings of the Authority and such report shall be recorded in South-Sotho and also, in alternate years, in Afrikaans and English,

35. Any person who is in terms of any provision of these regulations required to make and subscribe an oath of office may in lieu of such oath make and subscribe a solemn affirmation in corresponding form.

Affirmation in lieu of Oath.

PART VII.

GENERAL.

36. The regulations contained in this schedule shall for the purposes of this Proclamation be known as the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations.

Short title.

AANHANGSEL.

DEPARTEMENTE.

1. Departement van Owerheidsake en Finansies.
2. Departement van Onderwys en Kultuur.
3. Departement van Justisie en Gemeenskapsake.
4. Departement van Landbou en Werke.

BYLAE C.

REGLEMENT VAN ORDE—BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

Inhoudsopgawe.

		<i>Reëls.</i>
Deel I.	Verkiesing of aanwysing van voorsitter, ondervoorsitter, hoofraadslid en raadslede	1-4
Deel II.	Opening van sessie	5-6
Deel III.	Handhawing van orde en reglemente van debat	7-35
Deel IV.	Tale	36
Deel V.	Beamptes: Rekords en dokumente	37-45
Deel VI.	Dae en ure van sittings en verdagings	46-48
Deel VII.	Kworum	49-50
Deel VIII.	Mosies	51-62
Deel IX.	Indeling van werksaamhede	63-67
Deel X.	Vrae	68-76
Deel XI.	Wyse van stemming oor mosies en amendemente	77-78
Deel XII.	Konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes	79-84
Deel XIII.	Gekose en sessiekomitees	85-94
Deel XIV.	Nie-lede	95-98
Deel XV.	Diverse bepalings	99-104
Aanhangsel: Gebed.		

DEEL I.

VERKIESING OF AANWYSING VAN VOORSITTER, ONDERVOORSITTER, HOOFRAADSLID EN RAADSLEDE.

Voorsittende beampte.

1. In die geval van die verkiesing van 'n Voorsitter, tree die Sekretaris van die Gebiedsowerheid, of, in die geval van die eerste sessie van die Gebiedsowerheid, die persoon deur die Minister aangewys ingevolge regulasie 10 (1) van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies, op as voorsittende beampte en in die geval van die verkiesing van 'n Ondervoorsitter of Hoofraadslid tree die Voorsitter as voorsittende beampte op.

Prosedure.

2. Indien twee of meer kandidate voorgestel word as Voorsitter, Ondervoorsitter of Hoofraadslid moet met geslote stembrieffies ooreenkomstig die volgende prosedure, wat by die aanvang aan lede verduidelik moet word, gestem word:—

- (a) daar moet 'n kort verdaging wees vir die gereedmaak van stembrieffies waarop die name van die kandidate in alfabetiese volgorde moet verskyn;
- (b) elke stembriefie moet 'n geheime amptelike merk op die keersy daarvan hê;
- (c) aan elke lid word 'n stembriefie uitgereik deur die Sekretaris van die Gebiedsowerheid of, in die geval van die eerste sessie van die Gebiedsowerheid, deur die persoon aangewys deur die Minister ingevolge regulasie 2 (1) van bedoelde regulasies, en so 'n lid moet daarop die kandidaat vir wie hy wil stem, aandui deur 'n kruis teenoor die naam van die kandidaat te plaas;
- (d) die voorsittende beampte moet dan die naam van elke lid beurtelings uitroep en so 'n lid moet, wanneer sy naam uitgeroep word, na die Tafel kom en sy stembriefie wat so gevou moet wees dat die name van die kandidate onsigbaar is maar dat die geheime merk vir die voorsittende beampte sigbaar is, in die stembus op die Tafel laat val;
- (e) geen lid mag 'n stembriefie in die stembus laat val wat nie sy eie is nie;
- (f) geen lid mag die Raadsaal binnekam of verlaat terwyl 'n stemming gehou word nie;
- (g) sodra alle lede gestem het, moet die voorsittende beampte, bygestaan deur die Sekretaris van die Gebiedsowerheid of die Assistent-sekretaris, in die teenwoordigheid van die aanwesige lede die stembrieffies ondersoek en tel en die uitslag van die stemming aan die Gebiedsowerheid aankondig.

Bevoegdhe van voorsittende beampte.

3. Indien die voorsittende beampte oortuig is dat—

- (a) 'n stembriefie nie voldoen aan die vereistes van reglement 2 nie, kan hy dit verwerp en met die verkiesing voortgaan, of die stembriefie of die hele verkiesing nietig verklaar en beveel dat die verrigtings vir die geheime stemming of die hele verkiesing van vooraf begin;

ANNEXURE.

DEPARTMENTS.

1. Department of Authority Affairs and Finance.
2. Department of Education and Culture.
3. Department of Justice and Community Services.
4. Department of Agriculture and Works.

SCHEDULE C.

RULES OF PROCEDURE—BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

*Table of contents.**Rules.*

Part I.	Election or designation of chairman, deputy-chairman, chief councillor and councillors	1-4
Part II.	Opening of session	5-6
Part III.	Maintenance of order and rules of debate	7-35
Part IV.	Languages	36
Part V.	Officers: Records and documents	37-45
Part VI.	Days and hours of sittings and adjournments	46-48
Part VII.	Quorum	49-50
Part VIII.	Motions	51-62
Part IX.	Arrangement of business	63-67
Part X.	Questions	68-76
Part XI.	Method of voting on motions and amendments	77-78
Part XII.	Draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure	79-84
Part XIII.	Select and sessional committees	85-94
Part XIV.	Non-members	95-98
Part XV.	Miscellaneous provisions	99-104

Annexure: Prayer.

PART I.

ELECTION OR DESIGNATION OF CHAIRMAN, DEPUTY-CHAIRMAN,
CHIEF COUNCILLOR AND COUNCILLORS.

1. In the case of the election of a chairman the Secretary of the Territorial Authority or, in the case of the first session of the Territorial Authority, the person designated by the Minister in terms of regulation 10 (1) of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations shall act as presiding officer and in the case of the election of a Deputy-Chairman or Chief Councillor, the Chairman shall act as presiding officer.

Presiding Officer.

2. If two or more candidates are proposed as Chairman, Deputy-Chairman or Chief Councillor a ballot shall be held in accordance with the following procedure which shall at the outset be explained to the members:

Procedure.

- (a) there shall be a short adjournment for the preparation of ballot papers on which the names of the candidates shall appear in alphabetical order;
- (b) each ballot paper shall have a secret official mark on the reverse side thereof;
- (c) every member shall be handed a ballot paper by the Secretary of the Territorial Authority or, in the case of the first session of the Territorial Authority, the person designated by the Minister in terms of regulation 2 (1) of the said regulations, and such member shall thereupon signify the candidate for whom he desires to vote by placing a cross opposite the name of such candidate;
- (d) the presiding officer shall then call the name of each member in turn and such member shall, when his name is called, come to the Table and drop his ballot paper, folded in such manner that the names of the candidates are obscured and the secret mark can be seen by the presiding officer, into the ballot box on the Table;
- (e) no member shall drop into the ballot box a ballot paper which is not his own;
- (f) no member shall enter or leave the Chamber while a ballot is in progress;
- (g) when all the members have voted the presiding officer shall in the presence of the members present examine and count the ballot papers with the assistance of the Secretary of the Territorial Authority or the Assistant Secretary and announce the result of the ballot to the Territorial Authority.

3. If the presiding officer is satisfied that—

Powers of
presiding officer.

- (a) a ballot paper does not comply with the provisions of rule 2 he may reject it and proceed with the election or declare the ballot paper or the whole election void, ordering the proceedings for the ballot or the whole election to be begun afresh;

- (b) die bepalings van reglement 2 in enige ander opsig nie behoorlik uitgevoer is of word nie, kan hy enige besondere geheime stemming of die hele verkiesing nietig verklaar en beveel dat die verrigtings vir die geheime stemming of die hele verkiesing van vooraf begin.

Beskikking oor stembriefies.

4. Nadat die stembriefies getel is en die uitslag van die stemming aangekondig is, moet die stembriefies in 'n bus geplaas word wat in die teenwoordigheid van die lede verseël moet word en in die bewaring van die Sekretaris van die Gebiedsowerheid gehou moet word vir een jaar en dan, tensy die Gebiedsowerheid anders gelas, moet die Sekretaris van die Gebiedsowerheid die stembriefies vernietig.

DEEL II

OPENING VAN SESSIE.

Prosedure op eerste sittingsdag.

5. Op die vasgestelde dag vir die opening van 'n sessie van die Gebiedsowerheid en nadat die lede vergader is in die Raadsaal op die vasgestelde tyd vir die aanvang van die sitting, word die verrigtings in die volgende volgorde gelei, behoorlik aangepas by die behoeftes van die geleentheid:—

- (a) die Voorsitter, of indien 'n voorsitter of ondervoorsitter nie by 'n vorige sessie van die Gebiedsowerheid verkies is nie, die Sekretaris van die Gebiedsowerheid, open die byeenkoms met gebed, in die vorm voorgeskryf in die aanhangsel hierby;
- (b) die Sekretaris van die Gebiedsowerheid lees die kennisgewing wat die Gebiedsowerheid byeenroep;
- (c) die Sekretaris van die Gebiedsowerheid lees die name van alle lede en dié wat aanwesig is, antwoord wanneer hulle name gelees word;
- (d) die lede daar teenwoordig, moet dan voor die Kommissaris-generaal, of die persoon deur die Minister aangewys, die voorgeskrewe eed aflê en onderteken indien hulle dit nie reeds by 'n vorige sessie afgelê het nie;
- (e) die Gebiedsowerheid gaan daarna oor tot die verkiesing van 'n voorsitter, ondervoorsitter en hoofraadslid tensy dié ampsdraers by 'n vorige sessie verkies was;
- (f) onmiddellik na sy verkiesing of aanwysing moet die Hoofraadslid asook die Raadslede die voorgeskrewe eed aflê en onderteken;
- (g) die Gebiedsowerheid verdaag daarna en kom weer byeen nie later nie dan 'n kwartier voor die vasgestelde tyd vir die amptelike opening van die Gebiedsowerheid deur die Minister of ander persoon deur hom aangewys, en lede moet op hierdie tydstip hulle sitplekke ingeneem het;
- (h) die Voorsitter, of in sy afwesigheid, die Ondervoorsitter, vergesel van die ampswag van die Gebiedsowerheid, gaan na die ingang van die Raadsaal waar hulle wag op die aankoms van die Minister, of die persoon deur hom aangewys, en sy gevolg, en vergesel die Minister of sodanige ander persoon na sy sitplek;
- (i) geen debat word toegelaat oor die openingsrede nie maar die Voorsitter mag 'n mosie van dank deur die Hoofraadslid of 'n ander lid handelende namens die Gebiedsowerheid, toelaat.

Prosedure by aankoms en vertrek van die Minister of sy afgevaardigde.

6. By die binnekoms in of vertrek uit die Raadsaal van die Minister of die persoon deur hom aangewys om die openingseremonie waar te neem, staan die lede en bly hulle staande op hulle plekke, totdat die Minister of sy afgevaardigde sy sitplek ingeneem of die Raadsaal verlaat het, na gelang van die geval.

DEEL III.

HANDHAWING VAN ORDE EN REGLEMENTE VAN DEBAT.

Gedrag en toesprake van Lede.

Voorsitter moet orde handhaaf.

7. Orde moet tydens sittings van die Gebiedsowerheid deur die Voorsitter gehandhaaf word. Sy beslissing oor 'n punt van orde is nie onderworpe aan appél en mag nie deur die Gebiedsowerheid hersien word nie behalwe na 'n substantiewe mosie ingedien na kennisgewing.

Lede moet sit wanneer Voorsitter opstaan.

8. Wanneer die Voorsitter gedurende die verrigtings van die Gebiedsowerheid opstaan, moet elke lid gaan sit en lede moet stil bly sodat die Voorsitter ongestoord gehoor kan word.

Lede is gelyk.

9. 'n Lid wat 'n Raadslid of kaptein is, mag nie voorkeurbehandeling by sittings eis nie op grond van sy erftogtelike of ander posisie en sodanige lede moet 'n voorbeeld stel vir ander lede deur hulle eerbiedigheid en gehoorsaamheid aan die Stoel en in die handhawing van die orde en die waardigheid van die Gebiedsowerheid en die verrigtings daarvan.

Lede praat staande.

10. Elke lid staan as hy praat en rig sy opmerkings tot die Stoel.

- (b) the provisions of rule 2 have not been, or are not being, carried out properly in any other respect he may declare a particular ballot or the whole election void, ordering the proceedings for the ballot or the whole election to be begun afresh.

4. After the ballot papers have been counted and the result of the ballot announced, the ballot papers shall be placed in a box which shall be sealed in the presence of the members and kept in the custody of the Secretary of the Territorial Authority for one year and then, unless otherwise directed by the Territorial Authority, the Secretary of the Territorial Authority shall destroy the ballot papers.

Disposal of ballot papers.

PART II.

OPENING OF SESSION.

5. On the day fixed for the opening of a session of the Territorial Authority, the members having assembled in the Chamber at the time fixed for the commencement of the sitting, the proceedings shall be conducted in the following order suitably adapted to the needs of the occasion—

Procedure on first sitting day.

- (a) the Chairman, or if no chairman or deputy-chairman had been elected at a previous session of the Territorial Authority, the Secretary of the Territorial Authority shall open the meeting with prayers, in the form prescribed in the Annexure hereto;
- (b) the Secretary of the Territorial Authority shall read the notice summoning the Territorial Authority;
- (c) the Secretary of the Territorial Authority shall read out the names of all members and those present shall answer to their names;
- (d) the members there present shall then make and subscribe before the Commissioner-General or a person designated by the Minister the prescribed oath if they have not already done so at a previous session;
- (e) the Territorial Authority shall then proceed to the election of a chairman, deputy-chairman and chief councillor unless such office bearers were elected at a previous session;
- (f) the Chief Councillor, immediately after his election or designation as well as the Councillors shall make and subscribe the prescribed oath;
- (g) the Territorial Authority shall then adjourn and reassemble not less than a quarter of an hour before the time fixed for the official opening of the Territorial Authority by the Minister or other person designated by him, and members shall be seated in their places at such time;
- (h) the Chairman or in his absence the Deputy-Chairman, accompanied by the orderly of the Territorial Authority shall proceed to the entrance of the Chamber and there await the arrival of the Minister or the person designated by him, and his retinue and shall accompany the Minister or such other person to his seat;
- (i) no debate shall be allowed to take place on the opening speech but the Chairman may allow a vote of thanks by the Chief Councillor or another member acting on behalf of the Territorial Authority.

6. Upon the entry into or departure from the Chamber of the Minister or the person designated by him to perform the opening ceremony, the members shall rise and remain standing in their places until the Minister or his delegate has taken his seat or has left the Chamber, as the case may be.

Procedure on arrival and departure of the Minister or his delegate.

PART III

MAINTENANCE OF ORDER AND RULES OF DEBATE.

Conduct and Speeches of Members.

7. Order shall be maintained during sittings of the Territorial Authority by the Chairman. His decision on a point of order shall not be open to appeal and shall not be reviewed by the Territorial Authority except on a substantive motion made after notice.

Chairman to maintain order.

8. When the Chairman rises during proceedings of the Territorial Authority every member shall sit down and members shall be silent so that the Chairman may be heard without interruption.

Members to sit down when Chairman rises.

9. A member who is a Councillor or chief may not claim preferential treatment at sittings by virtue of his hereditary or other position and such members shall set an example to other members in their respect and obedience to the Chair and in maintaining the order and dignity of the Territorial Authority and the proceedings thereof.

Members to be equal.

10. A member shall speak standing and shall address his observations to the Chair.

Members to speak standing.

- Voorsitter kies spreker. 11. Indien twee of meer lede gelyk opstaan om te praat, kies die Voorsitter een lid en versoek hom om te praat.
- 'n Lid wat nie praat nie moet sit. 12. 'n Lid wat klaar gepraat het, moet sit en enige lid wat wil praat, moet opstaan.
- Sake waaroor lede kan praat. 13. 'n Lid mag die Gebiedsowerheid toespreek oor die mosie voor die Gebiedsowerheid of oor enige amendement daarop voorgestel, of oor 'n vraag of amendement wat hy self wil voorstel, of oor 'n punt van orde voortspruitende uit die debat, maar anders nie.
- Getal kere wat lede mag praat. 14. (1) Geen lid mag die Gebiedsowerheid meer as eenmaal oor 'n mosie toespreek nie, behalwe by wyse van verduideliking of repliek. Sodanige verduideliking word toegelaat slegs ingeval 'n wesentlike deel van 'n lid se toespraak verkeerd aangehaal of misverstaan is, maar hy mag geen nuwe saak ter sprake bring nie en oor sodanige verduideliking word geen debat toegelaat nie.
(2) Met die vergunning van die Gebiedsowerheid mag 'n lid sake van 'n persoonlike aard verduidelik hoewel daar geen vraag voor die Gebiedsowerheid is nie en hy moet hom streng bepaal by die regverdiging van sy eie gedrag.
- Beperking van toesprake. 15. Behalwe in die geval van die Hooftaadsid of Raadslede mag geen lid langer as dertig minute oor enige mosie praat nie.
- Reg van indiener van mosie om repliek op debat te lewer. 16. Nieteenstaande die bepalinge van reglemente 13, 14 en 15, moet die indiener van 'n mosie die geleentheid gegun word om repliek te lewer, en sodanige repliek sluit die debat.
- Aanspreekvorm. 17. Gedurende verrigtings van die Gebiedsowerheid moet lede na mekaar verwys as die agbare lid (die naam van die lid moet vermeld word) of die agbare kaptein (die naam van die kaptein moet vermeld word).
- Lid mag sy toespraak nie voorlees nie. 18. 'n Lid mag sy toespraak nie voorlees nie, maar hy mag uittreksels uit boeke of dokumente ter staving van sy argument voorlees en sy geheue opfris deur aantekeninge te raadpleeg.
- Gedrag van lede tydens sittings. 19. Gedurende 'n sitting moet 'n lid—
(a) die Raadsaal binnekom of verlaat met deorum;
(b) in die geval van 'n man blootshoof wees terwyl hy in die Raadsaal is;
(c) 'n buiging voor die Stoel maak wanneer hy die Raadsaal binnekom of verlaat, of wanneer hy na of van sy sitplek gaan;
(d) nie tussen die Stoel en 'n lid wat die Gebiedsowerheid toespreek, verbygaan nie;
(e) nie die Voorsitter by sy naam noem nie maar hom aanspreek as „mnr. die Voorsitter”;
(f) nie onnodig oor die vloer van die Raadsaal stap nie;
(g) wanneer hy van een deel van die Raadsaal na 'n ander gaan, in die middel stilstaan en 'n buiging voor die Stoel maak;
(h) nie nuusblaai, boeke, briewe of ander dokumente lees nie, behalwe sodanige stof daarin as wat regstreeks in verband staan met die aangeleentheid dan onder oorweging;
(i) stilbly terwyl 'n ander lid aan die woord is, en hom nie onnodig in die rede val nie;
(j) wanneer hy deur die Voorsitter tot orde geroep is, dadelik gaan sit; en
(k) wanneer die Gebiedsowerheid verdaag, in sy sitplek bly totdat die Voorsitter die Stoel verlaat het.
- Wanneer lede in die rede geval mag word. 20. Geen lid mag 'n ander lid wat aan die woord is, in die rede val nie, behalwe—
(a) wanneer hy oor 'n punt van orde opstaan, en dan moet die lid wat aan die woord was, gaan sit, en die lid wat opgestaan het, moet slegs die punt noem waarop hy die aandag wil vestig en dit aan die Voorsitter voorlê vir sy beslissing; of
(b) om 'n tersaaklike vraag aan die spreker te stel met die toestemming van die Voorsitter.
- Toespraak moet tersake wees. 21. 'n Lid moet sy opmerkings oor die onderwerp in bespreking beperk, en mag geen sake wat nie op hierdie onderwerp betrekking het, byhaal nie.
- Hangende hofsakke geprivilegieerd. 22. Geen verwysing na enige saak waaroor 'n beslissing van 'n geregshof hangende is, mag op sodanige wyse gemaak word dat dit volgens die mening van die Voorsitter daardie saak kan benadeel nie.
- Vrae wat reeds beslis is buite die orde. 23. (1) Dit is buite die orde om te poog om enige spesifieke vraag ten opsigte waarvan die Gebiedsowerheid tydens enige vorige sessie 'n besluit geneem het, te heroorweeg, behalwe na 'n substantiewe mosie om daardie besluit te herroep, ingedien met die toestemming van die Voorsitter.
(2) Geen mosie of amendement mag voorgestel word wat in wese dieselfde is as enige mosie wat gedurende dieselfde sessie aangeneem of verwerp is nie, maar die orde of beslissing mag by mosie na kennisgewing herroep word.
- Beledigende taal buite die orde. 24. Dit is buite die orde om aanstootlike en beledigende taal omtrent lede van die Gebiedsowerheid te gebruik.

11. If two or more members rise at the same time to speak the Chairman shall select one member and call on him to speak. Chairman to select speaker.
12. When a member has finished speaking he shall resume his seat and any other member wishing to speak shall rise. Members not speaking to be seated.
13. A member may address the Territorial Authority on the motion before the Territorial Authority or upon any amendment proposed thereto, or upon a question or amendment to be proposed by himself, or upon a question of order arising out of debate, but not otherwise. Matters on which members may speak.
14. (1) No member shall address the Territorial Authority more than once on a motion except in explanation or reply. Such explanation shall be allowed only in case a material part of his speech has been misquoted or misunderstood, but he may not introduce any new matter and no debate shall be allowed on such explanation. Number of times members may speak.
- (2) By the indulgence of the Territorial Authority a member may explain matters of a personal nature although there be no question before the Territorial Authority, and he must confine himself strictly to the vindication of his own conduct.
15. Except in the case of the Chief Councillor and Councillors no member may exceed thirty minutes in speaking to any motion. Duration of speeches.
16. Notwithstanding the provisions of rules 13, 14 and 15, a reply shall be allowed to a member who has moved a motion and such reply shall close the debate. Right of introducer of motion to reply to debate.
17. During proceedings of the Territorial Authority members shall refer to one another as the honourable member (stating the member's name) or the honourable chief (stating the chief's name). Form of address.
18. A member may not read his speech but he may read extracts from books or papers in support of his argument and refresh his memory by reference to notes. Member not to read his speech.
19. During a sitting a member shall— Conduct of members during sittings.
- enter or leave the Chamber with decorum;
 - in the case of a male be uncovered while in the Chamber;
 - bow to the Chair when entering or leaving the Chamber or passing to or from his place;
 - not pass between the Chair and any member addressing the Territorial Authority;
 - not address the Chairman by name but as "Mr. Chairman";
 - not cross the floor of the Chamber unnecessarily;
 - when crossing from one side of the Chamber to the other, pause in the centre and bow to the Chair;
 - not read newspapers, books, letters or other documents except such matter therein as may be directly connected with the business then under consideration;
 - while a member is speaking be silent and not make unseemly interruptions;
 - when called to order by the Chairman immediately resume his seat; and
 - when the Territorial Authority adjourns keep his place until the Chairman has left the Chair.
20. A member shall not interrupt the speech of another member except— When interruptions may be made.
- by rising to a point of order, when the member speaking shall resume his seat and the member interrupting shall simply direct attention to the point which he wishes to bring to notice and submit it to the Chairman for decision; or
 - to put a relevant question to the speaker with the consent of the Chairman.
21. A member shall restrict his observations to the subject under discussion and shall not introduce matters irrelevant to that subject. Speeches to be relevant.
22. Reference shall not be made to a case pending in a court of law in such a way as, in the opinion of the Chairman, might prejudice that case. Pending lawsuit privileged.
23. (1) It shall be out of order to attempt to reconsider a specified question on which the Territorial Authority has taken a decision during any previous session, except on a substantive motion to rescind that decision, made with the permission of the Chairman. Questions on which decision taken out of order.
- (2) No motion or amendment shall be proposed which is the same in substance as any motion which during the same session has been resolved in the affirmative or negative, but the order or resolution may be rescinded by motion after notice.
24. It shall be out of order to use offensive and insulting language about members of the Territorial Authority. Insulting language out of order.

- Toeskrywing van onbehoorlike motiewe buite die orde.
25. 'n Lid mag nie onbehoorlike motiewe aan 'n ander lid toeskryf nie.
- Persoonlike aanvalle buite die orde.
26. 'n Lid mag nie 'n persoonlike aanval maak, of aanstootlike of onbetaamlike taal ten opsigte van enige lid van die Gebiedsowerheid gebruik nie.
- Aanstootlike uitdrukkings omtrent die Gebiedsowerheid buite die orde.
27. 'n Lid mag nie aanstootlike uitdrukkings oor die bestuur of verrigtings van die Gebiedsowerheid gebruik nie.
- Prosedure by beweerde onbehoorlike gedrag.
28. Daar mag nie verwys word na die persoonlike gedrag of enige beweerde onbehoorlike motiewe van 'n lid nie, behalwe na 'n substantiewe mosie vir daardie doel ingedien.
- Name van Staatspresident, Ministers of Kommissaris-generaal en ander hoogwaardigheidsbeksleers mag nie gebruik word nie.
29. (1) Die naam van die Staatspresident, enige Minister, die Kommissaris-generaal of ander hoogwaardigheidsbeksleers mag nie gebruik word om die Gebiedsowerheid te beïnvloed nie.
(2) 'n Lid mag nie in die openbaar 'n Minister, die Kommissaris-generaal of enige ander hoogwaardigheidsbeksleer wat nie 'n lid van die Gebiedsowerheid is nie, of enige staatsampenaar of amptenare of werknemer van die Gebiedsowerheid of lid van die publiek wat in aangewese plekke teenwoordig mag wees, in die Gebiedsowerheid gedurende die verrigtinge daarvan, aanspreek nie.
- Gedrag van Staatspresident en ander mag nie na verwys word nie.
30. (1) Die gedrag van die Staatspresident, die Kabinet van die Republiek, die Kommissaris-generaal, 'n Regter van die Hooggeregshof of ander persone wat regtelike pligte uitvoer, mag nie na verwys word of in 'n ongunstige lig gestel word nie.
(2) 'n Lid mag nie verraderlike of oproerige taal gebruik of die naam van die Staatspresident oneerbiediglik gebruik nie.
- Reglemente vir lid wat Gebiedsowerheid toespreek.
31. 'n Lid mag nie—
(a) na enige debat van dieselfde sessie oor enige onderwerp of saak wat op die oomblik nie in bespreking is, verwys nie, behalwe met vergunning van die Gebiedsowerheid terwille van 'n persoonlike verduideliking;
(b) die bespreking van enige ander onderwerp wat op die ordelys voorkom, vooruitloop nie: Met dien verstande dat wanneer die Voorsitter moet beslis of 'n bespreking buite die orde is weens vooruitloping, hy in ag neem of dit waarskynlik is dat die saak wat vooruitgeloop word, binne 'n redelike tyd voor die Gebiedsowerheid gebring sal word;
(c) na die verrigtings en verslag van 'n gekose komitee of ander komitee verwys nie alvorens sodanige verrigtings en verslag aan die Gebiedsowerheid voorgelê is nie.
- Ontoepaslikheid en herhaling.
32. Nadat die Voorsitter die aandag van die Gebiedsowerheid gevestig het op die gedrag van 'n lid wat volhou om aangeleenthede wat nie ter sake is nie, te bespreek of om sy eie argumente of dié van ander lede tot vervelens toe te herhaal, kan hy die lid gelas om sy toespraak te staak en sy sitplek in te neem.
- Wanordelike gedrag van lid.
33. Die Voorsitter moet 'n lid wie se gedrag uiters wanordelik is, gelas om onmiddellik die sitting van die Gebiedsowerheid vir die res van die sittingsdag te verlaat en die ampswag van die Gebiedsowerheid handel coreenkomstig bevele wat hy van die Stoel mag ontvang om te verseker dat daar aan die bevel voldoen word.
- Wanordelike gedrag: Sensuur deur Gebiedsowerheid.
34. (1) 'n Lid wat—
(a) die gesag van die Stoel verontagsaam;
(b) aanstootlike woorde gebruik en dit nie verduidelik of terugtrek of bevredigende verskoning vir die gebruik daarvan vra nie;
(c) deur die Voorsitter tot orde geroep word en weier om te gaan sit;
(d) die reglemente van die Gebiedsowerheid verontagsaam, misbruik of versuim om hulle na te kom; of
(e) opsetlik die werksaamhede van die Gebiedsowerheid belemmer,
moet onverwyld deur die Gebiedsowerheid op versoek van die Voorsitter gesensureer word.
(2) Enige lid teen wie daar deur die Voorsitter of die Gebiedsowerheid kragtens die bepalings van hierdie reglement en reglement 33 opgetree is, verbeur vir daardie dag enige toelae aan hom betaalbaar op grond daarvan dat hy 'n lid van die Gebiedsowerheid is.
- Voorsitter se bevoegdhede om Gebiedsowerheid te verdaag of sitting op te skort.
35. Ingeval groot wanordelikheid in die Gebiedsowerheid ontstaan, mag die Voorsitter die Gebiedsowerheid verdaag of enige sitting opskort vir 'n tydperk vier-en-twintig uur nie te bowe gaande nie.

DEEL IV.

TALE.

Tale wat gebruik moet word.

36. Toesprake moet in Suid-Sotho, Afrikaans of Engels gelewer word, en toesprake moet uit die een taal in een of meer van die voornoemde tale getolk word indien die Voorsitter aldus gelas.

25. A member shall not impute improper motives to another member. Imputation of improper motives out of order.
26. A member shall not make a personal charge or use offensive or unbecoming words in reference to any member of the Territorial Authority. Personal charges out of order.
27. A member shall not use offensive expressions about the conduct or proceedings of the Territorial Authority. Offensive expressions about Territorial Authority out of order.
28. The personal conduct or any alleged improper motives of a member shall not be referred to except on a substantive motion moved for that purpose. Procedure on alleged improper conduct.
29. (1) The name of the State President, any Minister, the Commissioner-General or other dignitaries shall not be used to influence the Territorial Authority. Names of State President, Ministers or Commissioner-General and other dignitaries not be used.
- (2) A member shall not publicly address a Minister, the Commissioner-General or any other dignitary not being a member of the Territorial Authority or any public servant or officer or employee of the Territorial Authority or member of the public who may be present during proceedings of the Territorial Authority in accommodation assigned to them.
30. (1) The conduct of the State President, the Cabinet of the République, the Commissioner-General, a Judge of the Supreme Court or other persons performing judicial functions, shall not be referred to or reflected upon. Conduct of State President and others not to be referred to.
- (2) A member shall not use treasonable or seditious words or use the name of the State President irreverently.
31. A member shall not—
- (a) refer to debates of the same session upon any question or matter not then under discussion except by the indulgence of the Territorial Authority for personal explanation;
 - (b) anticipate the discussion of any other subject which appears on the Order Paper: Provided that in determining whether a discussion is out of order on the ground of anticipation regard shall be had by the Chairman to the probability of the matter being brought before the Territorial Authority within a reasonable time;
 - (c) refer to the proceedings and report of a select committee or other committee until such proceedings and report have been presented to the Territorial Authority.
- Rules for member addressing Territorial Authority.
32. The Chairman, after having called the attention of the Territorial Authority to the conduct of a member who persists in irrelevance or tedious repetition of his own or other members' arguments in debate, may direct him to discontinue his speech and resume his seat. Irrelevance or repetition.
33. The Chairman shall order a member whose conduct is grossly disorderly to withdraw immediately from the sitting of the Territorial Authority for the remainder of that day's sitting and the orderly of the Territorial Authority shall act on orders received by him from the Chair to ensure compliance with this order. Disorderly conduct of member.
34. (1) A member who—
- (a) disregards the authority of the Chair;
 - (b) uses objectionable words and not explaining or retracting them or offering any satisfactory apologies for the use thereof;
 - (c) having been called to order by the Chairman refuses to resume his seat;
 - (d) disregards, abuses or fails to observe the rules of the Territorial Authority; or
 - (e) wilfully obstructs the business of the Territorial Authority,
- shall forthwith on request by the Chairman be censured by the Territorial Authority. Disorderly conduct: Censure by Territorial Authority.
- (2) Any member against whom action was taken by the Chairman or the Territorial Authority under the provisions of this rule and rule 33 shall forfeit for that day any allowances payable to him by reason of his being a member of the Territorial Authority.
35. In the case of great disorder arising in the Territorial Authority the Chairman may adjourn the Territorial Authority or suspend any sitting for a period not exceeding twenty-four hours. Chairman's powers to adjourn Territorial Authority or suspend sitting.

PART IV.

LANGUAGES.

36. Speeches shall be delivered either in South-Sotho, Afrikaans or English and speeches shall be interpreted from one language into one or more of the aforementioned languages if the Chairman so directs. Languages to be used.

DEEL V.

BEAMPTES: REKORDS EN DOKUMENTE.

Sekretaris van die
Gebiedsowerheid.

37. Die Uitvoerende Raad moet 'n beampte van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsdiens as Sekretaris van die Gebiedsowerheid aanstel.

Beheer van
personeel.

38. Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid en alle klerke, tolke, wagte, bodes of raadsaalbeamptes wat in diens geneem mag word in verband met die werksaamhede van die Gebiedsowerheid, ressorteer gedurende die tydperk van sodanige diens onder die Departement van Owerheidsake en Finansies en voer hulle pligte uit onder die algemene bevel en beheer van die Hoofdirekteur.

Pligte van die
Sekretaris van die
Gebiedsowerheid.

39. Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid is verantwoordelik vir die aantekening van Notule wat, nadat dit deur die Voorsitter goedgekeur is, beskikbaar gestel moet word aan lede op die volgende sittingsdag.

Joernale van
Gebiedsowerheid.

40. Die Notule aldus beskikbaar gestel in Suid-Sotho, Afrikaans en Engels maak die joernale van die Gebiedsowerheid uit.

Sekretaris van
Gebiedsowerheid
moet besit van
dokumente hê.

41. Al die Notule, rekords of ander dokumente wat aan die Gebiedsowerheid behoort, moet in die bewaring van die Sekretaris van die Gebiedsowerheid wees, en hy mag nie sodanige Notule, rekords of ander dokumente uit die Raadsaal of kantore neem of toelaat dat dit geneem word sonder die uitdruklike verlot of bevel van die Gebiedsowerheid nie: Met dien verstande dat, ingeval die Gebiedsowerheid vir 'n tydperk van langer as een week verdaag, sodanige verlot deur die Hoofraadslid gegee mag word en hierdie saak word dan aan die Gebiedsowerheid by sy volgende sitting daarvan gerapporteer.

Regte van lede ten
opsigte van
dokumente.

42. Elke lid van die Gebiedsowerheid is geregtig om alle dokumente wat ter Tafel van die Gebiedsowerheid gelê word, te lees, of uittreksels daaruit of afskifte daarvan te maak.

Pligte van
Sekretaris van
Gebiedsowerheid
in verband met
reëling van
werksaamhede.

43. Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid is aan die Voorsitter verantwoordelik vir die reëling van alle sake betreffende die van-dag-tot-dag-werksaamhede van die Gebiedsowerheid, tensy anders in hierdie Reglement voorgeskryf.

Sekretaris van
Gebiedsowerheid
reël vir verslag van
toesprake.

44. Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid is verantwoordelik vir die voortbrenging van enige *verbatim* verslag soos uiteengesit in regulasie 41 (2) van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies.

Personeel vir
gekose en ander
komitees.

45. Mits die nodige fondse beskikbaar gemaak word, is die Sekretaris van die Gebiedsowerheid, handelende kragtens die opdrag van die Hoofdirekteur, verantwoordelik om waar dit nodig geag word gekose en ander komitees van die nodige klerklike personeel of stenograaf te voorsien wanneer ook al komitees van die Gebiedsowerheid verlang om mondelinge getuienis af te neem.

DEEL VI.

DAE EN URE VAN SITTINGS EN VERDAGINGS.

Sittingsdae.

46. Die Gebiedsowerheid sit net op Maandae, Dinsdae, Woensdae, Donderdae en Vrydae, maar sit nie op 'n openbare vakansiedag nie: Met dien verstande dat die Gebiedsowerheid op 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid en aangeneem deur die Gebiedsowerheid, op enige ander dag behalwe Sondag in die mosie genoem, mag sit.

Verdagings.

47. Elke verdagting van die Gebiedsowerheid is tot die volgende sittingsdag tensy die Gebiedsowerheid op 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid besluit om te verdaag tot 'n latere dag of *sine die*.

Tye van sittings.

48. Tensy die Gebiedsowerheid anders besluit sit dit—

- (a) op Maandag, Dinsdag, Woensdag en Donderdag vanaf 10 vm. tot 5 nm.; en
- (b) op Vrydag vanaf 10 vm. tot 1 nm.:

Met dien verstande dat die Voorsitter, volgens sy diskresie, en ná beraadslaging met die Raadslid in beheer van enige aangeleentheid in bespreking, die verrigtings van die Gebiedsowerheid tydelik moet opskort vir maaltye of ander versersings: Met dien verstande voorts dat die Gebiedsowerheid na aanneme van 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid en wat dadelik sonder amendement of debat beslis word, 'n sitting mag verkort of verleng na gelang van die hoeveelheid werk om af te handel of die heersende omstandighede op die tydstip.

PART V.

OFFICERS: RECORDS AND PAPERS.

37. The Executive Council shall appoint an officer of the Basotho ba Borwa Territorial Authority Service as Secretary of the Territorial Authority. Secretary of the Territorial Authority.
38. The Secretary of the Territorial Authority and all clerks, interpreters, guards, messengers or Chamber officials who may be employed in connection with the business of the Territorial Authority shall for the period of such employment be attached to the Department of Authority Affairs and Finance and perform their duties under the general directions and control of the Chief Director. Control of Staff.
39. The Secretary of the Territorial Authority shall be responsible for the noting of Votes and Proceedings, and these, after being passed by the Chairman, shall be made available to members on the next sitting day. Duties of Secretary of the Territorial Authority.
40. The Votes and Proceedings so made available in South-Sotho, Afrikaans and English shall constitute the journals of the Territorial Authority. Journals of Territorial Authority.
41. The Secretary of the Territorial Authority shall have the custody of all Votes and Proceedings, records, or other documents belonging to the Territorial Authority and he shall neither take nor permit to be taken such Votes and Proceedings, records or other documents from the chamber or offices without the express leave or order of the Territorial Authority: Provided that in the event of the Territorial Authority being adjourned for any period longer than one week such leave may be given by the Chief Councillor, the matter being reported to the Territorial Authority at its next sitting. Secretary of the Territorial Authority to have custody of documents.
42. Every member of the Territorial Authority shall be entitled to read or make extracts from or copies of all documents laid upon the Table of the Territorial Authority. Rights of members as to documents.
43. The Secretary of the Territorial Authority shall be responsible to the Chairman for the regulation of all matters connected with the day to day business of the Territorial Authority unless otherwise provided for in these rules. Duties of Secretary of the Territorial Authority regarding regulation of business.
44. The Secretary of the Territorial Authority shall be responsible for the production of any verbatim report as set out in regulation 41 (2) of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations. Secretary of the Territorial Authority to arrange for report of speeches.
45. Subject to the necessary funds being available the Secretary of the Territorial Authority acting under the direction of the Chief Director shall be responsible for providing select and other committees where deemed necessary with the necessary clerical staff or shorthand writer whenever committees of the Territorial Authority wish to take oral evidence. Staff for select and other committees.

PART VI.

DAYS AND HOURS OF SITTINGS AND ADJOURNMENTS.

46. The Territorial Authority shall sit on Mondays, Tuesdays, Wednesdays, Thursdays and Fridays only, but shall not sit on a public holiday: Provided that the Territorial Authority may on a motion moved by a Councillor and adopted by the Territorial Authority sit on any other day except Sundays, named in the motion. Sitting days.
47. Every adjournment of the Territorial Authority shall be till the next sitting day unless the Territorial Authority has decided, on a motion moved by a Councillor, to adjourn to a later day or *sine die*. Adjournments.
48. Unless the Territorial Authority resolves otherwise, it shall sit— Times of sittings.
- (a) on Monday, Tuesday, Wednesday and Thursday from 10 a.m. until 5 p.m.; and
- (b) on Friday from 10 a.m. until 1 p.m.:

Provided that the Chairman shall in his discretion and after consultation with the Councillor in charge of any matter under discussion, suspend the business of the Territorial Authority temporarily for meals or other refreshments: Provided further that the Territorial Authority may on adoption of a motion by a Councillor and to be decided immediately without amendment or debate shorten or prolong the sitting having regard to the amount of business to be despatched or to the circumstances prevailing at the time.

DEEL VII.

KWORUM.

Prosedure as
daar geen
kworum is nie.

49. As die Voorsitter bevind dat daar nie 'n kworum soos bepaal in regulasie 3 (2) van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies teenwoordig is nie, moet hy opdrag gee dat lede ontbied word deur die klokke te lui, tydens welke periode die verrigtings van die Gebiedsowerheid outomaties opgeskort word. Indien hy na twee minute oortuig is dat 'n kworum nie aanwesig is nie, verdaag hy die Gebiedsowerheid onverwyld tot die volgende sittingsdag.

Stemming on-
geldig as dit blyk
dat daar geen
kworum is nie.

50. As dit blyk uit die getal lede wat deelneem aan 'n stemming, dat daar nie 'n kworum is nie, is die stemming ongeldig en staan die vraag waaroor gestem is oor tot die volgende sittingsdag en die prosedure voorgeskryf by reglement 49 word dan gevolg.

DEEL VIII.

MOSIES.

Definisie van
mosie.

51. (1) 'n Onafhanklike voorstel wat 'n lid wil indien vir oorweging van die Gebiedsowerheid uitgesonderd—

- (a) 'n mosie vir die verdagting van die Gebiedsowerheid; of
- (b) 'n mosie vir die verdagting van 'n debat,

word 'n substantiewe mosie genoem.

(2) Geen substantiewe mosie, uitgesonderd 'n mosie in Deel XII genoem, is bevelend nie maar slegs 'n aanbeveling en elke substantiewe mosie wat ingedien staan te word in die Gebiedsowerheid word voorafgegaan deur die woorde „dat volgens die mening van hierdie Gebiedsowerheid die Uitvoerende Raad oorweging behoort te skenk aan die wenslikheid van . . .”

(3) Die Gebiedsowerheid oorweeg mosies waarna in subreglement (2) verwys word en mag sodanige mosies na goeddunke goedkeur, wysig of verwerp.

Voorlê van mosies.

52. Na ontvangs van die kennisgewing waarna verwys word in regulasie 5 (4) van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies maar nie minder as agt-en-twintig dae voor die datum bepaal vir die eerste sittingsdag van 'n sessie van die Gebiedsowerheid nie, moet 'n stamowerheid enige mosies vir oorweging van die Gebiedsowerheid aan die Hoofdirekteur vir voorlegging aan die Hooftaadsid stuur: Met dien verstande dat die Uitvoerende Raad in buitengewone omstandighede en vir voldoende en grondige redes kan instem dat mosies wat te eniger tyd voor die aanvang van 'n sessie ontvang word, aangeneem word.

Mosies moet
geteken word.

53. Elke mosie wat ooreenkomstig reglement 52 aan die Hoofdirekteur gestuur word, moet deur die kaptein en 'n lid van die betrokke stamowerheid onderteken word.

Bevoegdhede van
Uitvoerende Raad
ten opsigte van
substantiewe
mosies.

54. (1) 'n Mosie, uitgesonderd 'n mosie waarna in Deel XII verwys word, word deur die Uitvoerende Raad oorweeg wat beveel—

- (a) dat dit op die Ordelys geplaas word soos dit bewoord is by inlewering; of
- (b) dat dit op die Ordelys geplaas word met sodanige wysigings as wat die Uitvoerende Raad mag voorskryf; of
- (c) dat dit na die stamowerheid wat dit ingestuur het, teruggestuur word as buite die orde.

(2) Alle beslissings ingevolge subreglement (1) moet na die betrokke stamowerheid verwys word nie later nie as veertien dae voor die vasgestelde datum vir die eerste sittingsdag van 'n sessie van die Gebiedsowerheid.

Dringende mosies.

55. Ondanks enige andersluidende bepaling in reglemente 52 en 54 (2) mag 'n mosie, ingeval van sake van buitengewone belangrikheid en van uiterste dringendheid wat tydens 'n sessie van die Gebiedsowerheid ontstaan, met die vooraf toestemming van die Uitvoerende Raad in die Gebiedsowerheid ingedien word.

Prosedure by die
indiening van 'n
mosie.

56. (1) 'n Lid wat deur die Voorsitter versoek word om 'n mosie in te dien, staan in sy plek op, dien die mosie in en maak sodanige opmerkings as wat hy wens te maak.

(2) Elke mosie ingedien moet gesekondeer word tensy anders in hierdie reglemente bepaal. As 'n mosie nie gesekondeer word nie, vervalt dit.

(3) Wanneer 'n mosie ingedien en gesekondeer is, lees die Voorsitter dit uit, of laat dit uitlees, en laat toe dat dit bespreek word deur die Gebiedsowerheid. Die mosie mag dan gedebatteer word en die debat mag, onderworpe aan die nakoming van hierdie reglemente, so lank aanhou as wat enige lid wat die reg het om te praat, nog wil praat.

(4) Wanneer daar nie meer lede is wat wens, of geregtig is, om te praat nie stel die Voorsitter die mosie aan die Gebiedsowerheid vir beslissing.

(5) Wanneer 'n amendement of amendemente op 'n mosie voorgestel is, stel die Voorsitter eers die amendemente en na al die amendemente afgehandel is, lees en stel hy weer die oorspronklike mosie, of indien dit gewysig is, die mosie soos gewysig, ten einde die lede ten volle vertrouwd te maak met die bepalings daarvan.

(6) Die volgorde waarin amendemente gestel word, is volgens die diskresie van dié Voorsitter.

PART VII.

QUORUM.

49. If the Chairman finds that a quorum as provided in regulation 3 (2) of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations is not present he shall direct that members be summoned by the ringing of the bells, during which period the proceedings of the Territorial Authority shall be automatically suspended. If after two minutes he is satisfied that a quorum is not present he shall adjourn the Territorial Authority forthwith until the next sitting day.

Procedure when quorum not present.

50. If from the number of members taking part in a ballot, it appears that a quorum is not present, the ballot shall be invalid, the question on which it is held shall stand over until the next sitting day, and the procedure prescribed in rule 49 shall be followed.

Ballot invalid if it appears there is no quorum.

PART VIII.

MOTIONS.

51. (1) A self-contained proposition which a member wishes to put forward for the consideration of the Territorial Authority other than—

Definition of motion.

- (a) a motion for the adjournment of the Territorial Authority; or
- (b) a motion for the adjournment of a debate,

shall be termed a substantive motion.

(2) No substantive motion, other than a motion mentioned in Part XII, shall be mandatory but merely a recommendation and every substantive motion to be moved in the Territorial Authority shall be prefaced by the words "that in the opinion of this Territorial Authority the Executive Council should consider the advisability of—".

(3) Motions referred to in subrule (2) shall be considered by the Territorial Authority which may approve, amend or reject such motions as it may deem fit.

52. After the receipt of the notification referred to in subrule 5 (4) of the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations but not less than twenty-eight days before the date fixed for the first sitting day of a session of the Territorial Authority, a tribal authority shall forward any motions for the consideration of the Territorial Authority to the Chief Director for submission to the Chief Councillor: Provided that in exceptional circumstances, the Executive Council may for good and sufficient reason, agree to the acceptance of any motions received at any time before the commencement of a session.

Submission of motions.

53. All motions submitted to the Chief Director in terms of rule 52 shall be signed by the chief and a member of the tribal authority concerned.

Motions to be signed.

54. (1) A motion, other than a motion referred to in Part XII, shall be considered by the Executive Council who shall direct—

Powers of Executive Council as to substantive motions.

- (a) that it be placed on the Order Paper in the terms in which it was handed in; or
- (b) that it be placed on the Order Paper with such alterations as the Executive Council may direct; or
- (c) that it be returned to the tribal authority by which it was forwarded as being out of order.

(2) All decisions in terms of subrule (1) shall be conveyed to the tribal authority concerned not later than fourteen days before the date fixed for the first sitting day of a session of the Territorial Authority.

55. Notwithstanding anything to the contrary contained in rules 52 and 54 (2) a motion may, in the case of matters of exceptional importance and extreme urgency arising during a session of the Territorial Authority, with the prior consent of the Executive Council, be introduced in the Territorial Authority.

Urgent motions.

56. (1) A member called upon by the Chairman to move a motion shall rise in his place, move the motion and make such remarks as he may wish.

Procedure on moving a motion.

(2) Every motion moved shall require seconding unless otherwise provided in these rules. If a motion is not seconded it lapses.

(3) When a motion has been moved and seconded, the Chairman shall read it or cause it to be read and allow it to be discussed by the Territorial Authority. Debate may then take place on that motion and may continue subject to these rules being observed so long as any member who is entitled to speak wishes to speak.

(4) When no more members wish or are entitled to speak the Chairman shall put the motion to the Territorial Authority for its decision.

(5) When an amendment or amendments have been proposed to a motion the Chairman shall put the amendments and after all amendments have been disposed of, again read and put the original motion or if it has been amended the motion as amended, so as to enable the members to be fully acquainted with the terms thereof.

(6) The order in which amendments shall be put shall be in the discretion of the Chairman.

Amendemente op mosies: Prosedure.

57. (1) 'n Lid wat opgestaan het om 'n mosie te bespreek mag 'n amendement op dié mosie voorstel.
 (2) 'n Amendement moet gesekondeer word.
 (3) 'n Amendement mag een van die volgende vorms aanneem:—
 (a) om een of meer van die woorde van die mosie weg te laat;
 (b) om een of meer woorde by die mosie in te voeg;
 (c) om een of meer woorde aan die einde van die mosie by te voeg;
 (d) om sekere woorde van die mosie deur sekere ander woorde te vervang.

Amendemente moet skriftelik wees.

58. (1) 'n Amendement wat voorgestel word, moet op skrif wees en word na die Stoel gebring deur die voorsteller en aan die Voorsitter oorhandig wat die teks aan die Gebiedsowerheid uitlees. Die amendement mag dan gedebatteer word.

(2) Lede mag meer as een amendement op 'n mosie in bespreking voorstel maar 'n voorstel vir die verdere wysiging van 'n voorgestelde amendement is buite die orde.

Terugtrekking van mosies.

59. (1) 'n Mosie of 'n amendement mag teruggetrek word op versoek van die voorsteller, met verlof van die Gebiedsowerheid, voordat die vraag daaromtrent ten volle gestel is. 'n Mosie of 'n amendement wat teruggetrek is, mag weer voorgestel word, indien, in die geval van 'n mosie, kennis gegee is.

(2) Kennis van 'n mosie of amendement op die Ordelys mag te eniger tyd voor dit deur die betrokke lid voorgestel is van die Ordelys verwyder word.

Voorstel om debat te verdaag.

60. 'n Lid wat opgestaan het om te praat oor 'n vraag voor die Gebiedsowerheid mag voorstel dat die debat nou verdaag. Geen sekondant is nodig nie. Sodanige mosie word gestel slegs met die goedkeuring van die Voorsitter en as die Voorsitter oortuig is dat sodanige mosie nie misbruik van die regte en voorregte van lede is nie, stel hy die mosie.

Getal kere wat lid oor mosie mag praat.

61. 'n Lid mag nie meer as een keer oor 'n mosie of 'n amendement praat nie, behalwe—
 (a) ter verduideliking van sy toespraak soos bepaal by reglement 14;
 (b) in antwoord op 'n mosie as hy die voorsteller daarvan is; of
 (c) in die geval van Raadslede wat antwoord op vrae opgewerp deur verskeie lede tydens 'n debat.

Toesprake verbode na mosie gestel is deur Voorsitter.

62. Geen lid mag oor 'n mosie of 'n amendement praat nadat dit ten volle deur die Voorsitter gestel is nie.

DEEL IX.

INDELING VAN WERKSAAMHEDE.

Orde van werksaamhede.

63. Die werksaamhede van elke sittingsdag, uitgesonderd die eerste sittingsdag van 'n sessie, word ooreenkomstig die noodsaaklikheid daarvan, in die volgende volgorde verrig:—

- (a) gebed in die vorm voorgeskryf in die aanhangsel hierby;
- (b) sterflys en ander seremoniële toesprake;
- (c) afneem van ede, as daar is;
- (d) petisies;
- (e) uitlees deur die Hoofraadslid van boodskappe ontvang van die Kommissaris-generaal;
- (f) ander aankondigings deur die Hoofraadslid of Raadslede;
- (g) aankondigings deur die Voorsitter;
- (h) verkiesing van Voorsitter, Ondervoorsitter of Hoofraadslid, indien nodig;
- (i) tertafellegging van verslae of dokumente;
- (j) vrae op die bepaalde dag;
- (k) verrigtings insake substantiewe mosies;
- (l) verrigtings insake konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawe.

Vrae moet op Ordelys geplaas word.

64. Formele skriftelike vrae aan Raadslede word op die Ordelys geplaas ooreenkomstig die bepalinge van reglement 71.

Sake op Ordelys word nagesien deur werkkomitee.

65. Alle sake uitgesonderd mosies wat op die Ordelys geplaas word, word nagesien en goedgekeur deur die werkkomitee of deur 'n Raadslid vir die doel deur die Hoofraadslid aangewys.

Voorrang word deur werkkomitee beslis.

66. Die werkkomitee, of 'n Raadslid spesiaal vir die doel aangewys deur die Hoofraadslid, bepaal die voorrang van sake op die Ordelys.

Aanbieding van dokumente.

67. 'n Dokument mag slegs deur die Hoofraadslid of 'n Raadslid in die Gebiedsowerheid aangebied word.

57. (1) A member who has risen to speak on a motion may propose an amendment to that motion. Amendments to motions: Procedure.
- (2) An amendment shall require seconding.
- (3) An amendment may take one of the following forms:
- (a) to leave out one or more words of the motion;
- (b) to insert one or more words in the motion;
- (c) to insert one or more words at the end of the motion; or
- (d) to substitute certain other words for certain words contained in the motion.
58. (1) an amendment proposed shall be in writing and shall be brought to the Chair by the mover and handed to the Chairman who shall read the text to the Territorial Authority. Debate may then take place on that amendment. Amendments to be in writing.
- (2) Members may propose more than one amendment to a motion under discussion but a proposal to further amend a proposed amendment shall be out of order.
59. (1) A motion or an amendment may be withdrawn at the request of the mover by leave of the Territorial Authority before the question has been fully put thereon. A motion or amendment which has been withdrawn may be proposed again if, in the case of a motion, notice is given. Withdrawal of motions.
- (2) A notice of motion or an amendment on the Order Paper may be removed at any time before it is moved by the member concerned.
60. A member who has risen to speak on a question before the Territorial Authority may propose that the debate be now adjourned. No seconder shall be required. Such motion shall only be put with the approval of the Chairman and if the Chairman is satisfied that such a motion will not be an abuse of the rights and privileges of members, he shall put the motion. Proposal adjourn debate.
61. A member may not speak more than once on a motion or an amendment except— Times when member may speak on motion.
- (a) in explanation of his speech as provided in rule 14;
- (b) in reply to a motion if he is the mover thereof; or
- (c) in the case of Councillors when replying to points raised by various members through the course of debate.
62. No member may speak on a motion or amendment after it has been fully put by the Chairman. Speeches prohibited after motion put by Chairman.

PART IX.

ARRANGEMENT OF BUSINESS.

63. The business of each sitting day other than the first day of a session, shall in accordance with the need thereof, be transacted in the following order:— Order of business.
- (a) prayers in the form prescribed in the Annexure hereto;
- (b) obituaries and other ceremonial speeches;
- (c) administration of oaths, if any;
- (d) petitions;
- (e) reading by the Chief Councillor of messages received from the Commissioner-General;
- (f) other announcements by the Chief Councillor or Councillors;
- (g) announcements by the Chairman;
- (h) election of Chairman, Deputy-Chairman or Chief Councillor if necessary;
- (i) tabling of reports or documents;
- (j) questions on the day fixed;
- (k) proceedings on substantive motions;
- (l) proceedings on draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure.
64. Formal written questions to Councillors shall be placed on the Order Paper in accordance with the provisions of rule 71. Questions to be on Order Paper.
65. All matters other than motions placed on the Order Paper shall be scrutinised and approved of by the business committee or by a Councillor designated thereto by the Chief Councillor. Matters on Order Paper to be scrutinised by business committee.
66. The business committee or a Councillor specially designated thereto by the Chief Councillor shall decide the order of precedence of business on the Order Paper. Order of precedence to be decided by business committee.
67. A document may be presented to the Territorial Authority only by the Chief Councillor or a Councillor. Presentation of documents.

DEEL X.

VRAE.

Vrae mag aan Raadslede gestel word.

68. 'n Lid wat nie 'n lid is van die Uitvoerende Raad nie, mag 'n vraag stel aan die Hoof-raadslid of 'n Raadslid met betrekking tot 'n openbare aangeleentheid waarvoor die Gebieds-owerheid amptelik verantwoordelik is waardeur hy inligting wil inwin oor daardie saak of amptelike optrede vra.

Kennis van vraag moet gegee word.

69. Vrae word nie gevra sonder dat behoorlike kennis gegee is nie en wat gedoen mag word deur die aflewering van die vraag by die Sekretaris van die Gebiedsowerheid nie minder as een volle dag voor die dag waarop 'n antwoord verwag word nie. Sodanige vrae word in die Ordelys gepubliseer op die dag na ontvangs en vermeld die datum waarop 'n antwoord verlang word.

Vrae sonder kennisgewing

70. (1) As 'n lid die toestemming van die Voorsitter vra om 'n vraag te stel sonder dat kennis vooraf gegee is op grond daarvan dat dit van 'n dringende aard is en betrekking het op 'n aangeleentheid van openbare belang of op die indeling van werksaamhede, mag die Voorsitter toelaat dat die vraag gevra word sonder kennisgewing indien hy oortuig is dat die vraag wel van sodanige aard is.

(2) Behoudens die bepalings van subreglement (1) word vrae slegs op een dag van die week beantwoord soos bepaal deur die werkkomitee.

Vorm van vrae.

71. (1) 'n Vraag mag nie—

- (a) die name van persone of verklarings wat nie streng noodsaaklik is vir verstaanbaarheid insluit nie;
- (b) 'n bewering bevat wat die lid wat die vraag stel nie bereid is om te staaf nie;
- (c) argumente, gevolgtrekkings, opinies, aantygings of toevoegings of tendensieuse, ironiese of aanstootlike uitdrukkings bevat nie;
- (d) na verrichtings in 'n komitee verwys alvorens daardie komitee verslag aan die Gebieds-owerheid gedoen het nie;
- (e) inligting probeer inwin oor 'n saak wat uiteraard geheim is nie;
- (f) refleksie werp op die beslissing van 'n geregshof nie of so ingeklee wees dat 'n hangende saak voor 'n geregshof moontlik benadeel kan word.
- (g) gevra word met die doel om 'n uitspraak van opinie, die oplossing van 'n abstrakte saak, of die antwoord op 'n hipotetiese voorstel te verkry nie;
- (h) gevra word of die verklarings in die pers of van private individue of private onder-nemings akkuraat is nie;
- (i) gevra word aangaande die karakter of gedrag van 'n persoon uitgesonderd in sy ampte-like of openbare hoedanigheid nie;
- (j) gevra word wat inligting poog in te win wat verkrygbaar is in toeganklike dokumente of gewone naslaanwerke nie;
- (k) inligting vra die inwinning waarvan, na die mening van die Uitvoerende Raad, lang-durige en ongeregverdigde arbeid sal vereis of buitensporige of onnodige uitgawe sal veroorsaak.

(2) Antwoorde op vrae is slegs skriftelik en indien dit nodig geag word, word dit ter Tafel gelê.

Vrae word slegs een maal beantwoord.

72. 'n Vraag wat reeds ten volle beantwoord is, mag nie weer gedurende dieselfde sessie gevra word nie.

Bevoegdheid van Voorsitter oor vrae.

73. Die Voorsitter mag beveel dat enige vraag wat nie voldoen aan die bepalings van hierdie reglement, nie in die Ordelys ingesluit moet word nie tensy sekere veranderings soos hy beveel aangebring is.

Lid moet vraag op Ordelys vra.

74. Wanneer 'n vraag bereik word, staan die lid in wie se naam die vraag aangeteken is op en stel die vraag aan die verantwoordelike Raadslid.

Vrae geen voorwendsel vir debat.

75. 'n Lid mag nie die Gebiedsowerheid oor 'n vraag toespreek, en geen vraag mag as voorwendsel vir 'n debat gebruik word nie.

Verval van vrae.

76. As 'n lid nie teenwoordig is om sy vraag te stel wanneer sy naam uitgeroep word nie, en hy nie 'n ander lid gemagtig het om die vraag namens hom te stel nie, verval die vraag.

DEEL XI.

WYSE VAN STEMMING OOR MOSIES EN AMENDEMENTE.

Metode waarop vraag vir be-slissing gestel word.

77. Wanneer die Voorsitter 'n mosie voorgelê het, of in gewysigde of in oorspronklike vorm, of 'n amendement tot 'n mosie, doen hy dit deur te sê: „Stem almal saam?”. As enige lid „Nee” sê, gelas die Voorsitter dat gestem moet word.

PART X.

QUESTIONS.

68. A member who is not a member of the Executive Council may address a question to the Chief Councillor or a Councillor relating to a public matter, for which the Territorial Authority is officially responsible, in which he seeks information on that matter or asks for official action.

Questions may be asked of Councillors.

69. Questions shall not be asked without proper notice being given which may be done by delivering the question to the Secretary of the Territorial Authority not less than one clear day before the day on which an answer is required. Such questions shall be published in the Order Paper on the day following the day of receipt, stating the date upon which a reply is desired.

Notice of questions to be given.

70. (1) If a member asks the permission of the Chairman to put a question without notice on the ground that it is of an urgent character and relates to a matter of public importance or to the arrangement of business, the Chairman may permit the question to be asked without notice if he is satisfied that it is of that nature.

Questions without notice.

(2) Save as in subrule (1) provided questions shall be answered only on one day of the week as determined by the business committee.

71. (1) A question shall not—

Form of questions.

- (a) include the names of persons, or statements which are not strictly necessary to make the question intelligible;
- (b) contain a statement which the member who asks the question is not prepared to substantiate;
- (c) contain arguments, inferences, opinions imputations or epithets, or tendentious, ironical or offensive expressions;
- (d) refer to proceedings in a committee before that committee has made its report to the Territorial Authority;
- (e) seek information about a matter which is of its nature secret;
- (f) reflect on the decision of a court of law or be so drafted as to be likely to prejudice a case pending in a court of law;
- (g) be asked for the purpose of obtaining an expression of opinion, the solution of an abstract case, or the answer to a hypothetical proposition;
- (h) be asked whether statements in the Press or of private individuals or private concerns are accurate;
- (i) be asked about the character or conduct of a person except in his official or public capacity;
- (j) be asked seeking information which can be found in accessible documents or ordinary works of reference;
- (k) ask for information the collection of which, in the opinion of the Executive Council, will require prolonged and unjustified labour or cause excessive or unnecessary expenditure.

(2) Replies to questions shall be in writing only and if considered necessary be laid on the Table.

72. A question which has been fully answered shall not be asked again during the same session.

Questions to be replied to only once.

73. The Chairman may direct that any question not conforming with the provisions of these rules shall not be included in the Order Paper unless certain alterations as he may direct have been made.

Powers of Chairman on questions.

74. When a question is reached the member in whose name the question stands shall rise and put the question to the responsible Councillor.

Member shall ask question on Order Paper.

75. A member shall not address the Territorial Authority on a question nor shall a question be made a pretext for a debate.

Questions not to be pretext for debate.

76. If a member is not present to ask his question when his name is called, and has not authorised another member to ask the question on his behalf, the question shall lapse.

Lapsing of questions.

PART XI.

METHOD OF VOTING ON MOTIONS OR AMENDMENTS.

77. When the Chairman puts a motion, either in its amended or original form, or an amendment to a motion he shall do so by saying "All agreed?". If any member says "No" the Chairman shall order that a ballot be held.

Mode of putting question for decision.

Prosedure wanneer stemming gelas word.

78. (1) Wanneer 'n stemming gelas is, laat die Sekretaris van die Gebiedsowerheid die klokke lui vir 'n tydperk van twee minute en daarna word die deure van die Raadsaal toegemaak en gesluit en geen lid mag daarna die Raadsaal binnekom of verlaat voordat die stemming afgelopen is nie.

(2) Wanneer die deure gesluit is, lê die Voorsitter die mosie of amendement weer voor en elke lid wat dan teenwoordig is, moet stem.

(3) Die bepalings van reglement 2, vir sover dit toepaslik is, is *mutatis mutandis* van toepassing op die stemming.

(4) Die Sekretaris van die Gebiedsowerheid tel dan die aantal stemme uitgebring ten gunste van en teen die mosie of amendement en daarna maak die Voorsitter die getalle aan die Gebiedsowerheid bekend.

(5) In geval van 'n staking van stemme, oefen die Voorsitter 'n beslissende stem uit en enige redes deur hom vermeld word in die Notule opgeteken.

(6) Terwyl daar gestem word mag lede, sittende, oor 'n punt van orde praat wat uit of tydens die stemming ontstaan.

(7) In geval verwarring of 'n fout plaasvind in verband met die getalle wat opgegee is, gaan die Gebiedsowerheid oor tot 'n nuwe stemming tensy dit op 'n ander wyse in orde gebring kan word.

(8) As die getalle onjuis gerapporteer is gelas die Gebiedsowerheid, as dit onder sy aandag gebring word, dat die Notule gekorrigeer word.

DEEL XII.

KONSEPMAATREËLS, BELASTINGVOORSTELLE EN BEGROTINGS VAN UITGAWES.

Konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes moet aan stamowerhede beskikbaar gestel word.

79. Die Uitvoerende Raad laat aan elke stamowerheid 'n afskrif stuur van alle konsepmatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes, tesame met konsepmatreëls om uitvoering te gee aan sodanige voorstelle of begrotings, wat bedoel is om in die Gebiedsowerheid voorgelê te word, minstens een-en-twintig dae voor die eerste sittingsdag van die sessie waarop sodanige konsepmatreël, belastingvoorstel of begroting van uitgawes voorgelê word.

Wyse waarop konsepmatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes voorgelê word.

80. Konsepmatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes, tesame met konsepmatreëls om uitvoering te gee aan sodanige voorstelle en begrotings, word by die Gebiedsowerheid ingedien deur die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid deur 'n afskrif daarvan ter Tafel te lê en deur kennis te gee dat hy op 'n dag wat vermeld moet word, sal voorstel dat die Gebiedsowerheid die konsepmatreëls, belastingvoorstelle of begrotings van uitgawes en die toepaslike konsepmatreëls, na gelang van die geval, in beginsel moet aanneem.

Oorweging van konsepmatreël, belastingvoorstelle en begroting van uitgawes.

81. Op die datum genoem in reglement 80, gaan die Gebiedsowerheid oor om die konsepmatreël, belastingvoorstelle of begrotings van uitgawes en die toepaslike konsepmatreëls, na gelang van die geval, op die volgende wyse te oorweeg:—

- (a) (i) In die geval van 'n konsepmatreël of belastingvoorstelle en die toepaslike konsepmatreëls, moet die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid die debat open deur die algemene oogmerk, omvang en doel daarvan en die noodsaaklikheid daarvoor te vermeld;
- (ii) in die geval van die begroting van uitgawes en die toepaslike konsepmatreël, moet die Hoofraadslid die debat open met 'n toespraak waarin hy 'n oorsig gee van die finansiële posisie van die administrasie en die toekomstige ontwikkeling en beleid van die verskillende departemente;
- (b) die Gebiedsowerheid moet dan die algemene verdienstelikheid en beginsels van die konsepmatreël, belastingvoorstelle of begroting van uitgawes en die toepaslike konsepmatreëls bespreek, na gelang van die geval;
- (c) uitgesonderd in die geval van die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid, mag geen toespraak langer as dertig minute duur nie en geen lid mag die Gebiedsowerheid meer as een keer gedurende die loop van die debat toespreek nie;
- (d) wanneer daar geen lid meer is wat wil praat nie, moet die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid op die debat antwoord maar het die keuse om sy antwoord uit te stel tot die volgende of enige toekomstige sittingsdag van die Gebiedsowerheid.

Oorweging van besonderhede van konsepmatreël, belastingvoorstelle en begroting van uitgawes.

82. Indien die mosie in reglement 80 genoem, deur die Gebiedsowerheid aangeneem is, moet die Gebiedsowerheid, op 'n dag deur die Raadslid in beheer bepaal, oorgaan om die besonderhede van die konsepmatreël, belastingvoorstelle of begroting van uitgawes, tesame met die konsepmatreëls om uitvoering daaraan te gee, na gelang van die geval, op die volgende wyse te oorweeg:—

- (a) in die geval van 'n konsepmatreël—
 - (i) die Voorsitter stel die klousules agtereenvolgend;
 - (ii) die titel en die aanhef (indien enige) moet oorweeg word na die klousules en bylaes (indien enige) afgehandel is;
 - (iii) die beginsels van die konsepmatreël moet nie bespreek word nie; maar slegs die besonderhede;

78. (1) When a ballot has been ordered the Secretary of the Territorial Authority shall cause the bells to be rung for a period of two minutes whereafter the doors of the Chamber shall be closed and locked and no member shall thereafter enter or leave the Chamber until after the ballot has taken place.

Procedure when
ballot ordered.

(2) When the doors have been locked the Chairman shall again put the motion or amendment and every member then present shall be required to vote.

(3) The provisions of rule 2 shall in so far as they are applicable *mutatis mutandis* apply to the ballot.

(4) The Secretary of the Territorial Authority shall then count the total number of votes cast for and against the motion or amendment and the Chairman shall thereupon declare the numbers to the Territorial Authority.

(5) In case of equality of votes, the Chairman shall give a casting vote, and any reasons which may be stated by him shall be recorded in the Votes and Proceedings.

(6) While a ballot is in progress members may speak, sitting, to a point of order arising out of or during the ballot.

(7) In case of confusion or error occurring concerning the numbers reported, the Territorial Authority shall proceed to another ballot unless the same can be otherwise corrected.

(8) If the numbers have been inaccurately reported the Territorial Authority on being informed thereof, shall order the Votes and Proceedings to be corrected.

PART XII.

DRAFT ENACTMENTS, TAXATION PROPOSALS AND ESTIMATES OF EXPENDITURE.

79. The Executive Council shall cause to be forwarded to each tribal authority a copy of any draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure, together with draft enactments to give effect to such proposals or estimates, it is proposed to submit to the Territorial Authority not less than twenty-one days before the first sitting day of the session of the Legislative Council at which such draft enactment, taxation proposal and estimates of expenditure are to be submitted.

Draft enactments,
taxation proposals
and estimates of
expenditure to be
made available to
Tribal Authorities.

80. Draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure, together with draft enactments to give effect to such proposals and estimates shall be introduced in the Territorial Authority by the Chief Councillor or other Councillor concerned by laying a copy thereof on the Table and giving notice that he shall move on a date to be stated that the draft enactment, taxation proposals or estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be, be adopted in principle by the Territorial Authority.

Method of
introduction of
draft enactments,
taxation proposals
and estimates of
expenditure.

81. On the date referred to in rule 80 the Territorial Authority shall proceed to the consideration of the draft enactment, taxation proposal or estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be, in the following manner—

Consideration of
draft enactment,
taxation proposals
and estimates of
expenditure.

- (a) (i) in the case of a draft enactment or taxation proposals and the relevant draft enactments, the Chief Councillor or other Councillor concerned shall open the debate by stating the general object, scope and purpose thereof and the necessity therefor;
- (ii) in the case of the estimates of expenditure and the relevant draft enactment the Chief Councillor shall open the debate with a speech in which he shall review the financial position of the administration and the future development and policy of the various departments;
- (b) the Territorial Authority shall thereupon debate the general merits and principles of the draft enactment or taxation proposals or draft estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be;
- (c) except in the case of the Chief Councillor or other Councillor concerned, no member may exceed thirty minutes nor shall such member address the Territorial Authority more than once during the course of the debate;
- (d) when no more members wish to speak the Chief Councillor or other Councillor concerned shall reply to the debate but shall have the option to postpone his reply to the following or any future sitting day of the Territorial Authority.

82. If the motion referred to in rule 80 is agreed to by the Territorial Authority, the Territorial Authority shall, on a day appointed by the Councillor in charge, proceed to consider the details of the draft enactment, or taxation proposals, estimates of expenditure, together with the draft enactments to give effect thereto, as the case may be, in the following manner—

Consideration of
details of draft
enactment, draft
taxation proposal
and draft estimates
of expenditure.

- (a) in the case of a draft enactment—
 - (i) the Chairman shall put the clauses in succession;
 - (ii) the title and the preamble (if any) shall be considered after the clauses and schedules (if any) have been disposed of;
 - (iii) the principles of the draft enactment shall not be discussed but only the details;

- (iv) wysigings van 'n klousule of die invoeging van nuwe klousules kan voorgestel word, mits sodanige wysigings of klousules ter sake is betreffende die inhoud van die konsepmaatreël;
- (v) indien enige wysiging of klousule wat nie in die titel of aanhef (indien enige) voorkom nie aangeneem word, word die titel of aanhef dienooreenkomstig gewysig;
- (b) in die geval van belastingvoorstelle en die toepaslike konsepmaatreëls—
 - (i) voorstelle moet item vir item gestel word ooreenkomstig die konsepmaatreël wat bedoel is om uitvoering aan die betrokke voorstelle te gee;
 - (ii) wanneer besondere voorstelle aangeneem is, word die betrokke maatreël oorweeg op die wyse in paragraaf (a) bepaal;
 - (iii) geen wysigings word toegelaat indien dit die uitwerking het om enige bedrag van 'n voorstel wat aangeneem is, te verander nie;
- (c) in die geval van die begroting van uitgawes—
 - (i) die Voorsitter stel elke begrotingspos soos opgeteken in die konsepmaatreël wat bedoel is om uitvoering aan die begroting van uitgawes te gee, vir oorweging in die besonder ooreenkomstig die begroting wat ter Tafel gelê is;
 - (ii) elke begrotingspos wat onder elke departement van die Gebiedsowerheid ressorteer, word afsonderlik oorweeg;
 - (iii) wanneer 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos aan die Gebiedsowerheid gestel word, mag 'n amendement om sodanige begrotingspos of subhoof weg te laat of te verminder, voorgestel word, en dan is die aangeleentheid oop vir bespreking deur die Gebiedsowerheid;
 - (iv) waar meer as een amendement van 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos voorgestel word, stel die Voorsitter aan die einde van die bespreking oor sodanige amendemente eerste die amendement ten opsigte van die grootste vermindering;
 - (v) die Gebiedsowerheid heg geen voorwaarde of 'n uitdrukking van opinie aan 'n begrotingspos of gedeelte daarvan nie, en wysig ook nie die benaming van 'n begrotingspos of subhoof nie;
 - (vi) dit is binne die orde om te eniger tyd tydens die bespreking van 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos die uitstel van die oorweging van sodanige begrotingspos of subhoof voor te stel maar sodanige uitstel geld slegs totdat die oorblywende begrotingsposte afgehandel is;
 - (vii) 'n amendement wat meer as een subhoof insluit, word nie voorgestel by wyse van 'n vermindering van enige subhoof nie maar word voorgestel as 'n vermindering van die hele begrotingspos;
 - (viii) wanneer enige begrotingspos of subhoof afgehandel is, is 'n lid nie bevoeg om sodanige begrotingspos of subhoof weer te bespreek by 'n nuwe begrotingspos of subhoof wat dan oorweeg word nie, behalwe met die doel om die aangeleentheid onder oorweging te verduidelik of te illustreer;
- (d) uitgesonderd in die geval van die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid, mag geen lid langer as vyftien minute oor enige aangeleentheid tydens die debat geopper onder, of paragraaf (a), (b) of (c) praat nie, en 'n lid mag die Gebiedsowerheid nie meer dikwels dan drie sodanige tydperke tydens die verloop van die besondere debat toespreek nie;
- (e) (i) wanneer 'n konsepmaatreël, of 'n maatreël om uitvoering te gee aan belastingvoorstelle of aan die begroting van uitgawes afgehandel is ooreenkomstig die bepalings van paragrawe (a), (b) of (c), na gelang van die geval, stel die Raadslid in beheer van die maatreël voor dat die konsepmaatreël met of sonder wysigings deur die Gebiedsowerheid aangeneem word;
- (ii) geen debat of amendement ten opsigte van so 'n mosie word toegelaat nie.

Maatreël word
aan
Kommissaris-
generaal gestuur.

Reglemente van
debat, mosies en
wyse van
stemming.

83. Wanneer 'n maatreël deur die Gebiedsowerheid aangeneem is word 'n duidelike afskrif daarvan deur die Voorsitter onderteken en aan die Kommissaris-generaal gestuur vir verdere aandag soos by wet vereis.

84. Uitgesonderd soos in hierdie Deel bepaal, geld die bepalings van reglemente 7 tot 35, 51 tot 62 en 77 tot 79 *mutatis mutandis* ten opsigte van die oorweging van konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes.

DEEL XIII.

GEKOSE EN SESSIEKOMITEES.

Aanstelling van
sessiekomitees.

85. So gou doenlik na die aanvang van elke sessie stel die Gebiedsowerheid die volgende sessiekomitees aan wat elk uit drie lede bestaan insluitende die voorsitter daarvan:—

- (a) oor die Reglement van Orde en Interne Reëlings, wie se werkopdragte ook die bestuur en beheer van die Gebiedsowerheid se biblioteek, die verversingskamers en gerief en gemak van lede en die druk en beskikbaarstelling van die verslae van die Gebiedsowerheid insluit, met die Voorsitter van die Gebiedsowerheid as voorsitter.
- (b) oor Gebiedsowerheid Rekenings wie se werkopdragte dit is om—
 - (i) die rekenings wat die bewilling van bedrae aantoon wat deur die Gebiedsowerheid toegestaan is om openbare uitgawes te bestry;

- (iv) amendments to a clause or the insertion of new clauses may be moved, provided such amendments or clauses are relevant to the subject matter of the draft enactment;
- (v) if any amendment or clause is adopted which is not within the title or preamble (if any), the title or preamble shall be amended accordingly;
- (b) in the case of taxation proposals and the relevant draft enactments—
 - (i) proposals shall be put item by item according to the draft enactment designed to give effect to the particular proposals;
 - (ii) when particular proposals have been agreed to, the relevant enactment shall be considered as provided for in paragraph (a);
 - (iii) no amendments shall be allowed if the effect thereof is to alter any amount of a proposal agreed to;
- (c) in the case of the estimates of expenditure—
 - (i) the Chairman shall put each vote as listed in the draft enactment designed to give effect to the estimates of expenditure for consideration in detail in accordance with the estimates which have been tabled;
 - (ii) each vote falling under each of the departments of the Territorial Authority shall be considered separately;
 - (iii) when a vote or a sub-head of a vote is put to the Territorial Authority, an amendment to omit or reduce such vote or sub-head may be moved, whereupon the matter shall be open to debate by the Territorial Authority;
 - (iv) where more than one amendment to a vote or sub-head of a vote is moved, the Chairman shall upon the conclusion of the debate on such amendments put the amendment in respect of the largest reduction first;
 - (v) the Territorial Authority shall not attach a condition or an expression of opinion to a vote or part thereof, nor alter the designation of a vote or sub-head;
 - (vi) it shall be in order at any time during the discussion of a vote or sub-head of a vote to move the postponement of the consideration of such vote or sub-head but such postponement shall only be until the remainder of the votes has been disposed of;
 - (vii) an amendment including more than one sub-head shall not be proposed by way of a reduction of any sub-head but shall be moved as a reduction of the whole vote;
 - (viii) when any vote or sub-head has been disposed of, it shall not be competent for a member to again discuss such vote or sub-head on a new vote or sub-head then under consideration, except for the purpose of explaining or illustrating the matter under discussion.
- (d) except in the case of the Chief Councillor or other Councillor concerned no member may exceed fifteen minutes in speaking to any matter raised during the debate under either paragraph (a), (b) or (c) nor shall a member address the Territorial Authority for more than three such periods during the course of a particular debate;
- (e) (i) whenever a draft enactment, or an enactment to give effect to taxation proposals or to the estimates of expenditure has been dealt with in accordance with the provisions of paragraphs (a), (b) or (c), as the case may be, the Councillor having charge of the enactment shall move that the draft enactment with or without amendments, be adopted by the Territorial Authority;
- (ii) no debate or amendment of such motion shall be allowed.

83. When an enactment has been passed by the Territorial Authority a fair copy thereof shall be signed by the Chairman and forwarded to the Commissioner-General to be further dealt with as required by law.

Enactment to be passed to Commissioner-General.

84. Save as provided in this Part, the provisions of rules 7 to 35, 51 to 62 and 77 to 79 shall *mutatis mutandis* apply to the consideration of draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure.

Rules of debate, motions and method of voting.

PART XIII.

SELECT AND SESSIONAL COMMITTEES.

85. As soon as possible after the beginning of each session the Territorial Authority shall appoint the following sessional committees each consisting of three members including the Chairman thereof:—

Appointment of sessional committees.

- (a) on Rules of Procedure and Internal Arrangements, whose order of reference shall also include the management and control of the library of the Territorial Authority, the refreshment rooms and convenience and comfort of members and the making available of the reports of the Territorial Authority with the Chairman of the Territorial Authority as chairman;
- (b) on Territorial Authority Accounts whose orders of reference shall be to examine and to report to the Territorial Authority upon—
 - (i) the accounts showing the appropriation of the sums granted by the Territorial Authority to meet public expenditure; and

(ii) die jaarlikse verslag van die Kontroleur en Ouditeur-generaal oor die rekenings van die Gebiedsowerheid welke verslag op staande voet na hierdie sessiekomitee verwys word, na te gaan en verslag te doen aan die Gebiedsowerheid, en die verslag van die sessiekomitee word ter Tafel gelê en daarna word sodanige verslag formeel deur die Gebiedsowerheid oorweeg.

Aanstelling van werkkomitee.

86. (1) Daar is 'n sessiekomitee, genoem die werkkomitee, bestaande uit 'n Raadslid, aangestel deur die Uitvoerende Raad, as Voorsitter, die Voorsitter van die Gebiedsowerheid en een ander lid deur die Gebiedsowerheid verkies.

(2) Die werkkomitee oorweeg sake wat op die Ordelys geplaas moet word en watter sake op die Ordelys voorrang moet geniet bo ander en in die algemeen om die dagorde te reël vir die afhandeling van die van-dag-tot-dag-werksaamhede van die Gebiedsowerheid.

Aanstelling van gekose komitees.

87. (1) Die Gebiedsowerheid mag, by besluit op 'n mosie, 'n gekose komitee aanstel om die bepalings van 'n mosie te oorweeg of vir enige ander doel.

(2) Elke gekose komitee bestaan uit drie lede soos volg:—

(a) 'n voorsitter aangestel deur die Uitvoerende Raad;

(b) twee ander lede verkies op aanbeveling van die werkkomitee deur lede van die Gebiedsowerheid.

(3) Die werkopdrag van 'n gekose komitee word beslis deur die Gebiedsowerheid, by besluit op 'n mosie, wat die gekose komitee aanstel of enige daaropvolgende besluit op 'n mosie.

(4) Die kworum vir 'n gekose komitee is twee lede, insluitende die voorsitter.

(5) 'n Gekose komitee doen sodra oorweging geskenk is aan 'n mosie of enige ander saak na hom verwys, verslag aan die Gebiedsowerheid daaroor en sodanige verslag word formeel deur die Gebiedsowerheid oorweeg. Die komitee word daarna ontbind. Indien die komitee van oordeel is dat hy nie in staat is om die oorweging van 'n mosie of ander saak voor die einde van die sessie af te handel nie doen hy aldus verslag aan die Gebiedsowerheid.

Gekose en sessiekomitees: Prosedure.

88. (1) Die beraadslagings van 'n sessie- of gekose komitee word beperk tot die saak of sake na hom verwys deur die Gebiedsowerheid en in die geval van 'n gekose komitee oor 'n mosie beperk tot die mosie en tersaaklike amendemente.

(2) 'n Sessie- of gekose komitee sit op die tye deur sy voorsitter bepaal in oorleg met die lede daarvan en mag aanhou met sit al sou die Gebiedsowerheid ook verdaag. Die sittings van 'n sessie- of gekose komitee is privaat tensy die komitee anders gelas: Met dien verstande dat hierdie beperking nie vertolk word as sou dit die Kommissaris-generaal, beamptes of getuies wat noodsaaklikerwys geassosieer is met die werksaamhede van sodanige sessie- of gekose komitee uitsluit nie.

(3) Indien die voorsitter van 'n sessie- of gekose komitee nie in staat is om teenwoordig te wees of om voor te sit by 'n sitting nie verkies die komitee 'n ander voorsitter wie se ampstermyn die dag van sy verkiesing is.

(4) Verdelings in 'n sessie- of gekose komitee word deur die komiteeklerk afgeneem wat elke lid van die komitee afsonderlik vra hoe hy wil stem en hy teken die stemme dienooreenkomstig aan.

(5) Ingeval van 'n geskil oor 'n aangeleentheid van prosedure mag lede van die komitee die voorsitter versoek om die aangeleentheid na die Voorsitter van die Gebiedsowerheid te verwys vir beslissing en indien die meerderheid van die lede sodanige versoek rig, moet die voorsitter van die sessie- of gekose komitee dit doen.

(6) Nóg die voorsitter van die sessie- of gekose komitee nóg enige ander voorsittende lid stem tensy daar 'n staking van stemme is in welke geval hy 'n beslissende stem uitoefen.

Spesiale verslag oor bevoegdhede, funksies en verrigtings van sessie- of gekose komitees.

89. 'n Sessie- of gekose komitee mag 'n spesiale verslag indien met betrekking tot die bevoegdhede, funksies en verrigtings van die komitee oor sake wat hy na goeë dunnke onder die aandag van die Gebiedsowerheid wil bring.

Notule.

90. Die notule van die verrigtings van 'n komitee boekstaaf alle verrigtings by die oorweging van 'n verslag of mosie in die komitee asook elke amendement voorgestel op die verslag of mosie, met 'n aantekening van verdelings, as verdelings in die komitee plaasvind, met vermelding van die name van lede wat by die verdeling stem, of weier om te stem, en wie vir die vraag en wie daarteen gestem het en al hierdie aantekeninge of notule word aan die Gebiedsowerheid gerapporteer wanneer die verslag van die komitee ingedien word.

Tertafelleging van verslag en verrigtings van sessie- en gekose komitees.

91. 'n Verslag of spesiale verslag, met die notule van verrigtings van 'n sessie- of gekose komitee en die notule van getuienis, indien getuienis afgeneem is, word ter Tafel van die Gebiedsowerheid gelê deur die voorsitter van die komitee.

Gebiedsowerheid magtig die laat haal van persone, dokumente en rekords.

92. Geen sessie- of gekose komitee oefen sy bevoegdheid uit om persone, dokumente en rekords te laat haal nie tensy spesifiek daartoe gemagtig in opdrag van die Gebiedsowerheid.

- (ii) the annual report of the Controller and Auditor-General on the accounts of the Territorial Authority which report shall stand referred to the sessional committee, and the report of the sessional committee shall be laid upon the Table whereupon such report shall be formally considered by the Territorial Authority.

86. (1) There shall be a sessional committee, designated the business committee, consisting of a Councillor, appointed by the Executive Council, as Chairman, the Chairman of the Territorial Authority and one other member elected by the Territorial Authority.

Appointment of business committee.

(2) The business committee shall consider matters which shall be placed on the Order Paper and which matters on the Order Paper shall be given preference over others and generally arrange the programme for the despatch of the day by day business of the Territorial Authority.

87. (1) The Territorial Authority may, by order on a motion, appoint a select committee to consider the terms of a motion or for any other purpose.

Appointment of select committees.

(2) Every select committee shall consist of three members being:—

(a) a chairman appointed by the Executive Council; and

(b) two other members elected on recommendation of the business committee by the members of the Territorial Authority.

(3) The order of reference of a select committee shall be decided by the Territorial Authority by the order on a motion appointing the select committee or any subsequent order on a motion.

(4) The quorum of a select committee shall be two members including the chairman.

(5) A select committee shall as soon as it has completed considering the motion or any other matter referred to it report to the Territorial Authority thereon and such report shall be formally considered by the Territorial Authority. The committee shall thereupon be dissolved. If the committee is of the opinion that it will not be able to complete consideration of the motion or other matter before the end of the session it shall so report to the Territorial Authority.

88. (1) The deliberations of a sessional or select committee shall be confined to the matter or matters referred to it by the Territorial Authority and in the case of a select committee on a motion shall be confined to the motion and relevant amendments.

Select and sessional committees: Procedure.

(2) A sessional or select committee shall sit at the times determined by the chairman thereof in consultation with the members and may continue to sit although the Territorial Authority may be adjourned. The sittings of a sessional or select committee shall be held in private unless the committee otherwise orders: Provided that this restriction shall not be so interpreted as to exclude the Commissioner-General, officials or witnesses necessarily associated with the business of such a sessional or select committee.

(3) If the chairman of a sessional or select committee is unable to be present or to preside at a sitting the committee shall elect another chairman whose tenure of office shall be for the day of his election.

(4) Divisions in a sessional or select committee shall be taken by the clerk to the committee who shall ask each member of the committee separately how he wishes to vote and record the votes accordingly.

(5) In case of a dispute over a matter of procedure the members of the committee may request the chairman to refer the matter to the Chairman of the Territorial Authority for decision and if so requested by a majority of the members, the Chairman of the sessional or select committee shall be obliged to do so.

(6) Neither the Chairman of a sessional or select committee nor any other member presiding shall vote unless the votes of other members are equally divided in which case he shall give a casting vote.

89. A sessional or select committee may make a special report relating to the powers, functions and proceedings of the committee on matters which it thinks fit to bring to the notice of the Territorial Authority.

Special report on powers, functions and proceedings of Sessional and Select committees.

90. The minutes of the proceedings of a committee shall record all proceedings on consideration of a report or motion in the committee and on every amendment proposed to the report or motion, with a note of divisions, if divisions were taken in a committee, showing the names of members voting in the division or declining to vote and distinguishing on which side they vote and all such entries or minutes shall be reported to the Territorial Authority when the report of such committee is presented.

Minutes.

91. A report or special report, with the minutes of proceedings of a sessional or select committee and the minutes of evidence, if evidence was taken, shall be laid on the Table of the Territorial Authority by the chairman of the committee.

Tabling of report and proceedings of sessional and select committees.

92. No sessional or select committee shall exercise its powers to send for persons, papers and records, unless it has been specifically permitted to do so by order of the Territorial Authority.

Territorial Authority must authorise sending for persons, documents and records.

Getuienis en stukke moet nie openbaar gemaak word nie.

Regspraktisyns wat lede is en voor Gebiedsoowerheid of 'n komitee verskyn, word nie vergoed nie.

Definisie van nie-lede

Bevoegdheid van Voorsitter om nie-lede uit te sluit.

Bevoegdheid van ampswag om nie-lede te verwyder.

Lid vestig aandag op nie-lid.

Minagting.

Lid of persoon skuldig verklaar aan minagting.

Lid mag nie geldelike belang hê nie.

Lede ontvang nie gelde of vergoeding nie.

Opskorting van reglemente.

93. Getuienis afgeneem voor 'n sessie- of gekose komitee en stukke voorgelê aan die komitee word nie deur 'n lid van die komitee of deur enige ander persoon gepubliseer of andersins openbaar gemaak voordat die verslag van die komitee by die Gebiedsoowerheid ingedien is nie.

94. Geen lid verskyn voor die Gebiedsoowerheid of 'n komitee daarvan as 'n regspraktisyn vir of namens 'n party nie of in 'n hoedanigheid waarvoor hy gelde of vergoeding ontvang nie.

DEEL XIV.

NIE-LEDE.

95. 'n Nie-lid beteken enige persoon wat nie 'n lid of beampte is wat pligte te vervul het in verband met die werksaamhede van die Gebiedsoowerheid nie.

96. Nie-lede mag toegelaat word om teenwoordig te wees in die Raadsaal op die plekke vir hulle afgesonder, maar moet hulle onttrek wanneer hulle daartoe versoek word deur die Voorsitter wat hulle na goëddunke mag gelas om hulle te onttrek.

97. Die ampswag van die Gebiedsoowerheid verwyder, of sorg vir die verwydering van enige nie-lid uit enige deel van die Raadsaal of van die galerye toegewys aan slegs lede; asook enige nie-lid wat, nadat hy toegang verleen is tot enige gedeelte van die Raadsaal of van die galerye, hom wangedra of hom nie onttrek wanneer nie-lede gelas word om hulle te onttrek terwyl die Gebiedsoowerheid in sitting is nie.

98. As 'n lid tydens 'n sitting van die Gebiedsoowerheid die aandag daarop vestig dat nie-lede teenwoordig is, beveel die Voorsitter die nie-lede om hulle te onttrek, of stel die vraag: „dat nie-lede beveel word om hulle te onttrek”, sonder om enige debat of amendement toe te laat.

DEEL XV.

DIVERSE BEPALINGS.

99. Enige persoon wat opsetlik 'n wettige bevel van die Gebiedsoowerheid nie gehoorsaam nie, is aan minagting skuldig.

100. 'n Lid of persoon wat aan minagting skuldig is, word op las van die Voorsitter in die bewaring van die ampswag van die Gebiedsoowerheid gestel en met hom word gehandel soos die Gebiedsoowerheid mag gelas.

101. (1) 'n Raadslid of ander lid van die Gebiedsoowerheid mag nie in of voor die Gebiedsoowerheid, of 'n sessie- of gekose komitee daarvan, stem oor, of deelneem aan, die bespreking van enige aangeleentheid waarin hy 'n geldelike belang het nie.

(2) 'n Lid wat die bepalings van subreglement (1) oortree, begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens vyftig Rand of by wanbetaling, gevangenisstraf van hoogstens drie maande.

(3) Enige boete ingevolge subreglement (2) betaal, word in die Tesourie van die Gebiedsoowerheid inbetaal.

(4) 'n Hof wat iemand skuldig bevind aan 'n oortreding van hierdie reglement mag die veroordeelde persoon gelas om die bedrag of die waarde van enige gelde, vergoeding, geskenk of beloning deur hom aanvaar of ontvang, terug te betaal.

(5) Die bepalings van hierdie reglement is nie van toepassing nie op enige stemming of bespreking aangaande die vergoeding of toelae wat 'n lid van die Uitvoerende Raad of 'n lid van die Gebiedsoowerheid in sy hoedanigheid van Raadslid of lid van die Gebiedsoowerheid sou mag ontvang, of op enige belang wat sodanige lid by enige aangeleentheid gemeenskaplik met die algemene publiek, of enige klas of deel daarvan, mag hê nie.

102. (1) Geen Raadslid of ander lid van die Gebiedsoowerheid en 'n prokureur of agent wat by die uitoefening van sy professie 'n vennoot is, of in diens is, van sodanige lid, aanvaar of ontvang nie, hetsy direk of indirek, enige gelde, vergoeding, geskenk of beloning vir of ten opsigte van die bevordering of opponering van 'n mosie, besluit, aangeleentheid of saak voorgelê, of bedoel om voorgelê te word, vir oorweging deur die Gebiedsoowerheid, Uitvoerende Raad of enige komitee nie.

(2) Enige persoon wat die bepalings van subreglement (1) oortree, begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met die strawwe voorgeskryf by reglement 101 (2). Die bepalings van reglement 101 (3) is *mutatis mutandis* van toepassing op sodanige boetes.

103. (1) Enige reglement van orde of 'n sessieorde of ordes van die Gebiedsoowerheid kan op mosie na kennisgewing opgeskort word as die mosie met 'n meerderheid van stemme aangeneem word: Met dien verstande dat in gevalle van dringende noodsaaklikheid (waaroor die Voorsitter oordeel) sodanige reglement of orde met die toestemming van die Gebiedsoowerheid op mosie sonder kennisgewing opgeskort kan word.

(2) Die opskorting van 'n reglement of 'n orde is by die toepassing daarvan beperk tot die besondere doel waarvoor sodanige opskorting gevra is.

93. The evidence taken before a sessional or select committee and documents presented to the committee shall not be published or otherwise divulged by a member of the committee or by any other person before the committee has presented its report to the Territorial Authority.

Evidence and documents not to be disclosed.

94. No member shall appear before the Territorial Authority or a committee thereof as a legal practitioner for or on behalf of a party or in a capacity for which he is to receive a fee or reward.

Members who are legal practitioners appearing before Territorial Authority or a committee not to receive reward.

PART XIV.

NON-MEMBERS.

95. A non-member means any person who is not a member or an official who has duties to perform in connection with the business of the Territorial Authority.

Definition of non-members.

96. Non-members may be permitted to be present in the Chamber in the places set apart for them, but must withdraw when called upon to do so by the Chairman, who may, whenever he thinks fit, order them to withdraw.

Power of Chairman to exclude non-members.

97. The orderly of the Territorial Authority shall remove, or cause to be removed any non-member from any part of the Chamber or of the galleries appropriated to the members only; and also any non-member who, having been admitted into any part of the Chamber or of the galleries, misconducts himself or shall not withdraw when non-members are directed to withdraw while the Territorial Authority is sitting.

Power of Orderly of Territorial Authority to remove non-members.

98. If at any sitting of the Territorial Authority any member shall take notice that non-members are present, the Chairman shall order such non-members to withdraw, or may put the question, "That non-members be ordered to withdraw", without permitting any debate or amendment.

Member calling attention to non-members.

PART XV.

MISCELLANEOUS PROVISIONS.

99. Any person who shall wilfully disobey any lawful order of the Territorial Authority shall be guilty of contempt.

Contempt.

100. Any member or person guilty of contempt shall be committed to the custody of the orderly of the Territorial Authority by order of the Chairman and dealt with as the Territorial Authority may direct.

Member or person declared guilty of contempt.

101. (1) A Councillor or other members of the Territorial Authority shall not in or before the Territorial Authority or any sessional or select committee thereof vote upon or take part in the discussion of any matter in which he has a pecuniary interest.

Member not to have pecuniary interest.

(2) Any member who contravenes the provisions of subrule (1) shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding fifty Rand or, in default of payment, to imprisonment for a period not exceeding three months.

(3) Any fine paid in terms of subrule (2) shall be paid into the Treasury of the Territorial Authority.

(4) The court which has convicted any person of a contravention of this rule may order the person convicted to repay the amount or the value of any fee, compensation, gift or reward accepted or received by him.

(5) The provisions of this rule shall not apply to any vote or discussion concerning any remuneration or allowance to be received by a member of the Executive Council or a member of the Territorial Authority in his capacity as a Councillor or a member of the Territorial Authority, or to any interest which any such member may have in any matter in common with the public generally or with any class or section thereof.

102. (1) No Councillor or other member of the Territorial Authority and no attorney or agent who, in the practice of his profession, is a partner or in the service of any such member, shall accept or receive either directly or indirectly any fee, compensation, gift or reward for or in respect of the promotion of or opposition to any motion, resolution, matter or thing submitted or intended to be submitted for the consideration of the Territorial Authority, Executive Council or any committee.

Member not to accept fee or reward.

(2) Any person who contravenes the provisions of subrule (1) shall be guilty of an offence and liable on conviction to the penalties prescribed in rule 101 (2). The provisions of rule 101 (3) shall *mutatis mutandis* apply to such penalties.

103. (1) Any rule of procedure or sessional order or orders of the Territorial Authority may be suspended upon motion made after notice, such motion being carried by a majority of votes: Provided that in cases of urgent necessity (of which the Chairman shall be the judge) any such rule or order may with the consent of the Territorial Authority be suspended upon motion made without notice.

Suspension of rules of procedure.

(2) The suspension of a rule or order is limited in its operation to the particular purpose for which such suspension has been sought.

Gevalle waarvoor
nie voorsiening
gemaak is nie.

104. In alle gevalle waarvoor hierdie reglement van orde of die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheidsregulasies nie voorsiening maak nie, moet die Voorsitter beslis, en neem hy as leidraad die reglemente en gebruike van die Volksraad van die Parlement van die Republiek vir soverhulle toegepas kan word op of aangepas kan word by die verrigtings van die Gebiedsowerheid.

AANHANGSEL.

GEBED.

O, ALMAGTIGE EN BARMHARTIGE GOD EN HEMELSE VADER WAT IN U EWIGE WYSHEID EN VOORSIENIGHEID OWERHEDE EN MAGTE VERORDEN HET OM TOT WELSYN VAN LANDE EN VOLKE TE REGEER, ONS BID U LAAT U AANGESIG OOR ONS, U DIENSKNEGTE, LIG WAAR U ONS GEROEP HET OM SO 'N BELANGRIKE EN GEWIGTIGE WERK IN ONS VADERLAND TE VERRIG.

LAAT U SEËN RYKLIK NEERDAAL OP ONS WAT HIER VERGADER IS EN BEGENADIG ONS OM, ONDER U LEIDING SO TE BERAADSLAAG EN SO AAN ALLES WAT HIER VERRIG MAG WORD REG EN GERECHTIGHEID TE LAAT GESKIED, DAT DIT SLEGS TOT EER EN VERHEERLIKING VAN U NAAM MAG STREK EN TOT BEVORDERING VAN DIE BELANGE VAN ONS LAND EN VOLK WAT U ONS GEROEP HET OM TE DIEN. DIT ALLES BID ONS IN DIE NAAM VAN ONSE HERE JESUS CHRISTUS. AMEN.

ONSE VADER WAT IN DIE HEMELE IS, LAAT U NAAM GEHEILIG WORD; LAAT U KONINKRYK KOM; LAAT U WIL GESKIED, SOOS IN DIE HEMEL NET SO OOK OP DIE AARDE; GEE ONS VANDAG ONS DAAGLIKSE BROOD; EN VERGEEF ONS ONS SKULDE, SOOS ONS OOK ONS SKULDENAARS VERGEWE; EN LEI ONS NIE IN VERSOEKING NIE, MAAR VERLOS ONS VAN DIE BOSE; WANT AAN U BEHOORT DIE KONINKRYK EN DIE KRAG EN DIE HEERLIKHEID TOT IN EWIGHEID. AMEN.

PROKLAMASIE

No. R60, 1969.]

TOEWYSING VAN DIE BEVOEGDHEDE, WERKSAAMHEDE EN PLIGTE VAN STREEKSOWERHEDE ASOOK ANDER BEVOEGDHEDE, WERKSAAMHEDE EN PLIGTE AAN DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID.

Kragtens die bevoegdheid my verleen by artikel 7 (1) (g) van die Wet op Bantoe-owerhede, 1951 (Wet No. 68 van 1951), wys ek hierby aan die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid toe, behoudens die bepalings van enige regulasies, toepaslike wetgewing en die opdragte van die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling—

- (a) die bevoegdhede, werksaamhede en pligte verleen aan streeksowerhede ingevolge die bepalings van subparagrafe (i) tot en met (vi) van artikel 5 (1) (b) van genoemde Wet op Bantoe-owerhede, 1951, en wat in Bylae A hiervan uiteengesit word; en
- (b) die ander bevoegdhede, werksaamhede en pligte soos in Bylae B hiervan uiteengesit.

Ek verklaar verder dat die bepalings van hierdie Proklamasie in werking tree op 'n datum wat deur die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal word.

GEGEE onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Kaapstad op hede die Sewende dag van Maart, Eenduisend Negehoonderd Nege-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,
Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade,
M. C. BOTHA.

F56/11

104. In every case not provided for in these rules of procedure or in the Basotho ba Borwa Territorial Authority regulations the Chairman shall decide, taking for his guide the rules and practice of the House of Assembly of the Parliament of the Republic in so far as they can be applied or adapted to the proceedings of the Territorial Authority.

Cases not
provided for.

ANNEXURE.

PRAYER.

O, ALMIGHTY GOD AND HEAVENLY FATHER, WHO IN THY INFINITE MERCY AND WISDOM HAVE CALLED RULERS AND APPOINTED GOVERNMENTS FOR THE WELFARE OF SOCIETY AND THE JUST GOVERNMENT OF MEN, WE BESEECH THEE TO BESTOW THY ABUNDANT FAVOUR UPON US THY SERVANTS WHOM THOU HAST BEEN PLEASED TO CALL TO THE PERFORMANCE OF SUCH IMPORTANT TRUSTS IN THIS OUR LAND.

LET THY BLESSING DESCEND UPON US HERE ASSEMBLED AND GRANT THAT WE MAY, UNDER THY GUIDANCE TREAT AND CONSIDER ALL MATTERS THAT SHALL COME BEFORE US IN SO JUST AND FAITHFUL A MANNER AS TO PROMOTE THY HONOUR AND GLORY AND TO ADVANCE THE WELFARE OF OUR PEOPLE WHOM THOU HAST CALLED US TO SERVE. ALL THIS WE ASK IN THE NAME AND FOR THE SAKE OF OUR LORD JESUS CHRIST. AMEN.

OUR FATHER WHICH ART IN HEAVEN, HALLOWED BE THY NAME, THY KINGDOM COME. THY WILL BE DONE ON EARTH, AS IT IS IN HEAVEN. GIVE US THIS DAY OUR DAILY BREAD AND FORGIVE US OUR TRESPASSES, AS WE FORGIVE THEM THAT TRESPASS AGAINST US, AND LEAD US NOT INTO TEMPTATION, BUT DELIVER US FROM EVIL. FOR THINE IS THE KINGDOM, THE POWER AND THE GLORY, FOR EVER AND EVER. AMEN.

PROCLAMATION

No. R60, 1969.]

ASSIGNMENT OF THE POWERS, FUNCTIONS AND DUTIES OF REGIONAL AUTHORITIES AS WELL AS OTHER POWERS, FUNCTIONS AND DUTIES TO THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY

UNDER and by virtue of the powers vested in me by section 7 (1) (g) of the Bantu Authorities Act, 1951 (Act No. 68 of 1951), I hereby assign to the Basotho ba Borwa Territorial Authority, subject to the provisions of any regulations, applicable law and to the directions of the Minister of Bantu Administration and Development—

- (a) the powers, functions and duties vested in regional authorities in terms of the provisions of subparagraphs (i) to (vi), inclusive, of section 5 (1) (b) of the said Bantu Authorities Act, 1951, and which are set forth in Schedule A hereto; and
- (b) the other powers, functions and duties as set forth in Schedule B hereto.

I further declare that the provisions of this Proclamation shall come into operation from a date to be determined by the Minister of Bantu Administration and Development by notice in the *Gazette*.

GIVEN under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Cape Town, this Seventh day of March, One thousand Nine hundred and Sixty-nine.

J. J. FOUCHÉ
State President

By Order of the State President-in-Council
M. C. BOTHA.

F56/11

BYLAE A.

BEVOEGDHEDE, WERKSAAMHEDE EN PLIGTE VAN STREEKSOWERHEDE
WAT AAN DIE BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID TOEGEWYS IS.

1. Die daarstelling, instandhouding, bestuur en beheer van opvoedkundige inrigtings, en die bevordering van skool- en ander onderwys.
2. Die aanlê en instandhouding van paaie, brûe, afvoerkanale, damme, vore en werke wat die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid nodig mag ag vir gesondheidsdoeleindes of ter verskering van bevredigende watervoorrade of voorkoming of bestryding van gronderosie.
3. Die bestryding van veesiektes deur die aanlê, instandhouding en bediening van dipbakke en op enige ander wyse wat die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid nodig mag ag.
4. Die oprigting, instandhouding, bestuur en beheer van hospitale, klinieke en ander soortgelyke inrigtings.
5. Die verbetering van boerdery- en landboumetodes oor die algemeen.
6. Bosaanplanting.

BYLAE B.

ANDER BEVOEGDHEDE, WERKSAAMHEDE EN PLIGTE AAN DIE BASOTHO
BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID TOEGEWYS.

1. Die bestuur en administrasie van welsynsdienste met inbegrip van kindersyn en welsynskemas vir en betaling van toelaes aan bejaardes, blindes en behoeftiges, en persone wat aan geestelike of liggaamlike gebreke ly.
2. Die bevordering van 'n verskeidenheidseconomie.
3. Die beheer van arbeidsburo's by Bantoe-owerhede en aangeleenthede wat in verband daarmee staan.
4. Die aangee van geboortes en sterfgevalle.
5. Die invordering van inkomste.

PROKLAMASIE

No. R61, 1969.]

**BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID:
SALARISSE EN TOELAES VAN LEDE**

Kragtens die bevoegdheid my verleen by artikel 17 van die Wet op Bantoe-owerhede, 1951 (Wet No. 68 van 1951), gelees met artikel 25 van die Bantoe-administrasie Wet, 1927 (Wet No. 38 van 1927), vaardig ek hierby die regulasies uit in die Bylae hierby vervat.

Voorts verklaar ek dat die bepalinge van hierdie Proklamasie in werking tree in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid op 'n datum deur die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal.

GEGEE onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Kaapstad op hede die Sewende dag van Maart, Eenduisend Negehoenderd Nege-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,
Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade,
M. C. BOTHA.

F56/11

SCHEDULE A.

POWERS, FUNCTIONS AND DUTIES OF REGIONAL AUTHORITIES ASSIGNED TO THE BASOTHA BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

1. The establishment, maintenance and conduct of educational institutions, and the advancement of scholastic and other education.
2. The construction and maintenance of roads, bridges, drains, dams, furrows and any works which the Basotho ba Borwa Territorial Authority may consider necessary for purposes of sanitation or for ensuring satisfactory water supplies or for preventing or combating soil erosion.
3. The suppression of diseases of stock by the construction, maintenance and operation of dipping tanks and in any other manner the Basotho ba Borwa Territorial Authority may consider necessary.
4. The establishment, maintenance, management and conduct of hospitals and clinics and other similar institutions.
5. The improvement of farming and agricultural methods generally.
6. Afforestation.

SCHEDULE B.

OTHER POWERS, FUNCTIONS AND DUTIES ASSIGNED TO THE BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY.

1. The management and administration of welfare services, including child welfare and social benefit schemes for and the payment of allowances to aged, blind and indigent persons and persons suffering from mental or physical disabilities.
2. The promotion of a diverse economy.
3. The control of labour bureaux at Bantu Authorities and matters incidental thereto.
4. The notification of births and deaths.
5. The collection of revenue.

PROCLAMATION

No. R61, 1969.]

**BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL
AUTHORITY: SALARIES AND ALLOWANCES OF
MEMBERS.**

UNDER and by virtue of the powers vested in me by section 17 of the Bantu Authorities Act, 1951 (Act No. 68 of 1951), read with section 25 of the Bantu Administration Act, 1927 (Act No. 38 of 1927), I hereby make the regulations contained in the Schedule hereto.

AND I hereby declare that the provisions of this Proclamation shall come into operation in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority on a date to be determined by the Minister of Bantu Administration and Development by notice in the *Gazette*.

GIVEN under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Cape Town, this Seventh day of March, One thousand Nine hundred and Sixty-nine.

J. J. FOUCHÉ,
State President.

By order of the State President-in-Council
M. C. BOTHA.

F56/11.

BYLAE.

BASOTHO BA BORWA-GEBIEDSOWERHEID: SALARISSE EN TOELAES VAN LEDE.

Salarisse van
Hoofraadslid,
Raadslede,
Voorsitter en
Ondervoorsitter.

1. (1) Die salaris betaalbaar aan 'n lid van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid wat die amp van Hoofraadslid, Raadslid, Voorsitter of Ondervoorsitter beklee, is soos volg:—

(a)	Hoofraadslid	..	..	..	..	..	..	..	..	R2,400	per jaar
(b)	Raadslid	..	..	..	..	..	..	..	..	R2,000	per jaar
(c)	Voorsitter	..	..	..	..	..	..	..	..	R600	per jaar
(d)	Ondervoorsitter	..	..	..	..	..	..	..	..	R300	per jaar

(2) Die sessie- en myltoelaes voorgeskryf by regulasies 2 en 3 is nie betaalbaar aan die lede van die Uitvoerende Raad vanaf die datum van hulle aanwysing tot sodanige ampte nie.

(3) Die kaptein wat as Hoofraadslid of as Raadslid verkies of aangewys word, word vanaf die datum van sodanige verkiesing of aanwysing, die salaris bepaal by subregulasie (1) (a) of (1) (b), na gelang van die geval, betaal en betaling van sy jaarlikse stipendium as kaptein word gestaak.

(4) Die sessietoelaes bepaal by regulasie 2, is nie betaalbaar aan die Voorsitter en Ondervoorsitter vanaf die datum van hul verkiesing of aanwysing tot sodanige ampte nie.

Sessietoelaes.

2. (1) Die sessietoelaes betaalbaar aan lede van die Gebiedsowerheid vir werklike bywoning van sessies van die Gebiedsowerheid is R3 per dag of gedeelte daarvan.

(2) Die toelaes bepaal by subregulasie (1) is betaalbaar aan lede van die Gebiedsowerheid vir bywoning van vergaderings van 'n gekose komitee of ander komitee van die Gebiedsowerheid wat gehou word wanneer die Gebiedsowerheid nie in sessie is nie.

Myltoelaes.

3. Wanneer 'n lid van die Gebiedsowerheid sessies van die Gebiedsowerheid of vergaderings van 'n gekose komitee of ander komitee bywoon wat gehou word wanneer die Gebiedsowerheid nie in sessie is nie of op ander dienste van die Gebiedsowerheid reis, soos gemagtig deur die Gebiedsowerheid of Uitvoerende Raad, of, onder dringende omstandighede, deur die Hoofdirekteur, word aan hom betaal 10 sente vir elke myl (of gedeelte daarvan) noodsaaklikerwyse afgelê met die kortste beskikbare roete vanaf die lid se woonplek tot by sy bestemming en terug.

Ander toelaes.

4. Aan 'n lid word betaal, wanneer hy op ander dienste van die Gebiedsowerheid reis soos gemagtig deur die Gebiedsowerheid of Uitvoerende Raad of, onder dringende omstandighede, deur die Hoofdirekteur, 'n toelae van R3 per dag van 24 uur vir die tydperk waarin die lid noodsaaklikerwys van huis op sodanige diens afwesig is: Met dien verstande dat vir elke volle uur van afwesigheid langer as vier-en-twintig uur of 'n veelvoud van vier-en-twintig uur aan 'n lid een-vier-en-twintigste van die daelikse tarief betaal kan word: Met dien verstande voorts dat vir afwesigheid van minder as vier-en-twintig uur redelike geringe persoonlike uitgawes wat nie 'n bedrag van R2 oorskry nie, betaal kan word.

5. As die Hoofdirekteur in spesiale omstandighede daarvan oortuig is dat die tariewe in regulasies 3 en 4 bepaal, onvoldoende is om die redelike uitgawes van 'n lid van die Gebiedsowerheid op enigen van die dienste genoem in bedoelde regulasies 3 en 4 te dek, kan hy magtiging verleen vir sodanige bykomende betaling as wat hy mag goed vind.

SCHEDULE.

PART I.

BASOTHO BA BORWA TERRITORIAL AUTHORITY: SALARIES AND ALLOWANCES OF MEMBERS.

1. (1) The salary payable to a member of the Basotho ba Borwa Territorial Authority who occupies the office of Chief Councillor, Councillor, Chairman or Deputy-Chairman shall be:—

Salaries of Chief Councillor, Councillors, Chairman and Deputy Chairman.

(a) Chief Councillor		R2,400 p.a.
(b) Councillor		R2,000 p.a.
(c) Chairman		R600 p.a.
(d) Deputy-Chairman		R300 p.a.

(2) The sessional and mileage allowances prescribed by regulations 2 and 3 shall not be payable to members of the Executive Council as from the date of their designation to such offices.

(3) The chief who is elected or designated as Chief Councillor or Councillor shall, as from the date of such election or designation be paid the salary prescribed by subregulation (1) (a) or (1) (b), as the case may be, and payment of his annual stipend as chief shall cease.

(4) The sessional allowances prescribed by regulation 2 shall not be payable to the Chairman and Deputy-Chairman from the date of their election or designation to such offices.

2. (1) The sessional allowances payable to members of the Territorial Authority for actual attendance at sessions of the Territorial Authority shall be R3 per day or part thereof.

Sessional allowances.

(2) The allowances prescribed by subregulation (1) shall be payable to members of the Territorial Authority for attendance at meetings of a select committee or other committee of the Territorial Authority, held when the Territorial Authority is not in session.

3. A member of the Territorial Authority, when attending sessions of the Territorial Authority or of a select committee or other committee, held when the Territorial Authority is not in session or when proceeding on other Territorial Authority duty as authorised by the Territorial Authority or Executive Council or, where circumstances are urgent, by the Chief Director, shall be paid 10c for each mile (or part thereof) necessarily travelled by the shortest available route from the member's place of residence to his destination and return.

Mileage allowance.

4. A member shall be paid, when proceeding on other Territorial Authority duty as authorised by the Territorial Authority or Executive Council or, where circumstances are urgent, by the Chief Director, an allowance of R3 a day of 24 hours for the period during which the member is necessarily absent from his home on such duty: Provided that for each complete hour of absence in excess of 24 hours or multiple of 24 hours a member may be paid 1/24th of the daily rate: Provided further that for an absence of less than 24 hours reasonable out of pocket expenses not exceeding R2 may be paid.

Other allowances.

5. If in special circumstances the Chief Director is satisfied that the tariffs prescribed in regulations 3 and 4 are insufficient to meet the reasonable expenses of a member of the Territorial Authority on any of the services mentioned in the said regulations 3 and 4 he may authorise such additional payment as he may deem fit.

INHOUD.

PROKLAMASIES.

No.		BLADSY
R.58	(1) Instelling van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid. (2) Algemene Regulasies vir Bantoeestam- en -Gemeenskapsowerhede: Buitewerkingtreëding in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid. (3) Oordrag van bevoegdhede, pligte, werksaamhede en verpligtings aan die Mopeli en Batlhokoa-Stamowerheid, Witziesshoek: Herroeping van Proklamasie No. 63 van 1956	1
R.59	(1) Regulasies vir Stamowerhede in die gebied van die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid. (2) Regulasies vir die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid. (3) Reglement van Orde, Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid ..	2
R.60	Toewysing van die bevoegdhede, werksaamhede en pligte van streeksowerhede asook ander bevoegdhede, werksaamhede en pligte aan die Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid	42
R.61	Basotho ba Borwa-gebiedsowerheid: Salariesse en Toelaes van Lede	44

CONTENTS.

PROCLAMATIONS.

No.		PAGE
R.58	(1) Establishment of the Basotho ba Borwa Territorial Authority. (2) General Regulations for Bantu Tribal and Community Authorities: Cessation of effect in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority. (3) Conferment of powers, duties, functions and obligations upon the Mopeli and Batlhokoa Tribal Authorities, Witziesshoek: Repeal of Proclamation No. 63 of 1956 ..	1
R.59	(1) Regulations for Tribal Authorities in the area of the Basotho ba Borwa Territorial Authority. (2) Regulations for the Basotho ba Borwa Territorial Authority. (3) Rules of procedure, Basotho ba Borwa Territorial Authority	2
R.60	Assignment of the powers, functions and duties of regional authorities as well as other powers, functions and duties to the Basotho ba Borwa Territorial Authority	43
R.61	Basotho ba Borwa Territorial Authority: Salaries and Allowances of Members ..	45

STAATSKOERANT

VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GOVERNMENT GAZETTE

REGULASIEKOERANT No. 1109

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

PRYS 10c PRICE

OORSEE 15c OVERSEAS

POSVRY — POST FREE

REGULATION GAZETTE No. 1109

Registered at the Post Office as a Newspaper

VCL. 45]

PRETORIA, 28 MAART 1969
28 MARCH

[No. 2328

GOEWERMENSKENNISGEWING

DEPARTEMENT VAN GESONDHEID

No. R. 492

28 Maart 1969

WET OP MEDIËSE SKEMAS, 1967

Ek, Carel de Wet, Minister van Gesondheid, kondig hierby af 'n gewysigde geldetarief ten opsigte van tandheelkundige dienste soos bepaal by artikel 30 (2) van die Wet op Mediese Skemas, 1967 (Wet 72 van 1967), om van krag te word op 1 April 1969.

GELDETARIEF TEN OPSIGTE VAN TAND-HEELKUNDIGE DIENSTE

Algemene Reëls wat ten Opsigte van die Tarief Geld

001. Behalwe gevalle waar 'n bedrag "volgens ooreenkoms" geëis mag word, moet die bedrag wat geëis word ten opsigte van die lewering van 'n diens wat nie in die geldetarief ingesluit is nie, gebaseer wees op die bedrag ten opsigte van 'n vergelykbare diens in die geldetarief.

002. Tensy stappe vroegtydig gedoen is om 'n afspraak wat 'n lid van 'n skema of die afhanklike van sodanige lid gemaak het, te kanselleer, mag die tariefgelde ten opsigte van 'n ondersoek gehef word vir betaling deur sodanige lid.

003. In buitengewone gevalle waar die tariefgelde ongelykmatig laag is in verhouding tot die dienste werklik deur 'n tandarts gelewer, mag sodanige hoër gelde gehef word waarop die tandarts en die skema mag ooreenkom. Indien tariefgelde ongelykmatig hoog is in verhouding tot die dienste wat werklik gelewer is, moet gelde wat in verhouding tot sodanige dienste is, gehef word.

004. Behalwe in buitengewone gevalle sal die dienste van 'n spesialis slegs beskikbaar wees op die aanbeveling van die tandarts of algemene praktisyn wat oor die geval gaan. Praktisyne wat gevalle verwys, moet vir die spesialis aandui of die pasiënt 'n lid van 'n mediese skema of 'n afhanklike van sodanige lid is.

005. Indien dit die gebruik in 'n gebied is om 'n laer bedrag te hef as dié in die geldetarief, behoort sodanige laer gelde gehef te word. Verminderde gelde behoort ook gehef te word indien die tandarts verminderde gelde in private praktyk sou gehef het.

GOVERNMENT NOTICE

DEPARTMENT OF HEALTH

No. R. 492

28 March 1969

MEDICAL SCHEMES ACT, 1967

I, Carel de Wet, Minister of Health, hereby publish an amended tariff of fees in respect of dental services as provided in section 30 (2) of the Medical Schemes Act, 1967 (Act 72 of 1967), to take effect on 1 April 1969.

TARIFF OF FEES IN RESPECT OF DENTAL SERVICES

General Rules Governing the Tariff

001. Except in those cases where the fee is "by arrangement", the fee in respect of the rendering of a service which is not listed in the Tariff shall be based on the fee in respect of a comparable service in the Tariff.

002. Unless timely steps were taken to cancel an appointment made by a member of a scheme or a dependant of such member, the examination fee may be charged to the member for his own account.

003. In exceptional cases where the Tariff fee is disproportionately low in relation to the actual services rendered by a dental practitioner, such higher fee as may be agreed upon between the dental practitioner and the scheme may be charged. If the tariff is disproportionately high in relation to the actual services rendered, a lower fee proportionate to such services shall be charged.

004. Save in exceptional cases the services of a specialist shall only be available through the recommendation of the attending dental or medical practitioner. Referring practitioners shall indicate to the specialists whether the patient is a member of a medical scheme or a dependant of such member.

005. If the customary fee in an area is lower than the Tariff fee, such lower fee should be charged. Reduced fees should also be charged if the dental practitioner would have reduced his fee in private practice.

006. Vir sover die reëls van enige skema bepaal, sal rekenings ooreenkomstig die geldetarief ten volle deur sodanige skema betaal word. In die geval van langdurige of duur tandheelkundige dienste of prosedure moet die tandarts vooraf by die skema vasstel of die skema geldelike verantwoordelikheid ten opsigte van die behandeling sal aanvaar.

007. Elke tandarts moet maandeliks 'n rekening lewer ten opsigte van enige diens gedurende daardie maand gelewer, ongeag of die behandeling voltooi is al dan nie. Indien, nadat 'n rekening vir twee agtereenvolgende maande aan 'n lid van 'n mediese skema gelewer is, betaling daarvan nie ontvang is nie word die derde maandelikse rekening direk aan die betrokke skema gestuur met verstrekking van die volle naam en adres (huis- en besigheidsadres indien moontlik) van die lid asook die naam van sy werkgewer en met die woorde "twee maande uitstaande, ondersoek asseblief" duidelik in rooi daarop aangebring.

008. Indien 'n tandarts betaling deur 'n mediese skema teen die geldetarief aanvaar, word sodanige betaling geag ten volle vereffening van die rekening te wees.

009. Daar is geen verpligting op mediese skemas om vir dienste gelewer onder afdeling 900 van die geldetarief te betaal nie. Die geldetarief sal slegs van toepassing wees waar die mediese skema die rekening soos gelewer ten volle betaal.

010. "Volgens ooreenkoms" beteken dat die praktisyn sy pasiënt sal verwittig aangaande die koste van die behandeling of prosedure en dat die pasiënt, in sy hoedanigheid as 'n lid van 'n mediese hulpskema, sal vasstel of die skema waarvan hy 'n lid is die rekening van die praktisyn ten volle sal vereffen. Indien die skema toestem om betaling direk aan die praktisyn en ten volle op die grondslag van die ooreengekome gelde te maak, sal betaling van die rekening deur die skema ten volle en finale vereffening wees ten opsigte van die behandeling of prosedures wat aan die lid gelewer is.

011. Waar 'n algemene narkose deur 'n tandarts toegedien word, sal die gelde wat gehef word die gelde wees wat van toepassing is op 'n algemene praktisyn soos uiteengesit in afdeling 14 van die geldetarief ten opsigte van mediese dienste soos gepubliseer in *Buitengewone Staatskoerant* 1834 van 1 September 1967.

100 Konsultasies en prosedures onder algemene narkose:

	R c
101 In spreekkamer (op versoek van geregistreerde praktisyn)	2 00
102 Tuis- en hospitaalbesoeke	4 00
103 Dubbelfoel vir noodkonserverende behandeling of ekstraksies uitgevoer by hospitale of tuis	
104 Alleenlik ondersoek (waar geen behandeling of prosedure binne 'n tydperk van drie maande nodig is nie)	2 00
105 Bykomstige foel vir enige prosedure onder algemene narkose	4 00

200 Voorkomende tandheelkunde:

201 Oppervlakte aanwending van fluor, per besoek (30 minute)	4 00
202 Profielakse, per besoek (30 minute)	4 00

300 Radiologie:

301 Binnemondse röntgenfoto's (waar geen ander behandeling uitgevoer word nie), per film	2 00
302 Binnemondse röntgenfoto's (waar ander behandeling uitgevoer word), per film	1 50
303 Binnemondse röntgenfoto's, volmonds	10 00
304 Okklusale röntgenfoto's, per film	2 50
305 Buitemondse röntgenfoto's, per film	4 50

400 Behandeling van mondsiektes (mondgeneeskunde):

401 Per besoek (30 minute)	4 00
402 Paradontale behandeling, per besoek	4 00

006. In so far as the rules of any scheme provide, accounts in accordance with the Tariff of fees shall be paid in full by such scheme. In the case of prolonged or costly dental service or procedure the dental practitioner should ascertain beforehand from the scheme whether it will accept financial responsibility in respect of such treatment.

007. Every dental practitioner shall render a monthly account in respect of any service rendered during the month, irrespective of whether the treatment is completed or not. If payment of an account is not received after two consecutive monthly accounts have been rendered to a member of a scheme, the third monthly account shall be sent directly to the scheme concerned, giving the full name and address (home and business if possible) of the member, together with the name of his employer, bearing the words, written prominently in red, "two months overdue, please investigate".

008. If a dental practitioner accepts payment from a medical scheme at Tariff rates, such payment shall be deemed to be in full settlement of the account.

009. There is no compulsion on medical schemes to pay for services rendered under section 900 of the tariff. The tariff fees shall apply only where the medical scheme pays the account as rendered in full.

010. "By arrangement" shall mean that the practitioner will advise his patient of the cost of the treatment or procedures and that the patient in his capacity as a member of a medical aid scheme, shall ascertain whether his scheme will meet the account of the practitioner in full. If the scheme agrees to make direct payment to the practitioner in full on the basis of this arranged fee, then payment of the account by the scheme shall be in full and final settlement of the treatment or procedures given to the member.

011. Where a general anaesthetic is administered by a dental practitioner, the fee charged shall be the fee applicable to a general practitioner as set out in section 14 of the medical tariff as published in *Government Gazette Extraordinary* 1834, dated 1 September 1967.

100 Consultations and procedures under general anaesthesia:

	R c
101 At surgery (at request of registered practitioner)	2 00
102 Domiciliary and hospital visits	4 00
103 Double fee for emergency conservative treatment or extractions performed at hospitals or house	
104 Examination only (where no treatment or procedure is necessary within a period of three months)	2 00
105 Additional fee for any procedure under general anaesthesia	4 00

200 Preventive dentistry:

201 Topical application of fluorides, per visit (30 minutes)	4 00
202 Prophylaxis, per visit (30 minutes)	4 00

300 Radiology:

301 Intra-oral roentgenograms (where no other treatment is performed), per film	2 00
302 Intra-oral roentgenograms (where other treatment is performed), per film	1 50
303 Intra-oral roentgenograms, full mouth	10 00
304 Occlusal roentgenograms, per film	2 50
305 Extra-oral roentgenograms, per film	4 50

400 Treatment of oral diseases (oral medicine):

401 Per visit (30 minutes)	4 00
402 Paradontal treatment, per visit	4 00

500 *Ekstraksies:*

501	Per enkele ekstraksie onder plaaslike verdowing	2 50
502	Twee ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	3 00
503	Drie ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	4 50
504	Vier ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	6 00
505	Vyf ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	7 50
506	Ses ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	9 00
507	Sewe ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	10 50
508	Agt ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	12 00
509	Nege ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	13 50
510	Tien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	15 00
511	Elf ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	16 50
512	Twaalf ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	18 00
513	Dertien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	19 50
514	Veertien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	21 00
515	Vyftien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	22 50
516	Sestien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	24 00
517	Sewentien ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	25 50
518	Agtien of meer ekstraksies onder plaaslike verdowing by dieselfde sessie	27 00

Note.—'n Laer fooi sal van toepassing wees ten opsigte van die ekstraksie van afsklierende kindertande. Hierdie fooi sal volgens die tandarts se diskresie wees.

600 *Inspuitingsterapie:*

601	Per inspuiting (uitsluitende koste van materiale)	2 00
-----	---	------

700 *Protektika:*

701	Volle bo <i>en</i> onder kunsgebitte	68 50
702	Volle bo <i>of</i> onder kunsgebit	34 25
703	Een tand gedeeltelik kunsgebit	14 60
704	Twee tande gedeeltelike kunsgebit	17 00
705	Drie tande gedeeltelike kunsgebit	19 30
706	Vier tande gedeeltelike kunsgebit	21 65
707	Vyf tande gedeeltelike kunsgebit	24 00
708	Ses tande gedeeltelike kunsgebit	26 50
709	Sewe tande gedeeltelike kunsgebit	29 00
710	Agt tande gedeeltelik kunsgebit	31 20
711	Nege of meer tande gedeeltelike kunsgebit	33 75
712	Gegote goudklammer	5 65
713	Gevormde goue draadklammer	2 85
714	Vlekvrye staalraad	2 40
715	Linguale stang of palatale stang (vlekvrye staal)	5 75
716	Herbasering, per kunsgebit	11 45
717	Hermodelleer, per kunsgebit	17 80
718	Selfverhardende akriel opvulling, per kunsgebit	5 85
719	Sagte basis opvulling, per kunsgebit	19 60
720	Bytplate	14 20
721	Herstel breuk of kraak	3 80
722	Herstel tand	3 85
723	Vervang met nuwe tand	4 30
724	Bykomstige items om te herstel	1 55
725	Herstelling waar afdruk benodig word, bykomstige fooi	1 90

800 *Konserverende tandheelkunde:*

810	Endonsie	
811	Direkte pulpa, oorkapping	2 00
812	Amputasie van vitale pulpa (pulpotomie)	4 00
813	Mummifikasie	2 50
814	Wortelkanaalbehandeling	8 00
815	Elke bykomstige kanaal	5 00
816	Bykomstige besoeke, per besoek	2 50
	Tot 'n maksimum van	10 00
817	Bakteriologiese ondersoek, per monster per kanaal waar deur tandarts uitgevoer	1 45
820	Plastiese Herstellings	
821	Een-vlak	2 75
822	Twee-vlak	3 60
823	Drie-vlak	4 50

500 *Exodontics:*

501	Per single extraction under local anaesthesia	2 50
502	Two extractions under local anaesthesia at same session	3 00
503	Three extractions under local anaesthesia at same session	4 50
504	Four extractions under local anaesthesia at same session	6 00
505	Five extractions under local anaesthesia at same session	7 50
506	Six extractions under local anaesthesia at same session	9 00
507	Seven extractions under local anaesthesia at same session	10 50
508	Eight extractions under local anaesthesia at same session	12 00
509	Nine extractions under local anaesthesia at same session	13 50
510	Ten extractions under local anaesthesia at same session	15 00
511	Eleven extractions under local anaesthesia at same session	16 50
512	Twelve extractions under local anaesthesia at same session	18 00
513	Thirteen extractions under local anaesthesia at same session	19 50
514	Fourteen extractions under local anaesthesia at same session	21 00
515	Fifteen extractions under local anaesthesia at same session	22 50
516	Sixteen extractions under local anaesthesia at same session	24 00
517	Seventeen extractions under local anaesthesia at same session	25 50
518	Eighteen or more extractions under local anaesthesia at same session	27 00

Note.—A lower fee will apply for extraction of exfoliating deciduous teeth; this fee to be at the discretion of the dentist.

600 *Injection therapy:*

601	Per injection (excluding cost of materials)	2 00
-----	---	------

700 *Prosthetic dentistry:*

701	Full upper and lower denture	68 50
702	Full upper or lower denture	34 25
703	One tooth partial denture	14 60
704	Two teeth partial denture	17 00
705	Three teeth partial denture	19 30
706	Four teeth partial denture	21 65
707	Five teeth partial denture	24 00
708	Six teeth partial denture	26 50
709	Seven teeth partial denture	29 00
710	Eight teeth partial denture	31 20
711	Nine or more teeth partial denture	33 75
712	Cast gold clasp	5 65
713	Wrought gold-wire clasp	2 85
714	Stainless steel wire	2 40
715	Lingual bar or palatal bar (stainless steel)	5 75
716	Rebase, per denture	11 45
717	Remodel, per denture	17 80
718	Self-cure reline, per denture	5 85
719	Soft-base reline, per denture	19 60
720	Bite plate	14 20
721	Repair fracture or crack	3 80
722	Reset tooth	3 85
723	Replace with new tooth	4 30
724	Additional items to repair	1 55
725	Repair involving taking impression additional fee	1 90

800 *Conservative dentistry:*

810	Endodontics	
811	Direct pulp capping	2 00
812	Vital amputation of pulp (pulpotomy)	4 00
813	Mortal amputation of pulp (mummification)	2 50
814	Root canal therapy	8 00
815	Each additional canal	5 00
816	Additional visits, per visit	2 50
	Up to a maximum	10 00
817	Bacteriological examination, per sample per canal where done by dentist	1 45
820	Plastic restorations	
821	One surface	2 75
822	Two surfaces	3 60
823	Three surfaces	4 50

Reël 009 van die algemene reëls wat ten opsigte van die tarief geld, is op hierdie afdeling van toepassing.

Nota.—Behandeling onder hierdie afdeling sal volgens ooreenkomste tussen die tandarts en die pasiënt op 'n private fooi grondslag wees. Indien die rekening ten volle deur die mediese skema betaal word, word die fooi by die toepaslike geldetarief aangepas.

900 Inlegsels, krone en brúe:

	R c
901 Goud-inlegsel, een-vlak	9 60
902 Goud-inlegsel, twee-vlak	15 75
903 Goud-inlegsel, drie-vlak	20 25
904 Metaalbasis-inlegsel, een-vlak	7 65
905 Metaalbasis-inlegsel, twee-vlak	12 60
906 Metaalbasis-inlegsel, drie-vlak	16 20
907 Goue drie-kwart kroon	20 25
908 Een-vlak goud-folie- of porselein-inlegsel	12 40
909 Twee-vlak goud-folie- of porselein-inlegsel	18 00
910 Porselein dopkroon	36 55
911 Porselein fineer metaalkroon	44 50
912 Porselein dopkroon op goue stif	40 50
913 Akriel dopkroon	25 30
914 Akriel stifkroon	27 50
915 Akriel fineer goue kroon	40 50
916 Volle gegote goue kroon	38 25
917 Gesigs- en rugstuk kroon	35 90
918 Vervanging van gesigstuk	6 20
919 Brugwerk, per foptand	25 30
Brug-ankers soos hierbo.	

Die fooie ten opsigte van die volgende dele sal "volgens ooreenkomste" wees ingevolge 010 van die algemene reëls wat ten opsigte van die tarief geld.

930 Kaak-, gesigs- en mondchirurgie.

997 Ortodontie.

998 Protetika, metaalbasis kunsgebit.

Algemene narkose.

(Volgens "Geldetarief ten opsigte van mediese dienste". Buitengewone Staatskoerant 1834—Regulasiekoerant 835 van 1 September 1967, Deel 14—015 tot 018).

015 Ekstraksies, tot vyf tande—

	R c
Volwassenes	6 90
Kinders	4 90

016 Ekstraksies, meer as vyf tande—

Volwassenes	6 90
Kinders	6 90

017 Geknelde verstandtande; Konserverende werk; Tande wat nie uitgekrom het nie of geknel is—

Gewone tyd-basis—tot 45 minute	6 90
tot 60 minute	9 90
Vir elke bykomstige 15 minute	1 70

Rule 009 of general rules governing the tariff applies to this section.

Note.—Treatment under this section shall be by arrangement between the dentist and the patient on a private fee basis. If the account is paid in full by the Medical Scheme the fee will be adjusted to the tariff fee which will then apply.

900 Inlays, crowns and bridges:

	R c
901 Gold inlay, one surface	9 60
902 Gold inlay, two surfaces	15 75
903 Gold inlay, three surfaces	20 25
904 Base metal inlay, one surface	7 65
905 Base metal inlay, two surfaces	12 60
906 Base metal inlay, three surfaces	16 20
907 Three-quarter gold crown	20 25
908 One surface gold foil or porcelain inlay	12 40
909 Two surface gold foil or porcelain inlay	18 00
910 Porcelain jacket crown	36 55
911 Porcelain jacket fused to metal	44 50
912 Porcelain jacket on gold post	40 50
913 Acrylic jacket crown	25 30
914 Acrylic post crown	27 50
915 Acrylic veneered gold crown	40 50
916 Full cast gold crown	38 25
917 Facing and backing crown	35 90
918 Facing replacement	6 20
919 Bridgework, per pontic	25 30
Bridge retainers as above.	

The fees in respect of the following sections shall be "by arrangement" in terms of 010 of general rules governing the tariff.

930 Maxillo-facial and oral surgery.

997 Orthodontics.

998 Prosthetics, metal base dentures.

General anaesthetics.

(According to "Tariff of fees in respect of Medical Services" Government Gazette Extraordinary 1834 (Regulation Gazette 835) of 1 September 1967, section 14—015 to 018).

015 Extractions up to five teeth—

	R c
Adults	6 90
Children	4 90

016 More than five teeth—

Adults	6 90
Children	6 90

017 Impacted wisdoms; Conservative work; Unerupted or impacted teeth—

Usual time basis—up to 45 minutes	6 90
up to 60 minutes	9 90
For every additional 15 minutes	1 70

INHOUD

No.	BLADSY
Gesondheid, Departement van GOEWERMENTSKENNISGEWING	
R. 492. Wet op Mediese Skemas, 1967: Geldetarief ten opsigte van tandheelkundige dienste	1

CONTENTS

No.	PAGE
Health, Department of GOVERNMENT NOTICE	
R. 492. Medical Schemes Act, 1967: Tariff of fees in respect of dental services	1

Spaar Tyd en Geld, Gebruik Frankeermasjiene

Save Time and Money, Use Franking Machines

Gedruk deur en verkrygbaar by Die Staatsdrukker,
Bosmanstraat (Privaatsak 85), Pretoria

Printed by and obtainable from The Government Printer,
Bosman Street (Private Bag 85), Pretoria